

บทที่ 4

เทคนิคในการบรรยายรายการกีฬาประเภทถ่ายทอดสดและรายการกีฬา ประเภทบันทึกเทปการแข่งขัน

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง “เทคนิคและคุณลักษณะของ
ผู้บรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์” จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายรายการกีฬาฟุตบอล , เทนนิส และ
กอล์ฟ แบบเจาะลึก(Depth interview) รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปรายการกีฬา
ทางโทรทัศน์ทำให้ทราบว่า เทคนิคที่ผู้บรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์เลือกใช้การบรรยายแต่ละครั้ง
นั้น มาจากกระบวนการการทำงานที่แตกต่างกันออกไประหว่างรายการประเภทถ่ายทอดสดและ
ประเภทบันทึกเทปการแข่งขัน ผู้บรรยายจึงมีการปรับแผนการทำงานให้เกิดความเหมาะสมกับรูปแบบ
และเนื้อหาของรายการ โดยวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Whannel ในเรื่องบทบาทของผู้บรรยาย
และรูปแบบของการบรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์และแนวคิดของ Hyde ในเรื่องแนวทางและวิธี
ปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บรรยายกีฬาทางโทรทัศน์ ซึ่งจากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยทราบว่า
เทคนิคที่ผู้บรรยายใช้ในการบรรยายรายการกีฬาประเภทถ่ายทอดสด และรายการกีฬาประเภท
บันทึกเทปการแข่งขัน ขึ้นอยู่กับขั้นตอนการทำงาน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเตรียมข้อมูลก่อนเริ่ม
การบรรยายและขั้นตอนขณะทำการบรรยาย ดังนี้

1.เทคนิคการบรรยายรายการกีฬาประเภทถ่ายทอดสด

ด้วยธรรมชาติของรายการกีฬาถ่ายทอดสดเป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีใครสามารถคาดเดาเหตุ
การณ์ได้ล่วงหน้า จึงทำให้รายการกีฬาประเภทนี้สามารถเรียกร้องความสนใจจากผู้ชมได้มากด้วย
ความรู้สึกที่เหมือนกับได้รับชมอยู่ในสนามการแข่งขัน ซึ่งแม้แต่ผู้บรรยายที่มีประสบการณ์การทำงาน
มานานก็ต้องอาศัยการเตรียมตัวที่ดีก่อนเริ่มการบรรยาย พร้อมกับเทคนิคต่างๆที่นำมาใช้ถ่ายทอด
ภาพการแข่งขันไปสู่ผู้ชมทางโทรทัศน์ จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยทราบว่า เทคนิคที่ผู้บรรยายใช้ในการ
บรรยายรายการกีฬาประเภทถ่ายทอดสดนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการ
เตรียมตัวก่อนเริ่มการบรรยายรายการถ่ายทอดสดและขั้นตอนขณะทำการบรรยายรายการถ่ายทอด
สด

1.1 ขั้นตอนการเตรียมข้อมูลก่อนเริ่มการบรรยายรายการถ่ายทอดสด ขั้นตอนแรกของผู้บรรยายสำหรับการบรรยายรายการกีฬาที่มีการถ่ายทอดสด ได้แก่ การเตรียมความพร้อม เตรียมศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการกีฬาที่ตนต้องบรรยาย เนื่องจากในรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬานั้นไม่มีใครคาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ แม้แต่ผู้บรรยายที่มีประสบการณ์การทำงานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานก็ไม่สามารถล่วงรู้เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในขณะที่มีการแข่งขันได้ ดังนั้นผู้บรรยายจึงมีการเตรียมความพร้อมให้กับตนเองด้วยการเตรียมศึกษาข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับรายการกีฬาที่ต้องบรรยายมาก่อนล่วงหน้า สังเกตได้จากบทสัมภาษณ์ของผู้บรรยายและคำบรรยายที่ปรากฏในรายการถ่ายทอดสด ดังนี้

“...ผู้บรรยายทุกคนต้องมีข้อมูลมาอยู่แล้ว จากประสบการณ์สอนเราว่าเตรียมข้อมูลมาซัก 10 อย่าง ได้ใช้จริงๆ อาจจะมีแค่ 1 อย่าง ก็ได้ คือ ถ้าข้อมูลมันไม่เกี่ยวกับภาพก็ไม่ต้องยัดเข้าไป เตรียมเยอะไว้ก่อนอย่างไรก็ไม่ขาดทุนพวกข้อมูลนักกีฬา ประวัติของแต่ละรายการ จำนวนเงินรางวัล ผลการแข่งขันของเมื่อวาน คนไหนจบที่สกอร์ เท่าไร สภาพสนามของวันนี้เป็นอย่างไร ของพวกนี้แหละจำเป็น อย่างถ่ายทอดสดไปซัก 1 ชม. เกิดฝนตกหนักต้องยุติการแข่งขัน ผู้บรรยายก็ต้องทำให้คนดูอยากติดตามการแข่งขันต่อ ก็เอาพวกข้อมูลพวกนี้มาใช้ได้...” (วันปิยะ สัจจมารักษ์, สัมภาษณ์)

จากการศึกษาจากคุณวันปิยะ สัจจมารักษ์ ทำให้ได้ทราบว่า การเตรียมข้อมูลที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายมาใช้ในแต่ละครั้ง ผู้บรรยายมักเตรียมและรวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องของเหล่านั้นไว้ให้ได้มากไว้ก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาและสนามแข่งขัน ประวัติความเป็นมาของการแข่งขันรายการนั้นๆ ข้อมูลเกี่ยวกับเงินรางวัลของการแข่งขัน สถิติผลคะแนนของนักกีฬาในแต่ละรอบการแข่งขัน เพราะเนื่องจากรายการกีฬาที่เป็นการถ่ายทอดสดตัวผู้บรรยายเองไม่สามารถทราบได้ว่าภาพจะตัดไปที่ใคร เหตุการณ์น่าที่ต่อหน้าที่จะเป็นอย่างไร รวมถึงเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขัน เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้การแข่งขันต้องล่าช้าออกไป หากว่าทางสถานีไม่มีการตัดภาพเข้าโฆษณา จึงเป็นหน้าที่ของผู้บรรยายที่ต้องพยายามตรึงผู้ชมให้ติดตามชมรายการต่อไปด้วยการอาศัยข้อมูลที่เตรียมมาถ่ายทอดร้อยเรียงเป็นเรื่องราว แต่ไม่จำเป็นว่าผู้บรรยายต้องพูดถึงข้อมูลที่เตรียมมาทั้งหมด แต่ควรเลือกพูดในสิ่งที่จำเป็นและมีความเกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับภาพที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอโทรทัศน์

ในเรื่องขั้นตอนการเตรียมข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสด แต่ครั้งนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายรายการกีฬาทำให้ทราบว่า ข้อมูลที่มีประโยชน์และผู้บรรยายต้องเตรียมและศึกษาไว้ล่วงหน้านั้นมีความเหมือนหรือแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับประเภทของกีฬาที่ต้องบรรยาย ทำให้เนื้อหาที่ต้องเตรียมนั้นมีความแตกต่างกันตามไปด้วย

“...การทำงานของพี อย่างแรกพีก็ต้องรู้ก่อนว่าบรรยายรายการอะไร เวลาที่โม่ง กับใคร ต่อจากนั้นพีก็จะเข้าไปดูข้อมูลต่างๆจากอินเทอร์เน็ต ประวัตินักกีฬา ผลงานปีที่ผ่านมาเป็นอย่างไร แล้วผลงานปีนี้เป็นอย่างไร สถิติการแข่งขันที่ผ่านมา คู่นี้เคยเจอกันมากี่ครั้ง ผลแพ้ชนะเป็นอย่างไร...”(สมชาย ศักดิ์กุล, สัมภาษณ์)

“...เรื่องการเตรียมข้อมูล ก็หลังจากต้น(คุณปวีณ วัชรประทีป)โทรศัพท์มา แจ้งเวลา แจ้งรายการพี พีก็ต้องเตรียมข้อมูล จริงๆเวลาหาข้อมูลระหว่างเทปกับสดนะ พีว่ามันไม่ค่อยต่างกันมาก พีก็จะเข้าอินเทอร์เน็ต เพียงแต่เวลาถ่ายทอดสดก็ต้องเตรียมเผื่อไว้หน่อย...”(สันติ คุศิริ, สัมภาษณ์)

สิ่งแรกที่ผู้บรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสดอย่างคุณสมชาย ศักดิ์กุล และ คุณสันติ คุศิริ กล่าวถึงตรงกันคือ ผู้บรรยายต้องทราบก่อนว่าตนรับหน้าที่บรรยายในรายการการแข่งขันใด วันและเวลาในการถ่ายทอดสดคือเวลาใด เป็นการบรรยายเดี่ยว หรือบรรยายคู่ร่วมกับผู้บรรยายคนใด เพื่อให้ตนเองได้เตรียมความพร้อมและเตรียมวางแผนการทำงานให้เหมาะสมกับรูปแบบและเนื้อหาของรายการ เพื่อประโยชน์ในการเลือกค้นคว้าหาข้อมูลที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการแข่งขันที่ต้องทำการบรรยายในลำดับต่อไป

“...อย่างเราจะต้องไปพากย์ทีมเชลซีเจอกับทีมลิเวอร์พูล เราก็ต้องไปดูแล้วว่า ข้อมูลของทีมทั้ง 2 ทีมเป็นอย่างไร ผลงานของเชลซี ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ของลิเวอร์พูลเป็นอย่างไร ส่วนพวกประวัติของทีมหรือว่าฉายาของทีม ส่วนใหญ่ข้อมูลพวกนี้เราสะสมมาจากประสบการณ์การทำงานของเรา มันก็อยู่ในหัวหมดแล้ว...”(สาริต กรีกุล, สัมภาษณ์)

เมื่อผู้บรรยายฟุตบอลทราบว่าตนนั้นต้องรับหน้าที่บรรยายการแข่งขันระหว่างทีมใดแล้ว ผู้บรรยายจำเป็นต้องไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประกอบการบรรยายอีกครั้ง ทั้งนี้คุณสาธิต กรีกูล ได้ยกตัวอย่างข้อมูลที่ตนมักเตรียมไว้ใช้ในการบรรยายฟุตบอล ดังนี้ ข้อมูลที่เกี่ยวกับทีมฟุตบอล ทั้ง 2 ทีม คือ สถิติผลแพ้ชนะในฤดูกาลต่างๆที่ผ่านมา สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทีมโดยเฉพาะที่เป็นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ บางครั้งผู้บรรยายมีการสังสมความรู้มาจากประสบการณ์ที่ได้เกี่ยวข้องกับกีฬามาเป็นระยะเวลาานาน

“...พวกประวัติ ชื่อผู้เล่น ข้อมูลพวกนี้ พี่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า แต่ส่วนใหญ่เวลาพากย์ฟุตบอลพรีเมียร์ลีก หรือฟุตบอลกัลโช่ที่พากย์ประจำข้อมูลนักเตะพี่ก็จะรู้แทบทุกคนอยู่แล้ว แต่ถ้ามีนักเตะหน้าใหม่เข้ามา อันนี้เราก็ต้องเข้าไปหาประวัติกันก่อน แต่ถ้าเป็นทีมที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก หาจากเว็บต่างๆแล้วก็ไม่มีรายชื่อนักเตะ นี่ก็แย่น้อยต้องรอดูนรายชื่อนักเตะหน้าจอ ตอนนั้นเลยก็ต้องรีบจดให้ทัน แต่ถ้าไม่มีกราฟฟิค ก็อาศัยฟังจากผู้บรรยายภาษาอังกฤษแทน...”(เอกธราช เก่งทุกทาง, สัมภาษณ์)

จากการสังเกตเทปบันทึกการแข่งขันฟุตบอลพบว่า ผู้บรรยายฟุตบอลส่วนใหญ่มักมีรายการประจำ คือ ผู้บรรยายฟุตบอลบางคนบรรยายเฉพาะฟุตบอลลีก (League) จากประเทศอังกฤษ หรือประเทศอิตาลี หรือประเทศเยอรมัน เป็นต้น ซึ่งตรงกับคำสัมภาษณ์ของคุณเอกธราช เก่งทุกทาง ที่กล่าวว่า ตนเองบรรยายฟุตบอลพรีเมียร์ลีก จากประเทศอังกฤษและฟุตบอลกัลโช่ ซีรี่ส์ อาร์ จากประเทศอิตาลีเป็นประจำ ส่งผลให้มีความเชี่ยวชาญในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาที่ลงเล่นให้กับทีมจากทั้ง 2 ประเทศนี้เป็นอย่างดี แต่ยังคงต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนักฟุตบอลรุ่นใหม่เข้ามาเพิ่มเติม โดยสามารถหาข้อมูลเหล่านี้ได้จากอินเทอร์เน็ต แต่หากต้องรับหน้าที่บรรยายการแข่งขันของทีมจากประเทศอื่นๆที่ตนเองไม่รู้จักนั้น คุณเอกธราช เก่งทุกทางก็ต้องพยายามค้นคว้าหาข้อมูลนักกีฬาเพื่อนำมาใช้ในการบรรยายให้ได้ โดยอาศัยการจดบันทึกจากกราฟฟิค (Graphic) ที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอโทรทัศน์หรือจากผู้บรรยายต่างประเทศอีกทีหนึ่ง

“...เดี๋ยวนี้แม้แต่ตัวผู้จัดการทีมก็กลายเป็นดาราไปแล้ว ทำทีมประสบความสำเร็จขึ้นมา ก็ดังยิ่งกว่านักเตะบางคนซะอีก ข้อมูลส่วนตัว ประวัติการทำงาน เราก็ต้องเตรียมไว้ บางทีเวลาถ่ายทอดฟุตบอลกล่องจะตัดไปที่เก้าอี้

สำรวจ เห็นผู้จัดการทีมนั่งหน้าเคียบอยู่ พวกนี้เป็นสีสันของเกมทั้งนั้น ก็ขึ้นอยู่
กับผู้บรรยายว่าจะหยิบเรื่องอะไรมาพูด..."(กิตติกร อุดมผล, สัมภาษณ์)

นอกจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาที่ผู้บรรยายฟุตบอลต้องศึกษาค้นคว้ามาเป็นอย่างดีแล้ว ยังพบว่า ผู้บรรยายบางคนมีการเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้จัดการทีม เช่น ประวัติความเป็นมา ประวัติการทำงาน สถิติการนำทีมชนะหรือพ่ายแพ้ ผู้บรรยายยังคงต้องเตรียมมาไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อกล้องตัดภาพไปยังบริเวณด้านข้างสนามหรือปรากฏภาพผู้จัดการทีมขึ้นมาผู้บรรยายก็สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาพได้

"...ในการพากย์สดกอล์ฟ มันมีการถ่ายทอดทั้งหมด 4 วัน อย่างใน 2 วันแรก เราจะไม่รู้เลยว่ากล้องจะตัดไปที่ใคร แต่ด้วยประสบการณ์เราพอจะคาดเดากันได้ ว่ากลุ่มไหนที่จะออกทีวีบ้าง ก็จะเตรียมข้อมูลของคนคนนั้นเยอะหน่อย คุณสถิติการเล่นในรายการนี้ ผลงานของเขา ข้อมูลของทัวร์นาเมนต์เป็นรายการอะไร มีอะไรน่าสนใจบ้าง ใครเคยเป็นแชมป์ แล้วก็มาดูว่าใครคือซูเปอร์สตาร์ใครคือดาราที่มาแข่งขัน 2 วันสุดท้ายพวกข้อมูลเหล่านี้ก็ไม่น่าสนใจแล้ว..."(สุภรณ์ ชัยเวฬุ, สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ คุณสุภรณ์ ชัยเวฬุ ยังพบว่า ข้อมูลที่ผู้บรรยายกีฬากอล์ฟเตรียมมานั้นโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับการแข่งขัน เนื่องจากในการแข่งขันกอล์ฟปกติทำการแข่งขันจำนวนทั้งสิ้น 4 วัน ซึ่งในบางครั้งบางสถานีทำการถ่ายทอดตลอดทั้ง 4 วัน หรือในบางครั้งก็ทำการถ่ายทอดการแข่งขันเพียงแค่ 2 วันสุดท้ายซึ่งถือเป็นไฮไลท์ (Highlight) ของการแข่งขัน สำหรับการถ่ายทอดสดการแข่งขันในวันที่ 1 และ 2 เป็นการแข่งขันเพื่อคัดเลือกนักกอล์ฟที่ทำคะแนนได้ดีเพื่อเข้าไปแข่งในรอบสองวันท้าย ทำให้การถ่ายทอดสดการแข่งขัน 2 วันสุดท้ายจึงเหลือจำนวนนักกอล์ฟน้อยลง ผู้บรรยายสามารถเตรียมค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกอล์ฟที่ทำผลงานได้ดีหรือมีโอกาสที่คว้าแชมป์ในรายการนั้นได้ลึกซึ้งมากขึ้น

"...สำหรับพีจะเอาสถิติของนักกีฬาแต่ละคนที่ลงแข่งในรายการนี้ มาแพริง มาเทียบกันไว้ก่อน เราจะได้ศึกษาล่วงหน้าว่าใครเป็นอย่างไร มีโอกาสใน

รายการนี้ขนาดไหน ส่วนสถิติของรายการส่วนใหญ่ที่จะเอาไว้พูดเฉพาะวันช่วง 2 วันแรก..."(ยศวิน ปราชญ์นคร, สัมภาษณ์)

ก่อนเริ่มบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟ คุณยศวิน ปราชญ์นคร มีการศึกษาค้นคว้าในเรื่องสถิติของนักกีฬาที่จะลงทำการแข่งขันในรายการนั้น มีการนำสถิติการแข่งขันของนักกอล์ฟแต่ละคนมาทำการศึกษาเปรียบเทียบก่อนล่วงหน้า เพื่อสามารถวิเคราะห์ได้ว่านักกอล์ฟคนใดมีแนวโน้มที่จะทำผลงานได้ดีในการแข่งขันรายการนี้ สำหรับสถิติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน เช่น อดีตแชมป์ของรายการ คะแนนเฉลี่ยที่นักกีฬาทำได้ในรายการ คุณยศวิน ปราชญ์นครมักเตรียมไว้ใช้บรรยายในการถ่ายทอดสด 2 วันแรกของการแข่งขัน

"...สำหรับกีฬาเทนนิส ข้อมูลนักกีฬาที่สำคัญส่วนมากที่จะใช้พูดตอนก่อนเข้ารายการ มีสถิติในการเล่นในรายการนี้เป็นอย่างไร สถิติการพบกันเป็นอย่างไร สภาพความพร้อมของร่างกายเป็นอย่างไร รองมาก็จะเป็นข้อมูลของรายการ และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการแข่งขัน..."(ฤทธิกร การเวก, สัมภาษณ์)

นอกจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถิติการแข่งขันของนักเทนนิสที่คุณฤทธิกร การเวก มีการเตรียมศึกษาหาข้อมูลมาเป็นอย่างดีเพื่อใช้ในการบรรยายช่วงเปิดรายการ พบว่ายังให้ความสำคัญกับการค้นคว้าหาข้อมูลในเรื่องสภาพความพร้อม อากาศบาดเจ็บของนักกีฬาซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในวันนั้นได้ ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการหรือการแข่งขันนั้นคุณฤทธิกร การเวกให้ความสำคัญรองลงมา

"...อย่างเวลาถ่ายทอดเทนนิส บางทีพวกรายการแกรนด์สแลมที่มีการถ่ายทอดหลายสนามเราไม่รู้ว่าจะตัดไปสนามไหน ฉะนั้นก็ต้องเตรียมข้อมูลทุกอย่างไว้ แต่ถ้าเรารู้ว่ามีใครแข่งบ้าง ก็พอจะเดาได้เพราะถ้ามีนักเทนนิสมือวางก็มีแนวโน้มที่จะถ่ายคู่นั้นมาก พวกข้อมูลก็มีตารางการแข่งขัน ใครแข่งกับใครบ้าง สถิติการเจอกันเป็นอย่างไร ที่เหลือก็เป็นรายละเอียดสนาม สภาพอากาศ มีฝนตกหรือเปล่า..."(สันติ คูศิริ, สัมภาษณ์)

ในกรณีของคุณสันติ คูศิริ ผู้บรรยายเทนนิสพบว่า มีการเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับรายการแข่งขัน ข้อมูลที่เกี่ยวกับนักกีฬา รวมถึงสถิติการพบกันของนักเทนนิสทั้ง 2 คนอย่างละเอียดเมื่อต้องบรรยาย ในรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิสรายการสำคัญที่เรียกกันว่า "รายการแกรนด์สแลม" (Grand slam) ผู้บรรยายเองไม่ทราบล่วงหน้าว่าทางต่างประเทศจะตัดภาพการแข่งขันคู่ใดเข้ามาบ้าง ทำให้ผู้บรรยายกีฬาเทนนิสในรายการแกรนด์สแลมต้องเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬาเกือบทุกคู่ที่ทำการแข่งขันในวันนั้นมาไว้ก่อน ซึ่งส่วนใหญ่การถ่ายทอดสดรายการเทนนิสแกรนด์สแลมมักเป็นการถ่ายทอดจากสนามหลัก (Center court) หรือถ่ายทอดคู่ที่เป็นมืออันดับต้นๆของรายการ ซึ่งช่วยให้ผู้บรรยายสามารถเลือกเตรียมข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับนักกีฬาที่คาดว่าจะมีการถ่ายทอดสดได้เช่นกัน

จะเห็นได้จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสดทั้ง 3 ประเภทนั้นต่างมีการเตรียมตัวศึกษาหาข้อมูลในเรื่องต่างๆเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา โดยสามารถจัดประเภทของข้อมูลที่คุณบรรยายแต่ละคนให้ความสำคัญและมีการศึกษาค้นคว้ามาเป็นอย่างดีก่อนเริ่มการบรรยายซึ่งมีทั้งเหมือนและแตกต่างกันไปตามประเภทของกีฬา สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทีมหรือนักกีฬาที่ทำการแข่งขัน พบว่าผู้บรรยายกีฬาฟุตบอล เทนนิส และกอล์ฟ มีการเตรียมข้อมูลที่แตกต่างกันไป ดังนี้

กีฬาฟุตบอล ผู้บรรยายให้ความสำคัญในการเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทีมฟุตบอลทั้ง 2 ทีม ที่ต้องทำการบรรยาย โดยแบ่งเป็นข้อมูลทีมแต่ละทีม ข้อมูลนักกีฬาแต่ละคน รวมถึงข้อมูลผู้จัดการทีม

- ข้อมูลของทีมที่ทำการแข่งขัน คือ ทีมนั้นอยู่ในประเทศใดหรือมาจากลีก(League)ใด มีประวัติความเป็นมาอย่างไร ก่อตั้งมานานเท่าใด มีสัญลักษณ์หรือฉายาประจำทีมคืออะไร ผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้ทีม ผลงานในฤดูกาลที่ผ่านมา ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้บรรยายมักนำมาใส่เพิ่มเติมขณะบรรยายรายการถ่ายทอดสด เรียกว่าเป็นน้ำจิ้มให้กับผู้ชม สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยสังเกตได้จากเทปบันทึกการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอล คือ ผู้บรรยายทุกคนมักเรียกฉายาประจำทีมแทนการเรียกชื่อเต็มของทีมนั้นๆ เช่น ทีมปีศาจแดง แมนเชสเตอร์ยูไนเต็ด (Manchester United) ทีมหงส์แดง ลิเวอร์พูล (Liverpool) ทีมปืนใหญ่ อาร์เซนอล (Arsenal) ทีมม้าลาย จูเวนตุส (Juventus) หรือทีมราชันชุดขาว

รีลมาดริด (Real Madrid) เป็นต้น ซึ่งเป็นฉายาที่คนส่วนใหญ่เข้าใจตรงกันว่าหมายถึงทีมใด ซึ่งส่วนใหญ่ก็มาจากตราประจำหรือสัญลักษณ์ของทีมนั่นเอง รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นของทีมฟุตบอลต่างๆด้วย

- ข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับนักกีฬา เนื่องจากนักฟุตบอลมีจำนวนมาก อีกทั้งมาจากหลากหลายลีกหลากหลายชาติ ทำให้ผู้บรรยายจำเป็นต้องศึกษาและเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬามาก่อนหน้าว่า นักกีฬาในแต่ละทีมประกอบด้วยใคร ชื่ออะไร อายุเท่าใด เล่นอยู่ในตำแหน่งใด มีประวัติความเป็นมาอย่างไร มีความสามารถ มีจุดเด่นด้านใด รวมถึงการติดตามสถานการณ์ล่าสุดของนักกีฬาว่าใครมีอาการบาดเจ็บหรือติดโทษห้ามลงทำการแข่งขันซึ่งถือว่าส่งผลต่อเกมการแข่งขันในนัดนั้น นอกจากนี้แล้วผู้บรรยายควรทำการตกลงกับผู้บรรยายร่วม ในเรื่องการออกเสียงเรียกชื่อนักกีฬาให้ถูกต้องเหมือนกัน เพราะเพียงแค่ออกเสียงเพี้ยนหรือไม่เหมือนกันก็อาจทำให้ผู้ชมขาดความเชื่อถือได้ ในกรณีที่รายการถ่ายทอดสดฟุตบอลจากต่างประเทศมา แต่ไม่มีรายชื่อนักกีฬาปรากฏที่หน้าจอโทรทัศน์ รวมถึงไม่สามารถหารายชื่อนักกีฬาได้จากทางสื่ออื่นๆ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ผู้บรรยายเองคงไม่อยากจะเกิดขึ้น มีเพียงทางเดียวที่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ นั่นคือ ผู้บรรยายต้องอาศัยการฟังการออกเสียงเรียกชื่อนักกีฬาจากผู้บรรยายต่างประเทศ

- ข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดการทีม เป็นข้อมูลที่ผู้บรรยายส่วนใหญ่ต้องรู้ แม้ไม่ได้มีความสำคัญหรือจำเป็นต่อการบรรยายมากนัก แต่บ่อยครั้งที่กล้องตัดภาพไปที่ผู้จัดการทีม ถ้าผู้บรรยายมีข้อมูลในส่วนนี้ก็สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งช่วยให้ผู้ชมได้รับประโยชน์มากขึ้น

กีฬาบอล เนื่องจากการถ่ายทอดสดการแข่งขันบอลในทุกรายการพบว่ามีนักบอลที่ร่วมทำการแข่งขันเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้บรรยายต้องเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักบอลมากตามไปด้วย จากการสัมภาษณ์พบว่าส่วนใหญ่แล้วผู้บรรยายมักให้ความสำคัญกับการเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักบอลที่มีชื่อเสียงก่อน เพราะเป็นที่รู้กันว่ามีโอกาสที่กล้องจะตัดภาพไปยังคนกลุ่มนี้มากกว่า ขณะเดียวกันก็ต้องเตรียมข้อมูลของนักบอลคนอื่นๆเอาไว้ด้วย เพราะบ่อยครั้งที่อาจมีนักบอลหน้าใหม่สร้างผลงานดีและมีโอกาสคว้าแชมป์ในรายการนั้น นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อมูลที่ผู้บรรยายกีฬาบอลเตรียมมานั้นโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับวันที่ทำการแข่งขัน เนื่องจากในการแข่งขันบอลปกติทำการแข่งขันจำนวนทั้งสิ้น 4 วัน ซึ่งในบางครั้งบางสถานีทำการถ่ายทอดสดตลอดทั้ง 4 วัน หรือในบางครั้งมีการถ่ายทอดเพียงแค่ 2 วันสุดท้ายของการแข่งขัน จากการสังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขันและ

จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายข้างต้นพบว่า การถ่ายทอดสดการแข่งขันในวันที่ 1 และ 2 เป็นการคัดเลือกนักกอล์ฟที่ทำคะแนนได้ดีเพื่อเข้าไปแข่งในรอบสองวันท้ายซึ่งจะเหลือจำนวนนักกอล์ฟน้อยลง ผู้บรรยายจึงสามารถเตรียมค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกอล์ฟที่ทำผลงานได้ดีหรือมีโอกาสที่คว้าแชมป์ในรายการนั้นได้ลึกซึ้งมากขึ้น

กีฬาเทนนิส ข้อมูลที่เกี่ยวกับนักกีฬาเทนนิสที่ผู้บรรยายต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า คือ ประวัติส่วนตัว อันได้แก่ ชื่อ อายุ ภูมิภาค ส่วนสูง น้ำหนัก ตำแหน่งมือวางอันดับในขณะนั้น รูปแบบหรือสไตล์ (Style) การเล่น ถนัดการเล่นในสนามแบบใด มีสภาพความพร้อมต่อเกมการแข่งขัน หรืออาการบาดเจ็บที่อาจส่งผลต่อการแข่งขันหรือไม่

1.1.2 สถิติการแข่งขัน ผู้บรรยายมีการเตรียมข้อมูลสถิติการแข่งขันเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เกมการแข่งขัน โดยที่ผู้บรรยายสามารถนำมาอ้างอิงเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือได้ อีกทั้งสถิติต่างๆเหล่านี้ยังมีประโยชน์ต่อผู้ชมในการร่วมลุ้นผลการแข่งขันของเกมต่างๆได้อีกด้วย จากการสัมภาษณ์และศึกษาจากเทปบันทึกการแข่งขันทำให้ผู้วิจัยทราบว่า สถิติที่ผู้บรรยายเตรียมมาใช้ในการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาแต่ละประเภทนั้นมีความแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

กีฬาฟุตบอล สถิติที่ผู้บรรยายกีฬาฟุตบอลเตรียมไว้สำหรับบรรยายรายการถ่ายทอดสด คือ สถิติการพบกันระหว่างทีมฟุตบอลทั้ง 2 ทีมที่เคยพบกันมาทั้งหมดกี่ครั้ง ผลแพ้ชนะที่ผ่านมาในฤดูกาลนั้นๆเป็นอย่างไร และตารางสรุปผลคะแนน (Standing) ล่าสุดว่าอยู่ในอันดับที่เท่าไร เพื่อนำมาใช้เปิดประเด็นเพื่อให้ผู้ชมได้ติดตามได้ ตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ คุณสาธิต กรีกุล

“...ตัวอย่าง ในการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก คู่ระหว่างแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด กับลิเวอร์พูล ทีมเยือนก็ต้องนำสถิติเก่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์เช่น การพบกันระหว่าง 2 ทีมนี้ในบ้านของแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด มีสถิติชนะมากกว่า ขณะที่ทีมลิเวอร์พูลก็เพิ่งจะซื้อนักเตะใหม่มาเสริมทีม ข้อมูลเหล่านี้ผู้บรรยายก็ต้องรู้จักเอามาตั้งเป็นประเด็นให้ได้ว่า หลังจากทุ่มเงินไปหลายล้านปอนด์ วันนี้เราคงต้องมาดูกันว่าหงส์แดงจะผงาดในถิ่นไอแอฟฟอร์ด ได้สำเร็จหรือไม่...” (สาธิต กรีกุล, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าสถิติเก่าๆที่เกี่ยวกับนักกีฬา หรือสถิติการแข่งขัน ผลแพ้ชนะในอดีต ผู้บรรยายสามารถนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์เกมการแข่งขันในวันนั้นๆได้ แต่มักไม่ได้ย้อนหลังกลับไปนานมากโดยเน้นไปที่สถิติในฤดูกาลแข่งขันนั้น หรืออาจเป็นการย้อนหลังไปยังฤดูกาลที่เพิ่งผ่านมามากกว่า ยกตัวอย่างการสังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขันฟุตบอลที่เป็นรายการถ่ายทอดสด เช่น

“...ผลงานของทั้ง 2 ทีมที่เคยพบกันทุกถ้วยรวมทั้งสิ้น 155 ครั้ง เป็นทางด้านของอาร์เซนอล ที่เก็บชัยชนะได้ 66 ครั้ง เสมอกัน 66 ครั้ง ส่วนเชลซี เอาชนะได้ 43 ครั้ง...”

“หลังจากการพ่ายแพ้มา 2 นัดติดต่อกัน วันนี้แฟนๆของอินเตอร์มิลาน คงต้องลุ้นกันเก็บ 3 คะแนนในบ้านของตัวเองให้ได้”

“วันนี้แมนยูฯ ขอเพียงแค่เสมอ ก็จะช่วยขึ้นไปอยู่อันดับหนึ่งของตารางแทนที่อาร์เซนอลทันที”

กีฬากอล์ฟ สถิติที่ผู้บรรยายเตรียมไว้สำหรับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟ ได้แก่ สถิติของนักกอล์ฟแต่ละคนที่เคยร่วมเล่นในรายการนั้น เคยทำคะแนนไว้ที่เท่าไร ตลอดจนสถิติของรายการที่ทำการแข่งขันว่าในรายการนี้ที่ผ่านมามีใครเคยเป็นแชมป์มาบ้าง นอกจากนี้แล้วผู้บรรยายต้องรวบรวมสถิติที่นักกอล์ฟทำได้ในการแข่งขันแต่ละวัน โดยในการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟหลังจากเสร็จสิ้นการแข่งขันของนักกอล์ฟทั้งหมด มักปรากฏตารางคะแนนรวม(Leader board) เพื่อแจ้งคะแนนและอันดับที่ทำได้ในวันนั้นๆ ซึ่งผู้บรรยายต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการบรรยายวันต่อไป ยกตัวอย่างการสังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขันกอล์ฟที่เป็นรายการถ่ายทอดสด เช่น

“...แต่ยังไม่แน่นะครับ มาคอยลุ้นเฟเบอร์คนนี้ เพราะจบ 3 วัน ตามอยู่แค่สโตรกเดียว....”

“...อีกคนหนึ่งที่น่าจับตามอง เมื่อวานนี้เล่นแบบไม่เสียโบกี้เลย โขเรน แชนสันนี่ล่ะครับ ขึ้นนำลีดเดอร์บอร์ดหลังจากจบวันที่ 2...”

“...เมื่อปีที่แล้วนักกอล์ฟเยอรมันคนนี้นะครับ โทเบีย ไดเยอร์ เปิดสกอร์วันแรก 12 อันเดอร์พาร์ แล้วก็นำมาวันเดียวจบ จนเป็นแชมป์ในวันสุดท้าย...”

กีฬาเทนนิส สถิติในกีฬาเทนนิสที่ผู้บรรยายมีการเตรียมไว้ใช้ในการรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิส ประกอบด้วย สถิติของนักกีฬาที่เกี่ยวข้องกับรายการถ่ายทอดสดนั้น เคยร่วมการแข่งขันมาแล้วทั้งหมดกี่ครั้ง ผลงานที่ดีที่สุดที่เคยทำได้ในรายการนี้ สถิติการพบกันที่ผ่านมานักเทนนิสทั้ง 2 คนมีผลแพ้ชนะเป็นอย่างไร รวมถึงสถิติของรายการในปีก่อนๆว่าใครเคยเป็นแชมป์เก่ามาบ้าง จากการศึกษาและเฝ้าสังเกตพบว่า ก่อนเริ่มการแข่งขันมักปรากฏข้อมูลสถิติของนักกีฬาขึ้นมาเป็นกราฟฟิคที่หน้าจอโทรทัศน์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดสดการแข่งขันในรอบท้ายๆ เพื่อเป็นการแสดงเส้นทางการผ่านเข้ารอบของนักเทนนิสทั้ง 2 คน หรือเป็นการเปรียบเทียบการพบกันระหว่างนักเทนนิสทั้ง 2 คนว่าสถิติการพบกันที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ซึ่งสถิติในเชิงเปรียบเทียบเหล่านี้ผู้บรรยายมักแจ้งในช่วงเปิดรายการ เพื่อเป็นการให้ข้อมูลและให้ผู้ชมได้ร่วมลุ้นไปกับการแข่งขัน ตัวอย่างการสังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขันเทนนิสที่เป็นรายการถ่ายทอดสด เช่น

“...คู่นี้พบกันมาแล้ว 2 ครั้ง ปรากฏว่าทางด้านของฮวน คารอส เฟอเรโรซึ่งเป็นมือวางอันดับหนึ่งของรายการเป็นฝ่ายเอาชนะ ภราดรของเราไปทั้ง 2 ครั้ง แฟนๆก็คงต้องลุ้นและก็เอาใจช่วยซูเปอร์บอลของเรากันหน่อยล่ะครับ...”

“...จะเห็นว่า เส้นทางการเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศของแอนดี ร็อดดิกนั้นค่อนข้างหินทีเดียวนะครับ เพราะว่าเจอแต่ของหนักมาทั้งหมด โดยเฉพาะรอบก่อนรองชนะเลิศที่ต้องเจอกับอากัสซี...”

1.1.3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสนามแข่งขัน ในบางรายการที่มีความสำคัญหรือผู้ชมให้ความสนใจมาก รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสนามก็ช่วยเสริมให้รายการดูน่าติดตามได้ จากการศึกษาพบว่า

กีฬาฟุตบอล ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสนามแข่งขันที่ผู้บรรยายต้องเตรียมไว้ ได้แก่ แข่งที่สนามใด สนามมีชื่อว่าอะไร ซึ่งข้อมูลนี้ผู้บรรยายนำมาใช้ในช่วงเปิดรายการ ส่วนข้อมูลอื่นๆ เช่น ก่อตั้งเมื่อไร ขนาดความจุเท่าไร และมีมูลค่าของการก่อสร้างเท่าไร ซึ่งผู้บรรยายอาจนำมาพูดบ้างแต่ไม่บ่อยนัก ตัวอย่างการพูดเปิดรายการถ่ายทอดสดฟุตบอลของผู้บรรยายที่มีการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสนามแข่งขัน

“สวัสดีครับ คุณผู้ชม ตอนนี้เรามาอยู่ที่ไอแทรพฟอร์ด เป็นการพบกันระหว่าง แมนเชสเตอร์ยูไนเต็ด และอาร์เซนอล โดยมีผมเอกราช เก่งทุกทาง พร้อมด้วยคุณฤทธิกร การะเวก รับหน้าที่บรรยาย วันนี้แมนยูฯ เปิดสนามไอแทรพฟอร์ด รับการมาเยือนของอาร์เซนอล วันนี้แฟนบอลของ

ทั้ง 2 ทีม กว่า 68,000 คนมาเชียร์ทีมของตนเองเรียกว่าไม่มีที่ว่างในสนามไอแทรพฟอร์ดเลยทีเดียว ...”

กีฬาอล์ฟ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสนามสำหรับใช้ในการบรรยายรายการถ่ายทอดสดกีฬา กอล์ฟนั้น มีความจำเป็นมากกว่ากีฬาฟุตบอลและเทนนิส เพราะสภาพสนามในแต่ละหลุมส่งผลต่อ เกมการแข่งขันทั้งสิ้น ดังนั้นข้อมูลสนามที่ผู้บรรยายกอล์ฟต้องเตรียมไว้ ได้แก่ สนามที่แข่งขันมีชื่อว่า อะไร แต่ละหลุมมีระยะเท่าใด ความยากง่ายในแต่ละหลุมเป็นอย่างไร มีอุปสรรคสนามอะไรบ้าง รายละเอียดเกี่ยวกับสนามกอล์ฟที่ผู้บรรยายเตรียมไว้ นั้น นำมาใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใดนั้น ก็ต้อง ขึ้นอยู่กับการลำดับภาพของการถ่ายทอดสดเป็นสำคัญ เนื่องจากจำนวนกล้องและการตั้งมุมกล้องมี จำนวนมากเป็นพิเศษให้ครอบคลุมกับสนามที่มีขนาดกว้างมาก ประกอบกับมีการแข่งขันเกิดขึ้น พร้อมๆกันหลายจุด ทำให้ผู้บรรยายต้องคอยสังเกตการลำดับภาพมาว่าขณะนั้นกล้องกำลังจับภาพ อยู่ที่นักกีฬาคนใดหรืออาจสังเกตจากกราฟฟิคที่ขึ้นอยู่บนจอโทรทัศน์ว่าเป็นใคร ขณะนี้กำลังทำการ แข่งขันอยู่ที่หลุมใดเพื่อสามารถนำข้อมูลที่เตรียมมาใช้อธิบายลักษณะของสนามในแต่ละหลุมได้ ตัวอย่างเช่น

“...ตัดกลับมาที่กลุ่มของ ฌอน มิคคิล, ไมค์ เวียร์ และฟิล มิเกลสัน ที่หลุม 3 พาร์ 4 ยาว 495 หลา...”

“...ประหยัดนั้นดีออกขวามากไปหน่อยนะครับ ท่าทางจะตกรัก...”

“...สนามฮิวเวซัมเซกอล์ฟคลับ นะครับ อยู่ในเมืองฮิวเวซัม ที่ประเทศฮอลแลนด์ สนาม กอล์ฟแห่งนี้ครับ เรียกว่าอุปสรรคหลักๆ นั่นก็คือป่า และต้นไม้เยอะมากๆ ถูกออกแบบมาตั้งแต่ปี 1988 โดยจอห์น เดย์ นักออกแบบสนามกอล์ฟที่มีชื่อเสียงชาวสหรัฐอเมริกา...”

กีฬาเทนนิส ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสนามแข่งขันมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นเมื่อเป็นรายการใหญ่ที่มี ผู้สนใจมาก และมีประวัติการแข่งขันที่ยาวนาน อย่างเช่น รายการในระดับแกรนด์สแลม (Grand slam) ทั้ง 4 รายการ ได้แก่ รายการเทนนิสออสเตรเลีย โอเพ่น (Australian Tennis), รายการเทนนิส เฟรนช์ โอเพ่น (French Open Tennis), รายการเทนนิสวิมเบอร์ดัน (Wimbledon Tennis) และรายการ เทนนิสยูเอส โอเพ่น (U.S. Open Tennis) ตัวอย่างการบรรยายที่มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสนาม แข่งขันเทนนิส เช่น

“...สำหรับสนามเมลเบิร์น พาร์ค ที่ใช้เป็นสนามหลักสำหรับการแข่งขันออสเตรเลีย โอเพ่น นั้น ถือเป็นสนามที่มีความทันสมัยมากที่สุดที่เคยมีมา หลังคาของสเตเดียมนั้นสามารถเปิดปิดได้ และจุผู้ชมได้ถึง 15,000 ที่นั่งเลย...”

1.1.4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเงินรางวัลของการแข่งขัน จากการสัมภาษณ์พบว่าข้อมูลประเภทนี้มีความสำคัญเฉพาะการบรรยายกีฬา กอล์ฟ และเทนนิสซึ่งมีเงินรางวัลสำหรับผู้ชนะที่ค่อนข้างสูงและจูงใจให้ผู้ชมร่วมลุ้นไปกับนักกีฬา ดังนั้นผู้บรรยายเทนนิสและกอล์ฟจึงต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับเงินรางวัลด้วยเช่นกัน ขณะที่การสัมภาษณ์ผู้บรรยายฟุตบอลไม่มีการเอ่ยถึงข้อมูลประเภทนี้ทั้งนี้เพราะการแข่งขันฟุตบอลเป็นการแข่งขันเพื่อชิงถ้วยรางวัล ตัวอย่างการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเงินรางวัลในการบรรยายการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิสและกอล์ฟ

“...สำหรับแชมป์ของรายการเทนนิสออสเตรเลีย โอเพ่น ก็จะได้รับเงินรางวัลรวมทั้งสิ้น 1,200,000 เหรียญออสเตรเลีย หรือประมาณ 37 ล้านบาท...”

“...ถ้าวันนี้ วีเจย์ ซิงค์ สามารถรักษาสกอร์ของตัวเองให้จบอยู่ใน 3 อันดับแรกได้ละก็ เขาจะคว้าตำแหน่งนักกอล์ฟที่มีเงินรางวัลรวมสูงสุดในพีจีเอ ทัวร์แทนที่ไทเกอร์ วูดส์ทันที...”

สรุปได้ว่าขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนเริ่มการบรรยายในรายการถ่ายทอดสด ผู้บรรยายต้องเตรียมความพร้อมของตนเองเพื่อจัดการวางแผนการทำงานของตนเองให้เหมาะสมกับรูปแบบและเนื้อหาของรายการกีฬา อีกทั้งต้องเตรียมความรู้ในเรื่องต่างๆให้พร้อมด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ผู้บรรยายแต่ละคนมีการเตรียมตัวโดยพยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายพบว่าข้อมูลต่างๆที่ผู้บรรยายค้นคว้ามานั้น สามารถสรุปได้ว่าจะมาจากแหล่งที่มา 4 แหล่งด้วยกัน คือ

1. อินเทอร์เน็ต (Internet) ถือเป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้บรรยายกีฬาทุกคนไม่ว่าจะบรรยายกีฬาประเภทใดก็ตามเลือกที่จะเข้าไปค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันโดยเข้าไปยังเว็บไซต์ (Website) ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นเว็บไซต์ของต่างประเทศ จัดได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความทันต่อเหตุการณ์เป็นอย่างมาก

2. ผู้บรรยายต่างประเทศ สำหรับการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจากต่างประเทศพบว่า การฟังเสียงผู้บรรยายต่างประเทศนี้นับเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความทันสมัย เพราะเนื่องจากผู้บรรยายต่างประเทศมีความใกล้ชิดกับการแข่งขันมากกว่าทำให้ได้ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์มาก ผู้บรรยายไทยสามารถนำมาเป็นข้อมูลเสริมหรือประกอบการบรรยายเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้เตรียมมา ทั้งนี้ผู้บรรยายไทยเองก็ต้องมีความสามารถในการฟังและถ่ายทอดภาษาอังกฤษไปให้กับผู้ชมชาวไทยได้สังเกตจากการฟังการที่ผู้บรรยายไทยมักมีการอ้างถึงผู้บรรยายต่างประเทศ ตัวอย่างการอ้างอิงข้อมูลจากผู้บรรยายต่างประเทศ เช่น

“...ผู้บรรยายต่างประเทศบอกว่า ตอนนี้ เอแนงค์ เรียกนักกายภาพประจำสนามออกมาแล้วนะครับ สงสัยว่าอาการบาดเจ็บที่บริเวณขาขวาอาจจะกำเริบขึ้นมาอีก...”

“...ผู้บรรยายต่างประเทศให้ทัศนคิดว่า สนามนี้ไทเกอร์น่าจะทำงานได้ดี เพราะว่าเป็นสนามที่เขาคุ้นเคย และก็เป็นสนามแห่งนี้ล่ะครับที่เป็นสนามเปิดตัวของไทเกอร์...”

3. กราฟฟิค (Graphic) บนหน้าจอโทรทัศน์ขณะที่มีการถ่ายทอดสดการแข่งขัน จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บรรยายทุกคนมีการเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันไว้ก่อนล่วงหน้า แต่บางครั้งผู้บรรยายอาจมีการนำข้อมูลที่ปรากฏบนหน้าจอโทรทัศน์นี้มาเปรียบเทียบความถูกต้องกับข้อมูลที่ได้เตรียมมาไว้ล่วงหน้า หรือเป็นกรณีที่ข้อมูลเหล่านั้นผู้บรรยายไม่สามารถค้นหาได้จากเว็บไซต์หรือผู้บรรยายต่างประเทศยังไม่ได้พูดถึง

4. การสอบถามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดความรู้เพิ่มเติมในแง่มุมต่างๆ ผู้บรรยายจำเป็นต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างจากผู้อื่นออกไป ซึ่งผู้บรรยายบางคนอาศัยการพูดคุยหรือสอบถามจากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องหรือเชี่ยวชาญในกีฬาชนิดนั้นๆ ตัวอย่างบทสัมภาษณ์คุณสมชาย ศักดิ์กุล ที่มีการอ้างถึงแหล่งที่มาของข้อมูลจากการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญหรือมีความเกี่ยวข้องกับกีฬาที่ตนบรรยายอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างไปจากผู้อื่น ดังนี้

“...ต้องคอยอัปเดตข้อมูล วิธีการเล่นอยู่ตลอดเวลาโดยอ่านจากหนังสือบ้าง ถามจากเพื่อนที่เป็นโปรฯสอนเทนนิสบ้าง พวกนี้เขาจะมีการเข้าอบรมอยู่ตลอดเวลา เขาก็จะมาบอกเราว่าวิธีการเล่น หรือว่าเทรนการเล่นของปีนี้นั้นเป็นอย่างไร...” (สมชาย ศักดิ์กุล, สัมภาษณ์)

1.2 ขั้นตอนขณะทำการบรรยายรายการถ่ายทอดสด การรับชมรายการกีฬาถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์นั้นมีข้อแตกต่างไปจากการชมการแข่งขัน ณ สนามแข่งขัน ซึ่งผู้ชมที่บ้านมีโอกาสได้รับชมภาพที่ใกล้กว่าการรับชมในสนาม มีโอกาสในการชมภาพช้า(Slow motion)ในจังหวะที่สำคัญของการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับฟังเสียงบรรยายจากผู้บรรยายที่มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่อธิบายเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขันได้อีกด้วย

ขั้นตอนขณะทำการบรรยายนี้ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง หลังจากผ่านพ้นขั้นตอนการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มการการบรรยาย ผู้บรรยายได้ค้นคว้าและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาประเภทต่างๆที่ต้องบรรยายมาเป็นอย่างดีแล้ว ผู้บรรยายก็ต้องลงมือปฏิบัติงานจริงนั่นคือ ทำการบรรยายรายการถ่ายทอดสด ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการศึกษาจากรายการกีฬาที่เป็นการถ่ายทอดสด ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปเทคนิคที่ผู้บรรยายใช้ในการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสด ดังนี้

1.2.1 การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้บรรยาย สำหรับการบรรยายในรายการกีฬาประเภทถ่ายทอดสด ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาสั้นหรือแม้แต่ว่าบางครั้งเกิดเหตุการณ์ต่างๆที่ทำให้เกมการแข่งขันต้องยืดเยื้อออกไป จึงมักมีผู้บรรยาย 2 คนในรายการถ่ายทอดสด จึงมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการบรรยายกันให้ชัดเจน จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่ามีการแบ่งหน้าที่ของผู้บรรยายออกเป็นผู้บรรยายหลัก (Commentator) และผู้บรรยายร่วม (Co-Commentator) ดังนี้

“...หน้าที่ผู้บรรยายหลัก แก้อธิบายประเด็นจะเน้นไปที่เกม เปิดปิดรายการบรรยายเหตุการณ์ต่างๆในสนาม ใครยืนตำแหน่งไหน ใครได้บอล ใครส่งบอล ใครทำฟาวล์ได้ตั้งเตะลูกฟรีคิกซ์ ที่ระยะเท่าไร ใครทำประตู เรียกว่า บรรยายไปตามภาพที่เห็น ที่เหลืออีกสลิปเปอร์เซนต์ก็จะเป็นข้อมูล แต่เราก็ต้องเปิดโอกาสให้ผู้บรรยายร่วมกับเราได้พูดด้วย ไม่ใช่พูดทั้งหมดคนเดียว ...”(อสิรพงษ์ ผลมั่ง, สัมภาษณ์)

คุณอสิรพงษ์ ผลมั่ง ได้อธิบายถึง บทบาทหน้าที่ของผู้บรรยายกีฬาฟุตบอลออกเป็นผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมว่ามีหน้าที่แตกต่างกัน คือ ผู้บรรยายหลักนั้นรับผิดชอบในการบรรยายเปิดปิดรายการ อธิบายภาพเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างเกมการแข่งขันเป็นหลัก พร้อมกับเปิดโอกาสให้

ผู้บรรยายร่วมได้ร่วมแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ คุณเอกราช เก่งทุกทาง ยังได้อธิบายเพิ่มเติมถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บรรยายร่วมไว้ว่า มีหน้าที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์รูปแบบการเล่นของนักฟุตบอลทั้ง 2 ทีม ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬา ตลอดจนให้ข้อมูลเพิ่มเติมในสิ่งที่ผู้บรรยายหลักอธิบายข้ามไป ทั้งนี้ผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมต้องมีการเปิดโอกาสให้อีกฝ่ายได้ทำหน้าที่ของตนด้วย ผู้บรรยายหลักอาจมีการใช้บทสนทนาถามตอบเพื่อให้ผู้บรรยายร่วมแสดงความคิดเห็น

“...ผู้บรรยายหลักจะรับผิดชอบในเรื่องเกม เน้นแอ็คชั่น ส่วนผู้บรรยายร่วมจะคอยวิเคราะห์เกม คอยเก็บตกสิ่งที่เกิดขึ้นในเกม และก็ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เล่น หัวใจสำคัญสำหรับการบรรยายเป็นคู่ก็คือ ต้องรู้จังหวะ เป็นทีมเดียวกัน เพราะเราไม่สามารถแบ่งได้ตายตัวว่าใครต้องพูดตอนไหน แต่ต้องมีการสื่อสาร มีการนั่งคุย แต่ต้องไม่หลุดออกจากเกม...”(เอกราช เก่งทุกทาง, สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์คุณกิตติกร อุดมผล และคุณฤทธิกร การะเวก ซึ่งต่างก็มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้บรรยายร่วมในการบรรยายกีฬาฟุตบอล พบว่า ผู้บรรยายร่วมมีหน้าที่ในการวิเคราะห์เกมการแข่งขันในจังหวะที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น ซึ่งผู้บรรยายร่วมควรปล่อยให้ผู้บรรยายหลักพูดจบเสียก่อนผู้บรรยายร่วมจึงค่อยแสดงความคิดเห็น หรือในจังหวะของการฉายภาพช้า (Slow motion) ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าผู้บรรยายหลักจะเปิดโอกาสให้ผู้บรรยายร่วมได้วิเคราะห์ภาพเหตุการณ์นั้นว่าเกิดจากสาเหตุใด และจะส่งผลอย่างไรต่อเกมการแข่งขัน

“...โดยหน้าที่ของผู้บรรยายหลักกับผู้บรรยายร่วมมันถูกแบ่งอยู่แล้ว ผู้บรรยายหลักเขาก็มีหน้าที่บรรยายเกมไป ส่วนเราก็มีหน้าที่ให้ข้อมูล และวิเคราะห์เกมในจังหวะที่ผู้บรรยายหลักส่งมาให้ อย่างเวลาที่มีการทำประตูเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้บรรยายหลักพูดจบ มันก็จะมีภาพช้าขึ้นมา ตอนนั้นก็เป็นที่เราต้องวิเคราะห์แล้วว่า ใครเป็นคนยิง ใช้เทคนิคอะไรในการยิง หรือว่าประตูที่เกิดขึ้นนี้มาจากความผิดพลาดของใคร...”(กิตติกร อุดมผล, สัมภาษณ์)

“...เราเป็นผู้บรรยายร่วม ก็มีหน้าที่หาจังหวะที่จะสอดแทรกข้อมูลต่างๆที่เตรียมมา วิเคราะห์เกมการแข่งขัน ...”(ฤทธิกร การะเวก, สัมภาษณ์)

“..ส่วนใหญ่การแบ่งหน้าที่นี้จะมาจากลำดับอาวุโส จากประสบการณ์ เป็นอันดับแรกในส่วนของการแบ่งหน้าที่ส่วนใหญ่ก็จะให้คนที่ประสบการณ์ เป็นคนเปิดปิดรายการและแบ่งหน้าที่กัน ถ้าอีกคนบรรยายเกม อีกคนก็จะให้ข้อมูล ก็จะช่วยให้เหนื่อยน้อยลง ยกตัวอย่างเกมกอล์ฟเป็นเกมที่ยาว เราก็ต้อง แบ่งหน้าที่ แบ่งเนื้อหาในการบรรยาย”(พิเชณู นิลกลัด, สัมภาษณ์)

คุณพิเชณู นิลกลัด อธิบายว่า การแบ่งบทบาทหน้าที่ผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมนั้น ส่วนใหญ่มาจากเรื่องของลำดับอาวุโส และประสบการณ์ซึ่งผู้ที่มีอาวุโสหรือประสบการณ์มากกว่า มักได้รับการวางตัวเป็นผู้บรรยายหลักซึ่งมีหน้าที่ในการเปิดปิดรายการ โดยเฉพาะการบรรยายการ ถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟที่มีระยะเวลาการออกอากาศค่อนข้างนานทำให้ผู้บรรยายต้องแบ่ง หน้าที่และเนื้อหาในการบรรยายออกเป็นช่วงๆ

“...อย่างเวลาบรรยายเทนนิส ช่วงจังหวะที่ให้ผู้บรรยายพูดก็อาจจะไม่มี มากนักเหมือนกับบรรยายฟุตบอล เพราะฉะนั้นเวลาที่ผู้ต้องบรรยายเทนนิส ที่จะปล่อยให้ผู้บรรยายหลักบรรยายเกม เราก็คอยจดบันทึกสถิติข้อมูลที่เป็น ประโยชน์แล้วก็จะจังหวะที่ผู้บรรยายหลักส่งมา หรือบางครั้งผู้บรรยายหลักเขาถูก ออกไปจากห้องเราก็ต้องพร้อมทำหน้าที่บรรยายเกมแทน...” (ฤทธิกร การะเวก, สัมภาษณ์)

“...การบรรยายคนเดียวผู้ชมจะได้ประโยชน์น้อยลง อย่างเวลาถ่ายทอด สด ถ้าเราพูดไปด้วย เราจะไม่ได้ยินผู้บรรยายภาษาอังกฤษ ว่าเขารอกข้อมูล อะไรไปบ้าง เพราะข้อมูลบางอย่างมีความสำคัญ แต่ถ้าเรามีผู้บรรยายร่วมมาช่วย ฟังก็จะสามารถช่วยเสริมกันได้...”(สันติ คูศิริ, สัมภาษณ์)

ขณะที่ผู้บรรยายเทนนิส คุณสันติ คูศิริ และคุณฤทธิกร การะเวก ได้พยายามอธิบายถึง ประโยชน์ที่ผู้ชมได้รับจากการบรรยายเป็นคู่ คือ ขณะที่ผู้บรรยายหลักบรรยายเกมการแข่งขัน ผู้ บรรยายร่วมสามารถจดบันทึกข้อมูลหรือสถิติที่สำคัญเพื่อนำมาใช้ในการบรรยายได้ขณะที่การ บรรยายเพียงคนเดียวอาจทำได้ไม่ดีเท่ากับการบรรยาย 2 คน นอกจากนี้ยังพบว่า ในสถานการณ์ที่ผู้

บรรยายหลักไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ผู้บรรยายร่วมจำเป็นต้องพร้อมรับหน้าที่บรรยายแทนได้ตลอดเวลา

จะเห็นได้จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยาย ประกอบกับการสังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขัน สามารถสรุปได้ว่าการบรรยายกีฬาประเภทถ่ายทอดสดสำหรับกีฬาทั้ง 3 ประเภท คือ ฟุตบอล กอล์ฟ และเทนนิสนั้น พบทั้งรายการที่มีผู้บรรยาย 1 คน และรายการที่มีผู้บรรยาย 2 คน แต่ส่วนใหญ่แล้วพบว่ามีการใช้ผู้บรรยายมากกว่าหนึ่งคน ทั้งนี้เพราะระยะเวลาในการถ่ายทอดสดแต่ละรายการกินเวลานาน จึงจำเป็นต้องมีการแบ่งกันทำหน้าที่ในการบรรยายระหว่างผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วม หากในกรณีที่รายการนั้นมีผู้บรรยายคนเดียวผู้บรรยายคนนั้นต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมให้ได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งในกีฬาต่างประเภทมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ผู้บรรยายต่างกันไป สรุปได้ดังนี้

กีฬาฟุตบอล พบว่ามีผู้บรรยาย 2 คนซึ่งมีการแบ่งหน้าที่ระหว่างผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วม คือ

ผู้บรรยายหลัก ทำหน้าที่เปิดรายการ แนะนำรายการว่าเป็นการแข่งขันระหว่างทีมอะไร แนะนำตัวเองและผู้บรรยายร่วม บรรยายเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ที่หน้าจอโทรทัศน์ขณะนั้น ว่าใครยืนอยู่ในตำแหน่งใด ใครกำลังเป็นผู้ครอบครองบอล ใครเป็นคนยิงประตู จนกระทั่งจบรายการ ผู้บรรยายหลักจะเป็นผู้กล่าวสรุปและปิดรายการ

ผู้บรรยายร่วม ทำหน้าที่ให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการแข่งขัน เริ่มตั้งแต่ อ่านรายชื่อนักกีฬาที่ลงสนาม ข้อมูลสนามแข่งขัน จำนวนผู้ชมในสนาม รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬาทั้ง 2 ทีม เช่น ใครมีอาการบาดเจ็บบ้าง ใคร ติดโทษแบนบ้าง จากนั้นขณะที่ผู้บรรยายหลักบรรยายเกม ผู้บรรยายร่วมมีหน้าที่คอยเสริมและวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในจังหวะที่มีภาพซ้ำปรากฏขึ้นจังหวะที่ผู้บรรยายร่วมสามารถสอดแทรกข้อมูลนั้น ส่วนใหญ่เป็นในจังหวะที่เกมการแข่งขันหยุดลงชั่วคราว เช่น จังหวะที่มีการทำฟาวล์ (Foul) มีการบาดเจ็บของนักเตะ มีการเปลี่ยนตัวผู้เล่น เป็นต้น หรือเป็นจังหวะที่มีการฉายภาพซ้ำในเหตุการณ์สำคัญของเกม เช่น ภาพซ้ำของการทำประตู ภาพซ้ำของการรักษาประตู ภาพซ้ำจากการทำฟาวล์ของผู้เล่น เป็นต้น สังเกตพบว่าในจังหวะต่างๆเหล่านี้ผู้บรรยายหลักมักปล่อยให้ทำหน้าที่ของผู้บรรยายร่วมได้ให้ข้อมูล หรือแสดงทัศนคติเกี่ยวกับเกมการแข่งขัน ซึ่งเป็น

ไปในเชิงของการวิเคราะห์ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงจุดพลิกผันของเกม มากกว่าการบรรยายภาพเกมการแข่งขัน เหมือนกับผู้บรรยายหลัก

กีฬากอล์ฟ สำหรับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟ พบว่ามีทั้งที่เป็นการบรรยายคนเดียว และบรรยาย 2 คน ในกรณีที่เป็นการบรรยายร่วมกันนั้นจากการสัมภาษณ์และสังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขัน พบว่าผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กัน เป็นไปในลักษณะของการแบ่งปันข้อมูล แบ่งจังหวะในการพูดระหว่างผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วม ซึ่งแตกต่างกับหน้าที่ของผู้บรรยายกีฬาฟุตบอลที่มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน สรุปได้ดังนี้

ผู้บรรยายหลัก ทำหน้าที่เปิดรายการแนะนำตัวเองและผู้บรรยายร่วม แนะนำชื่อรายการและเริ่มให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬา บรรยายภาพที่ปรากฏอยู่หน้าจอโทรทัศน์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะของการวิเคราะห์รูปแบบการตีหรือวงสวิง การเลือกหัวไม้หรือเลือกเหล็กมาใช้ในการตีแต่ละครั้งของนักกอล์ฟ อ่านคะแนนจากตาราง วิเคราะห์สถานการณ์ของนักกอล์ฟ อ่านเกมการแข่งขันและในบางครั้งก็ต้องอ่านใจของผู้เล่น จนถึงสรุปการแข่งขันในวันนั้นๆ ให้ข้อมูลวันเวลาของการแข่งขันในวันต่อไป สำหรับกรณีที่เป็นการแข่งขันวันสุดท้ายผู้บรรยายก็ต้องให้รายละเอียดของรางวัลที่ผู้ชนะได้รับ และกล่าวปิดรายการ

ผู้บรรยายร่วม ทำหน้าที่ในการบรรยายเหมือนกับผู้บรรยายหลักซึ่งทั้งคู่ต้องแบ่งช่วงเวลากัน ในการบรรยาย เมื่อผู้บรรยายหลักหยุดพักผู้บรรยายร่วมก็ต้องพร้อมที่จะเสริมทันที ในขณะเดียวกัน บางครั้งผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมก็มีการสนทนาแลกเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับเกมการแข่งขัน

แต่ในบางครั้งพบว่าการบรรยายรายการถ่ายทอดสดกอล์ฟก็ใช้ผู้บรรยายเพียงคนเดียว ซึ่งจากการสัมภาษณ์ตัวผู้บรรยายเองก็ยอมรับว่าการบรรยายคนเดียวนั้นง่ายกว่า เพราะเนื่องจากเป็นผู้กำหนดทิศทางการบรรยายเอง ไม่ต้องกังวลในการแบ่งจังหวะการพูด หรือกังวลว่าพูดซ้ำซากกันหรือไม่ แต่การบรรยายคนเดียวก็อาจทำให้ขาดสีสันไปบ้าง

กีฬาเทนนิส ผู้วิจัยได้สังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขันพบว่า มีทั้งรายการที่ใช้ผู้บรรยายคนเดียวและผู้บรรยาย 2 คน อีกทั้งกีฬาเทนนิสเป็นกีฬาที่ผู้บรรยายพูดน้อยกว่ากีฬาฟุตบอลและกีฬากอล์ฟ เนื่องจากธรรมชาติของกีฬาเทนนิสเป็นกีฬาที่ต้องการความเงียบ ในจังหวะที่นักกีฬาต้องการ

สมาธิในการเสิร์ฟ ผู้บรรยายก็ต้องเจียบ ปล่อยให้เสียงของการหวดลูกเสิร์ฟ และเสียงของกรรมการในสนามเป็นเสียงที่ดึงความสนใจจากผู้ชมแทนเสียงพูด ซึ่งจากการสัมภาษณ์และสังเกตจากเทปบันทึกการถ่ายทอดสดแข่งขันกีฬาเทนนิส ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การแบ่งบทบาทหน้าที่ของผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมในกรณีที่มีผู้บรรยาย 2 คน เป็นไปดังนี้

ผู้บรรยายหลัก มีหน้าที่กล่าวเปิดรายการ แนะนำตัวเองและผู้บรรยายร่วม แนะนำนักกีฬาและบรรยายเกมการแข่งขัน ใครเป็นฝ่ายเสิร์ฟ ใครเป็นฝ่ายรับ ขานคะแนนให้ผู้ชมทราบ สรุปการแข่งขันในแต่ละเซต ตลอดจนสรุปผลการแข่งขัน เหตุการณ์สำคัญ หลังจากจบเกม และกล่าวปิดรายการ

ผู้บรรยายร่วม มีหน้าที่เสริมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬา บันทึกข้อมูลสถิติต่างๆที่เกิดขึ้นในการแข่งขัน เช่น สถิติการเสิร์ฟเอส (Aces serve) สถิติการเสิร์ฟลูกแรก (First serve) สถิติการเสียลูกดับเบิลฟอลต์ (Double false) สถิติการเบรกเกมเสิร์ฟ (Break point) สถิติการตีเสียเอง (Unforced error) ซึ่งสถิติเหล่านี้ในบางครั้งก็มีกราฟฟิค (Graphic) สรุปขึ้นมาที่หน้าจอโทรทัศน์ แต่ผู้บรรยายเองต้องคอยบันทึกด้วยตนเองเหมือนกันในกรณีที่บางรายการไม่มีกราฟฟิคขึ้นหรืออาจขึ้นผิด นอกจากนี้ผู้บรรยายต้องวิเคราะห์เกมการแข่งขันในจังหวะที่มีภาพช้า ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ที่คะแนนนี้เกิดขึ้นเนื่องจากผลงานหรือความผิดพลาดของใคร

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของคุณกิตติกร อุดมผล ที่ได้อธิบายถึงการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วม ช่วยให้ผู้วิจัยทราบว่าหัวใจสำคัญของการบรรยายคู่ คือ การทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการแบ่งปันข้อมูล รู้จังหวะของกันและกัน รู้ว่าช่วงไหนควรเป็นหน้าที่ของใคร เช่น ขณะที่ผู้บรรยายหลักกำลังบรรยายเกมการแข่งขันอยู่ ผู้บรรยายร่วมไม่ควรพูดแทรก ขณะเดียวกันผู้บรรยายหลักก็ควรเปิดช่องให้ผู้บรรยายร่วมได้พูด หรือแสดงความคิดเห็นบ้าง

“...การบรรยายคู่กัน ต้องรู้จังหวะกัน รู้ธรรมชาติของเรา อาศัยประสบการณ์ แต่ถ้าไม่เคยบรรยายคู่กันมาก่อนก็ต้องเรียนรู้กัน นั่งคุยกันก่อน ส่วนใหญ่ผู้บรรยายหลักก็จะคอยส่งจังหวะมาให้เรา อย่างเช่น ส่งสายตา หรือหันมาถามคำถามแล้วให้เราแสดงความคิดเห็น...” (กิตติกร อุดมผล, สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์คุณยศวิน ปราชญ์นคร ยังพบว่า บางครั้งบางรายการอาจมีผู้บรรยายถึง 3 คน ซึ่งการบรรยายที่ใช้ผู้บรรยาย 3 คนนั้นไม่ค่อยมีให้เห็นมากนัก มักเป็นการเชิญผู้รู้หรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกีฬาที่กำลังถ่ายทอดอยู่ เช่น อดีตนักกีฬาที่มีชื่อเสียง ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม เป็นต้น ซึ่งเป็นในรูปของการสัมภาษณ์ ตอบคำถามหรือให้ข้อมูล มากกว่าการมาเป็นผู้บรรยาย

“...ในต่างประเทศ ขอยกตัวอย่างประเทศอเมริกา เขาจะมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือบางครั้งก็เป็นอดีตนักกีฬาที่มีชื่อเสียงมาบรรยายร่วม เพราะคนเหล่านี้มีความเข้าใจสภาวะที่กดดันระหว่างการแข่งขัน เข้าใจจิตใจนักกีฬาได้มากกว่า บางครั้งบางคำพูดของอดีตนักกีฬาแค่นี้ก็คำ เขาต้องอาศัยระยะเวลาหลายปีในการเรียนรู้และทำความเข้าใจ คนดูก็จะได้ประโยชน์มาก แต่สำหรับในเมืองไทยไม่ค่อยเห็น ส่วนใหญ่จะเป็นรายการที่ผู้บรรยายไม่ถนัด หรือเป็นกีฬาแปลก กีฬาใหม่ ซึ่งถ้ามีผู้เชี่ยวชาญมาร่วมให้ข้อมูล เราก็ต้องทำหน้าที่บรรยายเกมและหาจังหวะให้ผู้เชี่ยวชาญพูดออกไป...”(ยศวิน ปราชญ์นคร, สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่าการบรรยายรายการถ่ายทอดสดนั้นส่วนใหญ่มักพบผู้บรรยาย 2 คน ทำให้ต้องมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการบรรยายกันอย่างชัดเจน คือแบ่งออกเป็นผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วม แต่ในบางรายการก็อาจใช้ผู้บรรยาย 1 คน หรือ 3 คน นอกจากนี้ประเภทของกีฬาที่แตกต่างกันออกไปยังส่งผลให้หน้าที่ของผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมต่างกันตามไปด้วย

สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยค้นพบจากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายในเรื่องการแบ่งบทบาทหน้าที่ของผู้บรรยายออกเป็นผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วม โดยอาศัยเกณฑ์เรื่องบทบาทหน้าที่ขณะทำการบรรยายเป็นตัวกำหนดผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมแล้ว ยังพบว่า มีเกณฑ์อื่นๆที่สามารถบ่งบอกได้ว่าใครคือผู้บรรยายหลักหรือผู้บรรยายร่วมได้อีก คือ

- วิทยุฉฉ ผู้ที่มีอาวุโสมากกว่ามักมีบทบาทเป็นผู้บรรยายหลัก เพราะผ่านการทำงานมานานหรืออาจมีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า

- ความรู้ความสามารถทางด้านกีฬา บางครั้งพบว่าผู้บรรยายที่มีอาวุโสมากกว่าทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายร่วม ทั้งนี้เพราะความรู้ทางด้านกีฬาที่ลึกซึ้งซึ่งทำให้เหมาะกับการวิเคราะห์รูปแบบมากกว่าและทำให้ผู้ชมได้รับประโยชน์มากกว่าการทำหน้าที่ผู้บรรยายหลัก
- ค่าตอบแทนจากการบรรยาย เป็นอีกเกณฑ์หนึ่งที่สามารถบอกได้ว่าใครคือผู้บรรยายหลักหรือผู้บรรยายรอง โดยทั่วไปแล้วผู้บรรยายหลักนั้นได้ค่าตอบแทนจากการบรรยายในแต่ละรายการมากกว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราของแต่ละสถานที่ตั้งไว้
- นโยบายของแต่ละสถานีโทรทัศน์ จากการสังเกตพบว่าผู้บรรยายบางคนนั้นมีสังกัดอยู่กับสถานี หรือทำงานประจำให้กับสถานี ดังนั้นเมื่อมีรายการถ่ายทอดสดกีฬาเกิดขึ้น สถานีมักมอบหมายงานให้ผู้บรรยายในสังกัดก่อน หากว่าผู้บรรยายไม่เพียงพอหรือความถนัดไม่เหมาะสมกับกีฬาก็อาจมีการเรียกผู้บรรยายคนอื่นมาเพิ่มเติมซึ่งส่วนใหญ่ผู้บรรยายประจำสถานีนั้นๆมักถูกวางตัวให้ทำหน้าที่ผู้บรรยายหลักก่อน

1.2.2 การสร้างความเป็นเอกภาพของรายการ ผู้บรรยายเป็นผู้ร้อยเรียงเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมดในรายการ ตั้งแต่ช่วงเปิดรายการ เข้าสู่การแข่งขัน จนกระทั่งปิดรายการ โดยผู้บรรยายต้องใช้ความสามารถและเทคนิคเพื่อเรียบเรียงเหตุการณ์ต่างๆที่ไม่มีใครคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง นำมาถ่ายทอดให้ผู้ชมได้รับชมและรับฟังอย่างราบรื่น ตลอดจนเข้าใจในสิ่งที่ผู้บรรยายต้องการสื่อสารออกไป

โดยการศึกษาเริ่มจากผู้วิจัยมีการสังเกตเทปบันทึกการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอล เทนนิส และกอล์ฟ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์วิธีที่ผู้บรรยายใช้ในการบรรยายช่วงเปิดรายการก่อนเริ่มการแข่งขัน พบว่า ในกรณีที่มีภาพบรรยากาศสนามก่อนเริ่มการแข่งขันจริง ผู้บรรยายกีฬาทั้ง 3 ประเภทมีการนำข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับรายการซึ่งได้เตรียมไว้ในขั้นตอนการเตรียมตัวของผู้บรรยาย (ในข้อ 1.1) มาใช้ประกอบการบรรยายเพื่อให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจเบื้องต้นให้กับผู้ชมในการรับชมการถ่ายทอดสดการแข่งขัน เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายเป็นผู้เชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆตามภาพที่ผู้ผลิตต้องการนำเสนอ ซึ่งผู้บรรยายเองก็ไม่สามารถทราบได้ว่าผู้ผลิตจะตัดภาพใดต่อไป ผู้บรรยายจึงมักหลีกเลี่ยงการคาดเดาแต่ใช้วิธีการบรรยายตามลำดับเหตุการณ์จริง เมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญหรือมีการหยุดการแข่งขันลงช่วงขณะผู้บรรยายสามารถสร้างความต่อเนื่องในการรับชมด้วยการเสริม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ จนกระทั่งเป็นผู้สรุปผลการแข่งขันทั้งหมดเพื่อให้ผู้ชมที่ไม่ได้ติดตามชมตลอดทั้งรายการสามารถรู้ผลและเหตุการณ์สำคัญๆที่เกิดขึ้นในรายการได้ โดยการสร้างความ เป็นเอกภาพให้กับรายการนั้นผู้บรรยายใช้เทคนิคเพื่อเปิดรายการถ่ายทอดสดมีความเหมือนหรือแตกต่างกัน ดังนี้

กีฬาฟุตบอล

ตัวอย่างการเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอล

“สวัสดีครับคุณผู้ชม ยินดีต้อนรับทุกท่านสู่สนามกูดิสันปาร์ค นัดนี้เอฟเวอร์ตัน เปิดบ้านรับ การมาเยือนจากแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด โดยมีมัวร์สจ๊วต นิลกลัด พร้อมด้วยคุณอดีตรณ ฟิงยา รับ หน้าที่ย่อยาย นัดนี้เอฟเวอร์ตันไม่มีเดวิด เวียร์ ซึ่งเจ็บเอ็นหัวเข่า ส่วนเวนนี รูนี่ ก็เป็นตัวสำรองส่วน ทางด้านของแมนยูฯ แกรี่ เนวิว หายเจ็บกลับมาลงเล่นได้ ส่วนซาฮา นัดนี้ลงเล่นคู่กับฟานเนสเตอ รอยนะครับ...”

จะเห็นได้ว่า การเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลนั้น ผู้บรรยายมักเริ่มด้วยการ กล่าวทักทายสวัสดีผู้ชม กล่าวแนะนำตัวเอง แนะนำทีมและแนะนำสนามที่ทำการแข่งขัน รวมถึงให้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เล่นทั้ง 2 ทีม เช่น อาการบาดเจ็บของนักกีฬา การวางแผนของผู้จัดการทีม เป็นต้น

เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมทำหน้าที่บรรยายร้อยเรียงเนื้อหา ต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายการตามลำดับเหตุการณ์จริงของการแข่งขัน มีการใช้วิธีชานชื่อนักกีฬาเพื่อ เป็นการแสดงตำแหน่งของลูกฟุตบอลและนักกีฬาในสนาม เมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญ เช่น การทำ ประตู การยิงลูกโทษ การทำฟาวล์ หรือเมื่อมีการฉายภาพช้า ผู้บรรยายใช้การอธิบายโดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบการบรรยาย จนกระทั่งใกล้หมดเวลาการแข่งขันผู้บรรยายมีการสรุปสถานการณ์ และเมื่อกรรมการเป่านกหวีดหมดเวลาจึงสรุปผลการแข่งขัน พร้อมกับกล่าวปิดรายการ

กีฬากอล์ฟ

ตัวอย่าง การพูดเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟในวันที่ 1-4 ของการแข่งขัน

“...สวัสดีครับ ยูโรเปียนทัวร์ ขอพาท่านผู้ชมไปที่ประเทศฮอลแลนด์ ในสัปดาห์นี้ครับกับการแข่งขันดัตช์ โอเพ่น เมื่อปีที่แล้วนักกอล์ฟชาวเยอรมันคนนี้นะครับ โทเบีย ไดเยอร์ เปิดสกอร์ วันแรก ด้วยสกอร์ 12 อันเดอร์พาร์ แล้วก็นำมันคนเดียวจบ จนเป็นแชมป์ในวันสุดท้ายครับ และนอกจากแชมป์เก่า โทเบีย ไดเยอร์ นะครับ นักกอล์ฟที่แรงกึ่ง ดีที่สุดที่มาลงแข่งขันในสัปดาห์นี้นะครับ ไบรอัน เดวิส นักกอล์ฟจากอังกฤษ อยู่อันดับ 11 ของออเดอร์ท็อพเมอริค ก็มาลงแข่งขันด้วย เดวิด โฮเวล นักกอล์ฟจากอังกฤษด้วยเช่นกันนะครับก็กำลังต้องการแชมป์ที่นี่ซักครั้งนึง มิเกล แองเกลิเนส จากสเปน ก็ทุกคนกำลังฟอร์มดีครับ ... สำหรับการแข่งขันในรอบแรกกลุ่มแรกที่จะออกมาที่ออฟประกอบไปด้วยแกรี เมอร์ฟี โทนี จอห์นสันและ วิดมาร์ค สำหรับมอนตีวันนี้จะออกมาเป็นกลุ่มสุดท้ายประมาณ 20.00 น. ของเวลาบ้านเรา ... ”

สังเกตเห็นว่าการพูดเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟในวันแรกของการแข่งขัน ผู้บรรยายมักเริ่มด้วยการทักทายสวัสดีผู้ชม จากนั้นเป็นการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน สนามที่ทำการแข่งขัน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักกอล์ฟโดยเน้นไปที่นักกอล์ฟที่มีชื่อเสียง ที่สำคัญคือต้องแจ้งให้ผู้ชมทราบว่าขณะที่ทำการถ่ายทอดสดอยู่เป็นการแข่งขันของวันที่เท่าไร ถ้าในกรณีที่เป็นวันแรกของการแข่งขัน ผู้บรรยายแจ้งให้ทราบถึงลำดับการจัดกลุ่มการตีที่ผู้บรรยายมักใช้คำว่า “ก๊วน” หรือ “กลุ่ม” หรือ “แพริง” (Paring) ทั้งนี้เพื่อแจ้งให้ผู้ชมรับทราบถึงลำดับในการออกรอบของนักกอล์ฟว่ากลุ่มนักกอล์ฟกลุ่มไหนจะได้เริ่มเล่นก่อน และกลุ่มนั้นประกอบไปด้วยใครบ้าง

ตัวอย่าง การบรรยายช่วงเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟในการแข่งขันวันที่ 2, 3 และ 4

“สวัสดีครับยูบีซี นำท่านผู้ชมไปที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ วันนี้เป็นวันที่ 2 ของการแข่งขันดัตช์ โอเพ่น จากผลการแข่งขันในวันแรกจบด้วยการเป็นผู้นำของ อัลลาสเทีย ฟวอไซด์ เป็นการนำร่วมกัน 3 คนเลยครับ ก็เรียกว่าเป็นโอกาสของนักกอล์ฟอันดับล่างๆ หรือโนเนมที่จะขึ้นมาโชว์ผลงานในช่วงนี้ นักกอล์ฟชั้นนำต่างๆ ยังต้องการพักผ่อนจากการแข่งขันสัปดาห์ที่แล้วที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

แต่รายการนี้ก็ยังมีนักกอล์ฟที่เป็นอดีตแนวหน้าของยุโรปเป็นอย่างดี โจห์นสัน คนก่อนหน้านี้คือ เจมี โดนัลสัน นักกอล์ฟอายุ 27 ปี ชาวเวลส์ก็นำร่วมที่ 6 อันเดอร์พาร์ เราจะเริ่มต้นวันที่ 2 ด้วยการนำกัน 3 คนของนักกอล์ฟที่เป็นผู้นำ แล้วก็ยังมีอีกหลายคนที่ต้องจับตามอง รวมทั้งราล์ฟ มันทซ์, เฟดริก มาร์ค ที่ทำสกอร์กันได้ดี 3 คนที่นำร่วมกันหลังจากจบวันแรกครับ แกรี เมอร์ฟี, อัลลาสเทีย พวอไซด์, เจมี โดนัลสัน และก็จะได้ดูกันละครับว่าจะมีใครบ้างที่ผ่านเข้าไปเล่นใน 2 วันสุดท้าย...”

“สวัสดิ์ครับ ยูปีชี นำท่านผู้ชมไปที่ประเทศฮอลแลนด์ครับ และนี่เป็นยุโรปเที่ยงทวีป รายการที่ 45 ของปีนี้ครับ ดัช โอเพ่น และวันนี้เป็นการแข่งขันวันที่ 3 ผู้นำหลังจากจบวันที่ 2 เป็นนักกอล์ฟจากสวีเดนครับ วิดมาร์ค คนนี้ก็คือนักกอล์ฟที่ไม่ค่อยได้เห็นชื่อกันเท่าไร เล่นอยู่ประจำในยุโรปเที่ยงทวีปนอกจากนั้น นักกอล์ฟคนอื่นที่ยังเล่นดี ก็มีจากเดนมาร์กครับ สกรีน เทนนิ่ง หลังจากที่พักจากอาการบาดเจ็บไปพักใหญ่ๆนะครับ กลับมาเริ่มแสดงผลงานอีกครั้งนี้ นะครับ ในยุโรปเที่ยงทวีป ก็เรียกว่าต้องผจญกับปัญหาอาการบาดเจ็บที่หลังของเขา แต่เขาก็เอาชนะมาได้ นะครับ อีกคนหนึ่งที่ ต้องจับตามอง เมื่อวานนี้เล่นแบบไม่เสียโบกี้เลย ไชเรน แอนสันนี่ละครับสกอร์ลีดเดอร์บอร์ดหลังจากจบวันที่ 2 ตามที่ 2 ถึง 5 คนเลย ผู้นำคือ เฟดริก วิดมาร์ค ...”

“สวัสดิ์ครับ ยูปีชี นำท่านผู้ชมไปที่ประเทศฮอลแลนด์กับการแข่งขันวันสุดท้ายของดัช โอเพ่น ครับ รายการนี้ก็คือนายการที่มีอดีตนานาน แล้วก็เคยมีนักกอล์ฟชั้นนำมากมายเลยไม่ว่าจะเป็น เซฟวี บานเลสเตออส, เบิร์นฮาร์ด ลังเกอร์, ลี เวสวูด แต่ในสัปดาห์นี้นักกอล์ฟเหล่านั้นไม่ได้มาทำการแข่งขัน เพราะว่าเพิ่งเสร็จจากการแข่งขันอเมริกัน เอ็กซ์เพรส รายการใหญ่ที่สหรัฐอเมริกา ก็พักผ่อนกันครับ มาในสัปดาห์นี้มีโอกาสที่จะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ที่นักกอล์ฟชาวฮอลแลนด์จะเป็นแชมป์รายการนี้ แต่ก็ยังไม่แน่นอนครับ มาคอยลุ้นคอยติดตามเฟเบอร์คินี่ เพราะว่าจบ 3 วัน ตามอยู่แค่สโตรก เดียว...”

พบว่า การบรรยายเปิดรายการในวันที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟผู้บรรยายมีการทักทายสวัสดิ์ผู้ชม แจ้งให้ทราบถึงลำดับการจัดกลุ่มออกรอบในวันใหม่นอกจากนี้ผู้บรรยายยังเพิ่มข้อมูล ประวัติส่วนตัวของนักกอล์ฟแต่ละคน โดยเฉพาะนักกอล์ฟหน้าใหม่ที่ทำงานได้ดี เป็นการทำให้ผู้ชมได้รู้จักกับนักกอล์ฟหน้าใหม่มากขึ้น การเปรียบเทียบผลงานของนักกอล์ฟในแต่ละวันก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้บรรยายพยายามเชื่อมโยงให้ผู้ชมเห็นว่านักกอล์ฟคนใดทำ

คะแนนได้ดีขึ้นหรือแยกลงเพื่อเป็นการเตือนความทรงจำหรือแจ้งข้อมูลให้กับผู้ชมที่ได้รับชมการถ่ายทอดสดในรอบที่แข่งขันจบไป

และเมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขัน ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ในรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟนั้น ผู้บรรยายพยายามเชื่อมโยงเนื้อหาของรายการโดยนำเอาข้อมูลต่างๆที่ได้เตรียมมาถ่ายทอดให้กับผู้ชม โดยอาศัยจังหวะการตัดภาพที่เหมาะสมหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ตนได้เตรียมไว้แล้วจึงถ่ายทอดเนื้อหาเหล่านั้นออกไป ทั้งนี้ในช่วงต้นของรายการมักเป็นการนำเสนอภาพบรรยายภาคหรือวิทิวทัศน์ จึงเป็นจังหวะเหมาะที่ผู้บรรยายสามารถสอดแทรกข้อมูลต่างๆได้ แต่เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายเน้นการอธิบายเกมการแข่งขันแทน ตามลำดับหลุมหรือลำดับการตีของนักกอล์ฟ สลับกับการปล่อยให้ผู้ชมได้ฟังเสียงบรรยายภาคสนามแทนการพูด มีการสรุปเหตุการณ์และผลการแข่งขันในแต่ละวัน แจ้งอันดับผู้นำ แจ้งวันเวลาการแข่งขันในวันต่อไป แจ้งผู้ชนะในรายการพร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกอล์ฟคนนั้นและเงินรางวัลที่ได้รับ แล้วจึงปิดรายการ

กีฬาเทนนิส

ตัวอย่าง การบรรยายเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิส

“สวัสดีครับ ยูบีซี ขอต้อนรับคุณผู้ชมทุกท่านเข้าสู่การถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิส เอทีพี ทัวร์ รีดเทอร์ดีม วันนี้เป็นการแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศนัดนี้ฮวน คาร์อส เฟอเรโร มีดวงอันดับ 3 จากสเปน พบกับ เลตัน ฮิววิต มีดวงอันดับ 4 จากออสเตรเลีย รายการนี้ก็เป็นหนึ่งในรายการอินดอร์ฮาร์ดคอร์ต ซึ่งเงินรางวัลรวมทั้งสิ้น 168,000 เหรียญ จากนักกีฬาทั้งหมด 32 คน ตอนนีเหลือเพียงแค่ 2 คนล่ะครับ ...”

การบรรยายเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิส ผู้บรรยายเริ่มต้นด้วยการกล่าวทักทาย แนะนำรายการที่ทำการถ่ายทอดสดเช่นเดียวกับการบรรยายเปิดรายการฟุตบอลและกอล์ฟ แต่สิ่งที่แตกต่างกันก็คือ การให้รายละเอียด ประวัติ สถิติต่างของนักกีฬา ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน การแข่งขัน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเงินรางวัล ทั้งนี้ก็เพราะในกีฬาเทนนิสนักกีฬาในสนามเพียงแค่ 2 คนสำหรับการแข่งขันประเภทเดี่ยว และ 4 คนสำหรับการแข่งขันประเภทคู่ ผู้บรรยายจึงมีเวลาในการให้รายละเอียด สถิติต่างๆ ของนักกีฬาและของรายการที่ทำการแข่งขันได้มากกว่า

เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายต้องทำการเชื่อมโยงการแข่งขันระหว่างคะแนนต่อคะแนน ระหว่างเกม ระหว่างเซต ที่การแข่งขันต้องหยุดลงชั่วคราวเพื่อให้ผู้ชมไม่รู้สึกเบื่อ และเมื่อใกล้จบการแข่งขันผู้บรรยายต้องสรุปผลการแข่งขันทั้งหมดก่อนปิดรายการ

การเชื่อมโยงผู้ชมให้ติดตามชมรายการตั้งแต่ต้นจนจบนั้นผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่า ผู้บรรยายกีฬาทั้ง 3 ประเภทมีการใช้วาทศิลป์ในแบบต่างๆ ดังนี้

-แบบเชิญชวนเพื่อให้ผู้ชมติดตามชมรายการ ซึ่งผู้บรรยายมักใช้คำพูดเชิญชวนผู้ชมในช่วงเปิดรายการด้วยการต้อนรับผู้ชมเข้าสู่รายการพร้อมกับให้รายละเอียดของรายการ หรือช่วงพักการแข่งขันผู้บรรยายมักแจ้งให้ผู้ชมทราบว่าผู้ชมกำลังจะได้พบกับเหตุการณ์ใดหรือช่วงใดของรายการในลำดับต่อไปเพื่อให้ผู้ชมอยากติดตามรายการนั้นต่อไปแม้ว่าการแข่งขันต้องหยุดลงชั่วคราว

ตัวอย่าง การใช้วาทศิลป์แบบเชิญชวน

“...ยินดีต้อนรับคุณผู้ชมทุกท่านสู่สนามเซนต์เจมส์ปาร์ค เป็นการพบกันระหว่างนิวคาสเซิล และปอร์ทสมัธ...”

“...หมด 45 นาทีแรกของการแข่งขัน ช่วงนี้ไปพักครึ่งเวลา เดียวกลับมาพบกับการแข่งขันในครึ่งหลังกันต่อครับ...”

“...สวัสดีครับ ยูโรเปียนทัวร์ ขอพาคณะผู้ชมไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ วันนี้เป็นวันที่ 2 ของการแข่งขันดัตช์โอเพ่น...”

“...กลับเข้าสู่สัญญาณการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิสเอทีพีทัวร์นะครับ ขณะนี้เป็นการแข่งขันระหว่าง...”

-แบบตั้งเป็นประเด็นคำถามเพื่อให้ผู้ชมติดตามและร่วมหาคำตอบไปพร้อมๆกัน พบว่าผู้บรรยายมักหยิบยกเหตุการณ์ที่น่าสนใจหรือสถิติที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขัน มาตั้งเป็นประเด็นคำถามแต่ไม่ได้ต้องการคำตอบเพียงต้องการให้ผู้ชมสังเกต คิดตาม และคอยติดตามชมรายการนั้นจนจบ

ตัวอย่าง การใช้วาทศิลป์แบบตั้งเป็นประเด็นคำถาม

“...แหมไม่รู้ว่าการตัดสินใจไม่ส่งรูปงานเนสเตอร์ลงในนิตนี้จะเป็นอย่างไร...”

“...จากสถิติการพบกันทั้งหมด 4 ครั้ง เบลค เป็นฝ่ายเอาชนะภราดร ศรีชาพันธุ์ไปได้ 3 ครั้ง แต่วันนี้ธงไตรรงค์ของไทยโบกสะบัดอยู่เต็มสนามเชื่อว่ากำลังใจคงมาเต็มที่ล่ะครับ ต้องมาคอยดูครับ ว่าวันนี้เจ้าบอลจะทำสำเร็จหรือไม่...”

“...เมื่อวานนี้ฟิลล์เจอปัญหาเรียกว่าเหล็กไม่คมเอาซะเลย วันนี้แฟนฯเขาคงต้องมาช่วยลุ้นกันหน่อยล่ะครับว่าจะแก้ปัญหาได้หรือไม่...”

“...คอร์ตออกมาจากม้านั่งสำรองแล้วครับ สงสัยว่าจะเปลี่ยนลงมาแทนเซียวหรือเปล่าครับ...”

-แบบออกคำสั่งหรือขอร้องเพื่อให้ผู้ชมติดตามชมตลอดทั้งรายการ จากการสังเกตพบว่าผู้บรรยายมักใช้คำพูดแบบออกคำสั่งหรือขอร้องให้ผู้ชมติดตามชมการถ่ายทอดสดการแข่งขันในช่วงที่การแข่งขันมีอันต้องหยุดพักลงชั่วคราวเพื่อไม่ให้ผู้ชมเปลี่ยนช่องไปชมรายการอื่นและช่วงท้ายของรายการเพื่อให้ผู้ชมได้ติดตามหรือไม่พลาดชมรายการในครั้งต่อไป

ตัวอย่าง การใช้วาทศิลป์แบบออกคำสั่งหรือขอร้อง

“...อย่าเพิ่งไปไหนนะครับ เพราะขณะนี้เรากำลังรอการตัดภาพไปเห็นเตอร์คอร์ตเพื่อชมการถ่ายทอดสดการแข่งขัน...”

“...เดี๋ยวกลับมาติดตามชมการแข่งขันในครึ่งหลังกันต่อ นะครับ...”

“...สำหรับวันพรุ่งนี้แฟนเทนนิสชาวไทยไม่ควรพลาดนะครับ เพราะภราดร ศรีชาพันธุ์จะลงทำการแข่งขัน...”

“...โปรดติดตามชมการแข่งขัน ยูโรเปียนทัวร์ ดัชท์ โอเพ่น วันสุดท้ายได้ทางยูบีซีซูเปอร์สปอร์ตในเวลา 19.00 น...”

สรุปได้ว่า เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในรายการถ่ายทอดสดให้ผู้ชมสามารถติดตามชมการแข่งขันนั้นอย่างมีรรถรส ผู้บรรยายก็จำเป็นต้องใช้วาทศิลป์ในการบรรยายทั้งแบบเชิญชวน แบบตั้งเป็นประเด็นคำถาม และแบบออกคำสั่งหรือขอร้องเพื่อเป็นช่วยให้ผู้ชมอยากติดตามชมรายการถ่ายทอดสดนั้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เปิดจนปิดรายการ

1.2.3 ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียง และการเลือกใช้คำได้เหมาะกับกีฬา ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันแล้ว ผู้บรรยายจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคต่างๆในการถ่ายทอดเกมการแข่งขันให้มีความสนุกสนาน พร้อมกับเพิ่มอรรถรสให้กับรายการได้ ดังนี้

1.2.3.1 ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียง ผู้บรรยายคือผู้ที่ทำหน้าที่อธิบายภาพเกมการแข่งขันไปสู่ผู้ชมทางโทรทัศน์ โดยอาศัยเทคนิคการใช้ลีลาน้ำเสียงเข้ามาช่วยสร้างอรรถรสในการรับชมการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาแทนที่การอธิบายเหตุการณ์เพียงอย่างเดียวซึ่งถือเป็นหน้าที่หลักของผู้บรรยาย สำหรับการบรรยายรายการกีฬาให้น่าติดตามชมมากยิ่งขึ้น ผู้บรรยายอาจมีการเน้นเสียงหนักเบาเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสิ่งที่กำลังพูดอยู่ เป็นการชักจูงความสนใจและสร้างอารมณ์ได้เป็นอย่างดี เพราะเสียงพูดในระดับเดียวอาจทำให้ผู้ชมเบื่อและไม่ชวนให้ติดตามชม สังเกตจากบทสัมภาษณ์ของผู้บรรยายกีฬาทั้ง 3 ประเภท ดังนี้

“...บางครั้งผู้ชมอาจจะไม่ได้ติดตามดู หรือว่านั่งจ้องอยู่ที่จอโทรทัศน์อย่างเดียว แต่เมื่อถึงเวลาที่เกมมีจังหวะที่ตื่นเต้นขึ้นมา หน้าทีของผู้บรรยายก็ต้องใช้เสียงที่ดังขึ้น หรือสูงขึ้น เพื่อให้ผู้ชมหันกลับมาดูที่จอโทรทัศน์อีกครั้ง ทำให้คนดูไม่พลาดจังหวะสำคัญของเกมไป...”(สาธิต กรีกุล, สัมภาษณ์)

คุณสาธิต กรีกุล ได้อธิบายการใช้ลีลาน้ำเสียงในการบรรยายการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลไว้ว่า เมื่อใดก็ตามที่มีเหตุการณ์สำคัญ ที่ตื่นเต้นเร้าใจ หน้าทีของผู้บรรยายก็คือ การทำให้ผู้ชมที่ไม่ได้จ้องอยู่กับหน้าจอโทรทัศน์หันกลับมาให้ความสนใจกับรายการอีกครั้ง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ชมไม่พลาดเหตุการณ์สำคัญนั้นด้วย โดยการใช้เสียงที่สูงขึ้น หรือดังขึ้น

“...สำหรับกีฬาอล์ฟ เรื่องน้ำเสียงก็สำคัญมากๆ เพราะถ้าผู้บรรยายใช้เสียงแบบโมโนโทน คนดูคงง่วงนอน ไม่ใช่ว่าเกมกอล์ฟจะเจียบบผู้บรรยายก็ต้องเจียบแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าต้องใช้เสียงตื่นเต้นเท่ากับฟุตบอลที่มีแอ็คชั่นเยอะ แต่ที่เหมือนกันก็คือ เราต้องเป็นไปตามอารมณ์ของเกม จังหวะไหนควรเจียบบก็เจียบ จังหวะไหนที่ควรพูดก็พูด อย่างเวลาที่นักกอล์ฟทำโฮล อิน วัน ได้ เราก็ตื่นเต้น พี่ว่ามันเป็นไปตามอารมณ์ ให้มันเป็นไปตามธรรมชาติที่สุด ไม่ได้เพก...”(วิน ปิย์ สัจจมารค์, สัมภาษณ์)

สำหรับคุณวันปีย์ สัจจมาร์ค พบว่า ลีลาและจังหวะการใช้น้ำเสียงในการบรรยายกีฬาอล์ฟว่า ผู้บรรยายควรใช้ลีลาน้ำเสียงในการบรรยายกีฬาอล์ฟเช่นเดียวกับกีฬาประเภทอื่น เพื่อไม่ให้ผู้ชมรู้สึกเบื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกมการแข่งขันกอล์ฟนั้นดำเนินไปค่อนข้างช้า มีบรรยากาศการแข่งขันค่อนข้างเงียบ แต่ทั้งนี้ผู้บรรยายกอล์ฟเองก็จำเป็นต้องใช้ลีลาน้ำเสียงให้เป็นไปตามอารมณ์ของเกมการแข่งขัน เมื่อใดก็ตามที่เกิดเหตุการณ์ที่สำคัญผู้บรรยายก็สามารถใช้น้ำเสียงแสดงความตื่นเต้นหรือดีใจไปกับเหตุการณ์นั้นๆได้อย่างเป็นธรรมชาติ

“...เกมเทนนิส ผู้บรรยายไม่จำเป็นต้องพูดตลอดเวลา แต่จังหวะที่มีเกมพอยต์ เบรคพอยต์ หรือเป็นเซตพอยต์ ผู้บรรยายก็ต้องเน้นในจังหวะนั้นมากกว่า ช่วงคะแนนทำธรรมดา แต่มันเป็นไปตามธรรมชาติมากกว่า คือผู้บรรยายต้องมีสมาธิอยู่ที่เกม เกมสนุก เราก็สนุกไปตามเกม...”(สมชาย ศักดิ์กุล, สัมภาษณ์)

ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียงสำหรับผู้บรรยายกีฬาเทนนิส โดยศึกษาจากบทสัมภาษณ์ของคุณสมชาย ศักดิ์กุล พบว่า ผู้บรรยายเทนนิสนั้นไม่จำเป็นต้องพูดหรือใช้ลีลาน้ำเสียงแสดงความตื่นเต้นอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่ใช้น้ำเสียงเน้นในจังหวะที่มีเหตุการณ์สำคัญ เช่น คะแนนเบรคพอยต์ หรือ แมตช์พอยต์ เป็นการปล่อยลีลาน้ำเสียงให้เป็นไปตามธรรมชาติ เช่นเดียวกับคุณสาธิต กิริกุล และคุณวันปีย์ สัจจมาร์ค

จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายกีฬาทั้ง 3 ประเภทข้างต้นนี้ ในเรื่องลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียง สามารถสรุปได้ดังนี้

กีฬาฟุตบอล อารมณ์ของเกมการแข่งขันฟุตบอลมีความสนุกสนาน ตื่นเต้นเร้าใจ มีจังหวะที่พลัดกันรุกและรับอยู่ตลอดเวลา พบว่า ผู้บรรยายมีการใช้น้ำเสียงที่สูงขึ้นหรือดิ่งขึ้นเพื่อสร้างความสนุกสนานและเป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้ชมเมื่อมีเหตุการณ์หรือจังหวะที่น่าตื่นเต้นเกิดขึ้น ทำให้ผู้ชมบางคนที่ไม่ได้จดจ้องอยู่ที่หน้าจอโทรทัศน์หันกลับมาดูเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นนั้นได้ทันเวลา หรือว่าไม่พลาดจังหวะที่เป็นประตุนั้นเอง ทั้งนี้จังหวะในการบรรยายเกมฟุตบอลนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่ระหว่างผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมเป็นสำคัญ สังเกตได้จากเทปบันทึกการแข่งขันฟุตบอล ว่าผู้บรรยายหลักมักอาศัยจังหวะนี้ใช้น้ำเสียงตื่นเต้นขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมร่วมลุ้นตามไปด้วย ยิ่งเมื่อมีการเลี้ยงบอลเข้าไปในบริเวณกรอบเขตโทษผู้บรรยายหลักก็ยิ่งใช้เสียงที่สูงขึ้นหรือพูด

เร็วขึ้นเพื่อแสดงออกถึงความตื่นเต้นเร้าใจที่เกิดขึ้นในเกมขณะนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวะที่มีการยิงประตู การทำประตูเกิดขึ้นหรือจังหวะที่ผู้รักษาสามารถป้องกันการยิงของฝ่ายตรงข้ามได้ เสียงอุทานแสดงความยินดีหรือแสดงความเสียดายยิ่งช่วยเพิ่มอรรถรสในการรับชมให้กับแฟนกีฬาได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่าง การใช้น้ำเสียงที่สูงขึ้นหรือดิ่งขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญระหว่างการแข่งขัน

“...เข้า(เสียงสูง) โยนเข้ามาเสาแรก และเสาสอง แล้วเป็นประตูตีเสมอจนได้ครับ แหมประตูนี้มาพร้อมกับสายฝนเลยครับ...”

“...เฟลตเซอ จ่ายย้อนกลับไปให้กับแกรี่ เนวีว แต่ไปติดแคมเบล แคมเบล พลาด ฟานเนส เตอรอย พิงแล้วก็โดนตั้งล้มลงไปครับ แหม(เสียงสูง) โดยแอสลีย์ โคล์ แอสลีย์ โคล์ พลาด ฟานเนส เตอรอยตัดกลับมา แอสลีย์ โคล์ ยังได้อยู่ครับ แต่เขาไม่อยู่ ย้อนกลับมาที่พอล สโคล์ พอล สโคยง (เสียงสูง) แต่ไปติดเสา ลูกกระเด็นออกไป แหมลูกนี้น่าจะเป็นประตู...”

กีฬากอล์ฟ การถ่ายทอดการแข่งขันกอล์ฟมีความแตกต่างจากการถ่ายทอดกีฬาฟุตบอลอย่างมาก ทั้งนี้เพราะรูปแบบการแข่งขันกอล์ฟค่อนข้างช้า ความสนุกสนานในการรับชมอยู่ที่ได้เห็นลีลาการหวดลูกของนักกอล์ฟ ผู้บรรยายจึงเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ฟังเสียงบรรยายจากสนาม เสียงการหวดลูกกอล์ฟของนักกีฬามากกว่า แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น ผู้บรรยายก็ควรใช้ลีลา น้ำเสียงตื่นเต้นตามไปด้วย เช่น เมื่อนักกอล์ฟพัตต์ทำเบอร์ดี (Birdie) ทำโฮล อิน วัน (Hole in one) หรือสามารถแก้สถานการณ์ได้ดี แม้แต่ในจังหวะที่นักกอล์ฟตีลูกผิดพลาด ผู้บรรยายอาจใช้เสียงอุทานแสดงความเสียดายกับนักกอล์ฟด้วย เมื่อจังหวะนักกอล์ฟกำลังพัตต์ (Putt) ผู้บรรยายมักปล่อยให้ลูกวิ่งไปก่อนสักพักแล้วค่อยพูดเพื่อดูทิศทางว่าลูกนั้นมีโอกาสลงหลุมหรือไม่ เมื่อแน่ใจว่าลูกนั้นลงแน่นอน ผู้บรรยายมักใช้น้ำเสียงแสดงความดีใจ หรือเมื่อแน่ใจว่าลูกนั้นไม่ลงหลุมแน่นอน ผู้บรรยายจึงค่อยแสดงความผิดหวัง และเมื่อจบการแข่งขันในแต่ละหลุมผู้บรรยายมักสรุปคะแนนของนักกอล์ฟในหลุมนั้นโดยไม่จำเป็นต้องรอกราฟฟิค เพราะผู้บรรยายเองมีการจดบันทึกข้อมูลของตนเองไว้ตลอดเวลา

ตัวอย่าง ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียงในการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขัน กอล์ฟ

“...โอ้โฮ สวยงามจริงๆครับ พัตต์เบอร์ดีลูกนี้ ของโฮเวล..”

“...แหม เดเยอร์ ไม่น่าจะเสียโบกี้ในหลุมนี้ จริงๆนะครับ...”

“...แหม ให้ไลน์ขวามาดีแล้วนะครับ แต่เบานิดเดียว...”

กีฬาเทนนิส ผู้บรรยายไม่จำเป็นต้องใช้ลีลาน้ำเสียงตื่นเต้นเหมือนกับการบรรยายฟุตบอล เนื่องจากธรรมชาติของเกมการแข่งขันกีฬาเทนนิสที่มีระยะเวลาในการเล่นแต่ละเกมนั้นค่อนข้างเร็ว ผู้บรรยายมักเจียบและปล่อยเสียงบรรยายกาศของสนามในช่วงที่นักเทนนิสทำการเสิร์ฟแทนการพูด เมื่อจังหวะของเกมสนุกผู้บรรยายก็ควรสนุกตามไปด้วย เช่น จังหวะที่นักเทนนิสเก็บคะแนนสำคัญในการแข่งขัน จังหวะที่นักเทนนิสสามารถรักษาคะแนนของตนเองไว้ได้อย่างเหนียวแน่น หรือจังหวะที่นักเทนนิสแสดงทักษะในการเล่นเทนนิส เป็นต้น สรุปได้ว่าในเรื่องของการใช้น้ำเสียงของผู้บรรยายเทนนิสนั้นผู้บรรยายปล่อยให้รูปแบบและจังหวะของเกมที่มีช่วงตื่นเต้นเร้าใจหรือเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญระหว่างการแข่งขันเป็นตัวกำหนดการใช้น้ำเสียง เช่นเดียวกับลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียงในการบรรยายฟุตบอลและเทนนิส

ตัวอย่าง ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียงในการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขัน เทนนิส

“...แหม ดุชิครับ ลูกวินเนอร์ของภราดรลูกนี้ สวยจริงๆ...”

“...แต่มันนี่ต้องปรบมือให้ทั้งคู่ละครับ ไม่มีใครยอมใครเลยดูชิครับ...”

“...ยังมีโอกาสหายใจต่ออีกเฮือกละครับ กลับมาดิวิชั่น...”

1.2.3.2 การเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับประเภทกีฬา จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายกีฬาทำให้ทราบว่า ผู้บรรยายมีการเลือกและสร้างสรรค์คำที่ใช้ในการบรรยายให้เหมาะสมกับประเภทของกีฬาที่ตนบรรยาย ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์คุณพิษณุ นิลกลัด

“...เรื่องของการใช้ภาษาจะแตกต่างกันไป เพราะในกีฬาแต่ละประเภท เขาก็จะมีศัพท์ที่เฉพาะ ภาษาฟุตบอลก็อย่างหนึ่ง กอล์ฟก็อย่างหนึ่ง อย่างเวลา พากย์บอล เกมมันก็จะเร็ว มีสิ่งที่คุณผู้บรรยายต้องพูดตลอดเวลา เราก็ต้องใช้ภาษา

พูดที่เข้าใจง่าย ผู้ชมฟังเข้าใจง่าย แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าพากย์กอล์ฟแล้วต้องใช้คำพูดเข้าใจยาก เพียงแต่เราต้องใช้ทับศัพท์ มันเป็นธรรมชาติของกีฬามากกว่า...”(พิษณุ นิลกลัด, สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ คุณพิษณุ นิลกลัด พบว่า ในการบรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์ สิ่งสำคัญคือ ผู้บรรยายควรมีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาทางด้านกีฬาโดยเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเนื้อหาของรายการกีฬานั้นๆ ผู้บรรยายต้องทำการเชื่อมโยงเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างเกมการแข่งขันโดยอาศัยความสามารถในการใช้ภาษา ซึ่งในกีฬาแต่ละประเภทยังมีภาษาหรือคำศัพท์ที่ใช้ในการบรรยายแตกต่างกันตามรูปแบบหรืออารมณ์ของเกมการแข่งขัน ทั้งนี้ผู้บรรยายต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของกีฬาที่ตนต้องบรรยายเป็นอย่างดีเพื่อที่จะได้เลือกใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดเกมการแข่งขันไปสู่ผู้ชมได้อย่างมีอรรถรส

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าในรายการกีฬาทางโทรทัศน์ผู้บรรยายมีการสร้างสรรค์คำขึ้นมาใช้ในการบรรยายกีฬาโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างอรรถรสให้กับรายการได้อีกด้วย

ตัวอย่าง การสร้างคำที่พบในรายการกีฬาทางโทรทัศน์

“...เซตออฟ ได้โอกาสโขกลูกนี้ตุงตาข่าย...”

“...ซีดาน เปิดโค้งออกไป โรนัลโด้โขกกดลงพื้นครับ...”

“...นัดนี้มีลานตอกย้ำความยอดเยี่ยมด้วยการบุกไปเอาชนะยูเวนตุสได้ถึงถิ่น...”

“...ธงชัยของเรา ถึงแม้จะเริ่มต้นสองวันแรกได้ไม่ดี แต่ก็ยังแรงเครื่องตามมาได้ในวันสุดท้าย...”

“...ภราดรเก็บเซตแรกได้ก่อน 6 ต่อ 4 แต่ก็ยังประมาท เบลค นักเทนนิสผิวสีจากสหรัฐอเมริกาคนนี้ได้ล่ะครับ...”

“...แฮม เสิร์ฟเอส ลูกนี้มาถูกที่ถูกเวลาจริงๆ เอลส์ยังมีโอกาสหายใจต่อได้อีกเฮือก...”

จะสังเกตเห็นได้ว่า คำพูดที่ผู้บรรยายใช้ในรายการส่วนใหญ่เรามักไม่ใช้กันในชีวิตประจำวัน แต่เป็นคำพูดที่แสดงความรู้สึกหรือแสดงอารมณ์ของเกมการแข่งขันได้เป็นอย่างดี

ผู้บรรยายต้องมีการเรียนรู้ที่จะเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับประเภทของกีฬาที่ตนบรรยาย ทั้งนี้ เพราะรูปแบบการแข่งขันของกีฬาที่แตกต่างกันทำให้คำที่ใช้ในการบรรยายก็ต้องต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าบางครั้งผู้บรรยายต้องคิดสร้างสรรค์คำขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับกีฬาที่ตนบรรยายที่เรียกว่า ความสามารถในการสร้างสรรค์คำ พบว่า ในการแข่งขันกีฬานั้นมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นผู้บรรยายจึงควรเป็นผู้ที่เข้าใจรูปแบบการแข่งขันของกีฬาและสามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับประเภทของกีฬาที่ตนบรรยายได้เป็นอย่างดี ซึ่งต้องเป็นคำที่กระชับเพื่อช่วยประหยัดคำพูดเมื่อผู้บรรยายต้องการสรุปประโยคให้สั้นเพื่อให้พูดได้ทันเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพูดเหล่านั้นต้องสามารถแสดงความรู้สึกหรือแสดงอารมณ์ของเกมการแข่งขันได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่าเทคนิคการใช้ลีลา น้ำเสียงในการบรรยายขึ้นอยู่กับจังหวะและอารมณ์ของเกมการแข่งขัน เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นผู้บรรยายมีการเน้นเสียงเพื่อกระตุ้นความรู้สึกของผู้ชม นอกจากนี้ผู้บรรยายเองก็ต้องมีการเลือกใช้และสร้างสรรค์คำได้เหมาะสมกับประเภทของกีฬาที่บรรยาย เพื่อเป็นการสร้างอารมณ์และกระตุ้นความรู้สึกเร้าใจไปกับการแข่งขัน

1.2.4 การวิเคราะห์เกมการแข่งขัน จากการศึกษาพบว่า นอกจากข้อมูลเกี่ยวกับผู้เล่นหรือการแข่งขันที่นำมาใช้ประกอบในการบรรยายแต่ละครั้งอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ชมที่ให้ความสนใจกับข้อมูลในเชิงลึก ผู้บรรยายควรมีมุมมองในการอ่านเกมการแข่งขัน อ่านสถานการณ์ของการแข่งขันขณะนั้นให้ได้ โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเทคนิค และมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกีฬานั้นๆ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์คุณฤทธิกร การะเวก

“...เราควรจะมีความรู้เรื่องเบสิค เทคนิค ในกีฬาที่เราบรรยาย อย่างเราจะวิเคราะห์การยิงแต่ละลูก เราก็ต้องบอกได้ว่าเขายิงอย่างไร ยืนอย่างไร หรือบางทีอาจจะใช้ข่าวหรือข้อมูลมาช่วยประกอบ ยกตัวอย่าง ทีมนี้นิสภาพนักเตะไม่สมบูรณ์ โอกาสจะชนะอาจจะมึ้นน้อยกว่า แต่มันก็ขึ้นอยู่กับว่าเราจะวิเคราะห์หรืออย่างไร ให้เป็นไปในแง่มุมไหน...” (ฤทธิกร การะเวก, สัมภาษณ์)

พบว่าผู้บรรยายควรมีความรู้พื้นฐานในเรื่องกฎกติกาการแข่งขัน ตลอดจนเทคนิคการเล่นในกีฬาที่ต้องบรรยาย พร้อมกับยกตัวอย่าง การวิเคราะห์การทำประตูซึ่งผู้บรรยายต้องสามารถอธิบาย

ได้ว่า นักกีฬาใช้เทคนิคในการยิงอย่างไร ทั้งนี้ผู้บรรยายยังสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา ประกอบการวิเคราะห์ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬาในเรื่องอาการบาดเจ็บ หากว่าทีมในมีนักกีฬาที่มีอาการบาดเจ็บอยู่หลายคนโอกาสที่จะชนะก็อาจน้อยกว่า เป็นต้น

“...สิ่งสำคัญสำหรับผู้บรรยายกีฬาอล์ฟ ที่จะทำให้สามารถอ่านเกมใน แต่ละซ็อตให้ได้ ก็คือ ผู้บรรยายเองจะต้องตีกอล์ฟเป็น ต้องเล่นกอล์ฟด้วยเพราะว่าประสบการณ์ทั้งหมด จะช่วยให้เราเข้าใจเกม เข้าถึงความคิด จิตใจของนักกีฬา ซึ่งมันเป็นอารมณ์ขณะแข่งขัน ที่บางทีคนดูอาจจะไม่เข้าใจ อย่างในสถานการณ์ที่กดดันมากๆ หรือเวลาที่นักกอล์ฟเกิดตีผิดพลาด เราก็พอจะรู้ว่าเขาต้องเตรียม แก้อะไร...” (พิษณุ นิลกลัด, สัมภาษณ์)

สิ่งสำคัญที่ช่วยในการวิเคราะห์เกมการแข่งขันกอล์ฟของคุณพิษณุ นิลกลัด คือ การเล่นกีฬาชนิดนั้นๆ ควบคู่ไปด้วยเพื่อให้ประสบการณ์ตรงจากการเล่นกอล์ฟมาช่วยให้เข้าใจวิถีคิด วิถีตัดสินใจ ตลอดจนวิธีแก้ปัญหาของนักกีฬา ซึ่งผู้ชมที่ไม่เคยเล่นกีฬาชนิดนั้นๆ มาก่อนอาจไม่เข้าใจ เช่นเดียวกับคุณวันปีย์ สัจจมารคที่พยายามทำความเข้าใจนักกอล์ฟในสภาวะการณ์ที่กดดันและเมื่อนักกีฬาผิดพลาดก็ไม่ควรซ้ำเติม อีกทั้งยังพบว่าในระหว่างการบรรยายมีการรวบรวมสถิติมาใช้เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขันได้

“...เวลาที่นักกอล์ฟคนหนึ่งซึ่งปกติเขาเป็นคนที่พัตต์ได้ดีมากๆ แต่วันนั้นเขาเกิดผิดพลาดตลอดเวลา เราก็ต้องเก็บรวบรวมเอาข้อมูลที่มีมาทั้ง 3 วันที่แล้ว มาดูว่าเกิดอะไรขึ้น แต่ในฐานะที่เราเองก็เล่นกอล์ฟเราก็พอจะเข้าใจสถานการณ์ที่กดดัน เข้าใจความรู้สึกของนักกีฬาได้ เราก็จะไม่ไปซ้ำเติม...” (วันปีย์ สัจจมารค, สัมภาษณ์)

สำหรับแนวทางการวิเคราะห์ของผู้บรรยายเทนนิส จากการสัมภาษณ์คุณสมชาย ศักดิ์กุล พบว่าผู้บรรยายมักอาศัยจังหวะที่จบแต้ม แล้วจึงวิเคราะห์หรืออธิบายเหตุการณ์ แต่ถ้าเป็นการฉายภาพซ้ำซึ่งมักปรากฏหลังจบคะแนนสำคัญผู้บรรยายต้องสามารถอธิบายให้ผู้ชมเข้าใจได้ว่าคะแนนที่จบลงไปนั้นมาจากเทคนิคการเล่นแบบใดหรือมาจากความผิดพลาดของใคร

“...เกมเทนนิสค่อนข้างเร็ว มันจะมีจังหวะให้เราพูดไม่มาก เราก็จะอาศัยจังหวะที่จบแต่ละแต้ม พูดสรุปให้ผู้ชมฟัง บางทีที่มีภาพสโลว์ในแต้มสำคัญๆ เราก็ต้องบอกได้ว่าจังหวะไหนที่ผู้เล่นผิดพลาด จังหวะไหนที่ทำให้ได้ลูกวินเนอร์ เพราะอะไร โดนไม่เต็มหน้าไม้หรือเปล่า ...”(สมชาย ศักดิ์กุล, สัมภาษณ์)

สำหรับคุณสันติ คุณศิริมีการนำข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬา สถิติในอดีตของนักกีฬามาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เกมการแข่งขันเทนนิสให้เห็นถึงข้อได้เปรียบของนักกีฬาได้

“...พวกสถิติเก่าๆ ชาวคราวเกี่ยวกับอาการบาดเจ็บของนักกีฬา ก็มีประโยชน์กับการวิเคราะห์เกม อย่างถ้านักกีฬามีอวางอันดับต้นๆแต่มีอาการบาดเจ็บมาเจอกับนักกีฬาที่มีอรรถยกว่าแต่สดกว่าสมบูรณ์กว่า แนวทางการวิเคราะห์มันก็เป็นอีกแบบหนึ่ง...”(สันติ ศุศิริ, สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง การวิเคราะห์เกมการแข่งขันฟุตบอล

“...ดูครับ ผู้ช่วยผู้ตัดสินไม่ยกธง แต่นักเตะของลิเวอร์พูล มันใจจะครบว่าล้ำหน้าแน่ๆ แต่ว่านักเตะของอาร์เซนอล ไม่สนใจครับ เล่นตามเสียงนกหวีดอย่างเดียว นี่นักเตะของลิเวอร์พูลไม่หยุด ก็ยังไม่แน่ว่าจะตามองรี ทันรีเปล่า...”

“...มาดูลูกนี้ครับ ระยะเวลาแค่หกหลา โยนได้ วางมาพอดีครับ รูด ฟานเนสเตอร์อย หลุดการสกัดของกองหลังพุ่งตัว โหม่งเป็นประตูสำเร็จสวยงามจริงๆครับ เป็นประตูที่หนึ่งร้อยของเขาพอดีครับ...”

สรุปการวิเคราะห์เกมการแข่งขันฟุตบอล ได้ดังนี้

- ผู้บรรยายมีการอธิบายถึงสิ่งที่ผู้ชมอาจไม่ได้สังเกตเห็น เช่น ชี้ให้เห็นผู้ตัดสินที่ข้างสนาม
- ผู้บรรยายมีการชี้ให้เห็นลักษณะการเล่นว่าเป็นไปตามกฎกติกาการแข่งขันที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่น ชี้ให้เห็นว่านักกีฬาเล่นตามเสียงนกหวีดของกรรมการ
- ผู้บรรยายมีการชี้ประเด็นที่น่าสนใจให้ผู้ชมจับตามอง เช่น ชี้ให้ผู้ชมสังเกตการบุกของกองหน้าในระยะเวลาที่สามารถยิงประตูได้

-ผู้บรรยายวิเคราะห์สถานการณ์โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับนักกีฬา เช่น ทราบว่า อองรี เป็น กองหน้าที่วิ่งเร็ว ซึ่งทำให้กองหลังของอีกฝ่ายไม่สามารถหยุดการบุกของเขาได้

ตัวอย่าง การวิเคราะห์เกมการแข่งขันเทนนิส

“...วันนี้คะแนนที่คารอส โมย่าได้ไปนี้ ส่วนใหญ่จะมาจากการตีเสียวเองของภราดรนะครับ แหม สถานการณ์ตกเป็นรองแบบนี้ ไม่ควรเสียว...”

“...ลูกนี่โมย่า เสียวหนักไปแล้วนะครับ ยังไงก็วิ่งกลับมาจับไม่ทัน น่าเสียดายจริงๆภราดรตี ย้อนมากลับมาตีแล้ว แต่ว่าลูกออกเส้นข้างไปนิดเดียว...”

“...ผู้บรรยายต่างประเทศเองยังบอกว่า ลูกลักษณะนี้ภราดรไม่ควรเล่นนะครับ เพราะว่าคู่ต่อสู้ นั้น วิ่งขึ้นมาปิดมุมด้านหน้าแล้ว โดนบีบแบบนี้ก็เลยทำให้ตีเสียวเอง...”

“...เสิร์ฟแรกเข้ามาในอย่างไรก็รับยากครับ เพอเรโร่ กลับมาเป็นฝ่ายได้เปรียบ...”

สรุปการวิเคราะห์เกมการแข่งขันเทนนิส

-ผู้บรรยายอธิบายการได้-เสียคะแนนของนักกีฬา

-ผู้บรรยายชี้ให้เห็นถึงข้อผิดพลาดของนักกีฬาพร้อมกับเสนอแนวทางการแก้ไข

-ผู้บรรยายชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์การได้เปรียบ-เสียเปรียบของนักกีฬา

-ผู้บรรยายมีการอ้างอิงการวิเคราะห์จากผู้บรรยายต่างประเทศและสถิติต่างๆที่เกิดขึ้น ระหว่างการแข่งขันเพื่อสนับสนุนความคิดของตน

ตัวอย่าง การวิเคราะห์เกมการแข่งขันกอล์ฟ

“...หลุม 10 พาร์ 5 495 หลา นักกอล์ฟที่ตีดีดรอว์นั้นค่อนข้างได้เปรียบ...”

“...วันนี้นักกอล์ฟเจ้าถิ่นที่น่าอยู่ 3 อันเดอร์นั้นเรียกว่าได้เปรียบทั้งคันทันเคยสนามแล้วยังได้ กำลังใจจากแฟนกอล์ฟที่คอยลุ้นอยู่รอบสนามอีก...”

“...เมื่อวานนี้ฟิลล์ เจอปัญหาใหญ่ล่ะครับ เรียกว่าเหล็กไม่คมเอาซะเลย วันนี้คงต้องรอดูว่า เขาจะกลับมาได้รีเพล่า...”

“...มากันที่หลุม 8 พาร์ 4 ลั่น ไทเกอร์น่าจะได้เบอร์ดี้ที่หลุมนี้ได้ล่ะครับ...”

สรุปการวิเคราะห์เกมการแข่งขันกอล์ฟ

- ผู้บรรยายอธิบายถึงเทคนิคการเล่นของนักกีฬาที่แตกต่างกันออกไป
- ผู้บรรยายอธิบายถึงลักษณะการตัดสินใจของนักกีฬาโดยการตีความจากสีหน้าท่าทางของนักกีฬา
- ผู้บรรยายใช้ความรู้ที่เกี่ยวกับลักษณะเด่นของนักกีฬาแต่ละคนเพื่อชี้ให้ผู้ชมสังเกตลักษณะการเล่น
- ผู้บรรยายมีการนำสถิติที่บันทึกไว้ระหว่างแข่งขันมาประกอบการวิเคราะห์
- ผู้บรรยายชี้ให้เห็นถึงข้อผิดพลาดของนักกีฬาพร้อมกับเสนอแนวทางการแก้ไข

เทคนิคการวิเคราะห์เกมการแข่งขันที่พบในการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสดที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายและจากการสังเกตเทปบันทึกการแข่งขันกีฬาทั้ง 3 ประเภท สรุปได้ดังนี้

กีฬาฟุตบอล ผู้บรรยายเป็นผู้อธิบายเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขันโดยเฉพาะสิ่งที่ผู้ชมอาจไม่ได้สังเกตเห็น เมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้น ผู้บรรยายต้องสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเกิดจากอะไร และส่งผลอย่างไรต่อไปกับเกม นอกจากนี้ยังสังเกตพบว่าจังหวะที่ผู้บรรยายให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกมเพิ่มเติมหรือเป็นส่วนของการวิเคราะห์เกมการแข่งขันนั้น ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเมื่อมีการฉายภาพช้า (Slow motion) ของเหตุการณ์สำคัญ เช่น มีการทำประตูเกิดขึ้น ผู้รักษาประตูสามารถเซฟลูก (Save) หรือจังหวะที่มีการทำฟาวล์ (Foul) เป็นต้น นอกจากนี้ผู้บรรยายอาจแสดงทัศนคติได้ในช่วงที่เกมหยุดลงชั่วคราว เช่น จังหวะที่มีผู้เล่นได้รับบาดเจ็บ จังหวะที่มีการตั้งเตะลูก (Free kick) หรือจังหวะที่มีการเปลี่ยนตัวผู้เล่น รวมถึงการชี้ประเด็นที่น่าสนใจให้ผู้ชมคอยติดตามชม

กอล์ฟ จากการสังเกตพบว่าสิ่งสำคัญสำหรับการวิเคราะห์เกมกอล์ฟก็คือ เมื่อเสร็จสิ้นการตีออฟ (T-off) การตีช็อตแอสโพรช (Approach shot) การพัตต์ลูก (Putt) ผู้บรรยายควรรู้ว่าเมื่อนักกอล์ฟตีลูกนั้นออกไปแล้ว จะเป็นอย่างไรต่อไป ผู้บรรยายเป็นผู้อธิบายเหตุการณ์ ลักษณะการตีลูกของนักกอล์ฟ สามารถอธิบายถึงลักษณะของเสียงไม้กอล์ฟกระทบลูกกอล์ฟได้ รวมถึงการอ่านสีหน้าท่าทางของนักกอล์ฟหลังจากเสร็จสิ้นการตีว่าพอใจกับผลงานตัวเองหรือไม่ และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นผู้บรรยายสามารถบอกผู้ชมได้ว่านักกีฬาจะแก้สถานการณ์นั้นอย่างไร เรียกว่าต้องอ่านใจนักกีฬาได้ และต้องรวบรวมเอาเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในการแข่งขันตลอดทั้ง 4 วันมาเป็นข้อมูลช่วยในการ

วิเคราะห์เกมด้วย นอกจากนี้ผู้บรรยายกอล์ฟควรทำตัวเป็นนักกอล์ฟเสียเอง คือ ควรเล่นกีฬากอล์ฟควบคู่กันไปด้วยเพื่อช่วยให้เข้าใจเกม เข้าใจสภาวะการณ์ต่างๆซึ่งผู้ที่ไม่เคยผ่านความกดดันในการแข่งขันมาก่อนอาจไม่สามารถอธิบายหรือวิเคราะห์สถานการณ์นั้นได้

กีฬาเทนนิส เนื่องจากในการถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาเทนนิสโดยปกติหลังจากจบแต้มที่มีความน่าสนใจมักมีการฉายภาพซ้ำจากอีกมุมกล้องซ้ำอีกครั้ง ผู้บรรยายต้องวิเคราะห์รูปแบบเกม ลักษณะการเล่น การตัดสินใจของนักกีฬาในการตีที่เป็นคะแนนในแต่ละครั้งนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งผู้บรรยายอาศัยช่วงการฉายภาพซ้ำ จังหวะหยุดเพียงเล็กน้อยระหว่างเกมหรือระหว่างเซตนี้เอง พุดสอดแทรกทัศนคติของตนลงไป ในการวิเคราะห์เกมเทนนิสเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับเกมกอล์ฟ โดยผู้บรรยายเน้นการวิเคราะห์จากสถิติของนักกีฬาที่เกิดขึ้นระหว่างเกมเป็นส่วนใหญ่ และมีการอ้างอิงการวิเคราะห์ที่มาจากผู้บรรยายต่างประเทศ ซึ่งผู้บรรยายนอกจากต้องชี้ให้เห็นถึงจังหวะที่ผู้เล่นทำแต้มได้ ส่วนในจังหวะที่ผู้เล่นตีผิดพลาดผู้บรรยายจำเป็นต้องบอกถึงแนวทางการแก้ไขได้ด้วย โดยเฉพาะในเกมการแข่งขันเทนนิสเป็นเกมที่เร็ว หรือเป็นเกมการแข่งขันของนักเทนนิสมือวางอันดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสถานการณ์สามารถพลิกไปพลิกมา คู่ต่อสู้ ผลัดกันขึ้นนำอยู่ตลอดเวลา ผู้บรรยายจึงควรย้ำหรือชี้ให้ผู้ชมทราบว่าจะขณะนี้ใครได้เปรียบหรือตกเป็นรอง

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์เกมการแข่งขันในรายการถ่ายทอดสดของบรรยายกีฬาทั้ง 3 ประเภท นั้น มีส่วนช่วยสร้างอรรถรส และสร้างมุมมองหรือแง่คิดที่มีต่อเกมการแข่งขัน รวมถึงผู้บรรยายเป็นผู้อธิบายและตีความเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในรายการ ช่วยให้ผู้ชมเข้าใจถึงการตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของนักกีฬา ชี้ให้เห็นถึงจุดสำคัญในเกม หรือผลดีผลเสียของการเล่น รวมทั้งพยายามสอดแทรกความรู้หรือข้อมูลต่างๆเพื่อช่วยให้ผู้ชมเข้าใจเกมการแข่งขันได้ดีขึ้น โดยการวิเคราะห์การแข่งขันในทุกๆครั้งนั้นผู้บรรยายต้องพยายามวางตัวเป็นกลาง ไม่แสดงออกว่าชื่นชอบหรือไม่พอใจกับผู้เล่นหรือทีมใดๆ ซึ่งอาจทำให้สิ่งที่วิเคราะห์ออกไปกลายเป็นอคติและทำให้ผู้ชมขาดความเชื่อถือได้ ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าแนวทางการวิเคราะห์ของผู้บรรยายนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาของผู้บรรยาย
2. ข้อมูลที่ได้เตรียมและศึกษาไว้ก่อนเริ่มการบรรยาย
3. สถิติที่จัดบันทึกในระหว่างทำการแข่งขันรวมทั้งข้อคิดเห็นจากผู้บรรยายต่างประเทศ

โดยผู้บรรยายต้องผสมผสานทั้ง 3 สิ่งนี้เข้าด้วยกันเพื่อถ่ายทอดออกมาให้กับผู้ชมในช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสม ไม่น้อยจนเกินไปเพราะอาจทำให้ผู้ชมรู้สึกว่าคุณบรรยายขาดความชำนาญหรือไม่มากจนเกินไปด้วยเพราะอาจกลายเป็นการสอนและทำให้ผู้ชมรู้สึกเบื่อหน่ายได้

2. เทคนิคการบรรยายรายการกีฬาประเภทบันทึกลงการแข่งขัน

จากการสัมภาษณ์คุณสุภรณ์ ชัยะเวฬุทำให้ทราบว่ารายการกีฬาประเภทนี้ต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำงาน เนื่องจากผู้ชมที่ทราบผลการแข่งขันจากสื่ออื่นแล้วทำให้ความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจลดลงไม่เหมือนกับการรับชมรายการถ่ายทอดสด ดังนั้นผู้บรรยายจึงจำเป็นต้องช่วยสร้างสีสันให้กับชมรายการบันทึกลงการแข่งขันมากขึ้น

“...ถ้าสังเกตดู จะรู้ว่าคนที่บรรยายรายการประเภทนี้ ต้องมีประสบการณ์ ต้องผ่านงานสดมาก่อน ส่วนตัวก็ยังรู้สึกเลยว่างานประเภทนี้ยากกว่า เพราะอะไร ก็เพราะว่าคนดูรู้อยู่แล้วว่ามันเป็นเทป ถ้าเกิดผิดพลาดขึ้นมา มันไม่มีข้อแก้ตัว มันเหมือนกับว่าเราต้องเนียบกว่ารายการสด ต้องทำให้คนดูอยากที่จะดู แม้ว่าบางคนเขาจะรู้ผลแพ้ชนะไปแล้วก็ตาม...” (สุภรณ์ ชัยะเวฬุ, สัมภาษณ์)

และจากการสังเกตเทปบันทึกการแข่งขันและการสัมภาษณ์คุณสาธิต กรีกุลพบว่า ข้อแตกต่างอีกประการหนึ่งของรายการกีฬาประเภทถ่ายทอดสดกับประเภทบันทึกลงการแข่งขัน คือ เรื่องของความหลากหลาย ในรายการกีฬาประเภทที่เป็นการบันทึกเทปนั้นถูกแบ่งย่อยเป็นอีกหลายรูปแบบ ในขณะที่รายการกีฬาถ่ายทอดสดเป็นการนำเสนอเรื่องราวการแข่งขันที่เกิดขึ้นจริงตามเวลาจริงตั้งแต่ต้นจนจบเพียงแค่รูปแบบเดียว

“...รายการสดมันก็จะเหมือนการแข่งขัน แต่รายการเทปมันมีหลายรูปแบบ เป็นเทปบันทึกการแข่งขัน เป็นไฮไลท์ เป็นสารคดี อะไรพวกนี้ อย่างที่เองก็มีรายการเทป ไฮไลท์เยอรมัน ถึงแม้คนดูจะรู้ผลการแข่งขันอยู่แล้ว แต่เราก็ต้องบรรยายให้มันสนุกตื่นเต้น เพราะเวลาที่เขาถ่ายทอดสดกันจริงๆ มันไม่ได้ถ่ายกันทุกคู่นี้ เพราะฉะนั้นไฮไลท์ บางคู่ก็น่าสนใจ คนก็รอดูสรุป...” (สาธิต กรีกุล, สัมภาษณ์)

เมื่อการนำเสนอรายการกีฬาประเภทบ้นติกเทปการแข่งขันต่างไปจากการบรรยายรายการกีฬาที่เป็นการถ่ายทอดสด ทำให้การทำงานของผู้บรรยายเองก็ต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับเนื้อหาและรูปแบบของรายการ โดยสิ่งที่ผู้บรรยายรายการกีฬาประเภทนี้ต้องคำนึงถึงมากที่สุดก็คือ ความถูกต้องและสมบูรณ์มากกว่าการบรรยายในรายการประเภทถ่ายทอดสด ทำให้เทคนิคในการบรรยายรายการกีฬาประเภทบ้นติกเทปการแข่งขันแตกต่างออกไป

จากการศึกษารายการบ้นติกเทปการแข่งขันทำให้ได้ทราบว่า มีรูปแบบในการบรรยายแบ่งเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน นั่นคือ

- การบรรยายรายการบ้นติกสัญญาณภาพผ่านดาวเทียม
- การบรรยายรายการเทปบ้นติกการแข่งขัน

การบรรยายรายการบ้นติกสัญญาณภาพผ่านดาวเทียม ในรายการบ้นติกเทปการแข่งขัน บางครั้งผู้บรรยายต้องทำหน้าที่บรรยายจากสัญญาณการถ่ายทอดสด แต่ไม่ได้มีการออกอากาศในขณะนั้น เรียกว่า การบรรยายรายการบ้นติกสัญญาณภาพผ่านดาวเทียม ซึ่งส่วนใหญ่การบรรยายในลักษณะนี้มักเป็นรายการที่ทางสถานีเตรียมไว้ออกอากาศในระยะเวลาใกล้เคียงกับเวลาแข่งขันจริง หรือหลังจากจบรายการประจำของทางสถานี ซึ่งให้ความรู้สึกใกล้เคียงกับการชมรายการถ่ายทอดสด เช่น ในการถ่ายทอดเทปบ้นติกเทปการแข่งขันรายการฟุตบอล เอฟ. เอ คัพ (F.A Cup) ของทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ซึ่งเวลาในการแข่งขันตรงกับช่วงเวลาที่เป็นการข่าวหรือช่วงละครหลังข่าวตามเวลาบ้านเรา โดยทางสถานีมักเลือกนำเทปบ้นติกการแข่งขันมาออกต่อจากรายการประจำของทางสถานีซึ่งมีเวลาใกล้เคียงกัน โดยใช้วิธีให้ผู้บรรยายมาทำการบรรยายสัญญาณถ่ายทอดสดพร้อมกับบ้นติกเทปไว้ แล้วค่อยนำมาออกอากาศให้ผู้ชมได้ชมตามผังที่สถานีเตรียมไว้ในภายหลัง ดังนั้นกระบวนการตลอดจนเทคนิคต่างๆที่ผู้บรรยายใช้จึงเป็นไปในลักษณะเดียวกับการบรรยายรายการถ่ายทอดสด เพียงแค่ต่างกันในเรื่องเวลาออกอากาศเท่านั้นเอง

การบรรยายรายการเทปบ้นติกการแข่งขัน เป็นการนำเสนอเนื้อหา และภาพเหตุการณ์การแข่งขันในลักษณะเดียวกับรายการถ่ายทอดสด หากแต่เป็นการนำเสนอการแข่งขันที่จบสิ้นไปแล้ว ซึ่งรายการบ้นติกเทปการแข่งขันที่ไม่ใช่การนำมาออกอากาศในเวลาใกล้เคียงกับเหตุการณ์จริงอย่างเช่นในกรณีข้างต้น ส่วนใหญ่แล้วทีมงานผู้ผลิตมักนำเทคนิคการตัดต่อภาพเข้ามาช่วยเพื่อสร้างความ

กระชับของเนื้อหา เช่น รายการบันทึกเทปการแข่งขันฟุตบอล มักมีการตัดทอนช่วงก่อนเริ่มเกมการแข่งขัน ช่วงเวลาพักครึ่งเวลา ช่วงจบการแข่งขันในครึ่งหลัง ตลอดจนบางช่วงของการแข่งขันที่ต้องหยุดชะงักลงหรือเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันออกไป แต่ยังคงเก็บรายละเอียดในช่วงสำคัญต่างๆไว้ ไม่ว่าจะเป็นภาพช้า หรือภาพซ้ำ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้ชมได้รับอรรถรสในการชมเช่นเดียวกับการถ่ายทอดสด และยังช่วยทำให้ไม่รู้สึกรู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องรอคอยชมในเกมการแข่งขัน การทำงานของผู้บรรยายจึงเป็นการบรรยายภาพการแข่งขันที่ผ่านการตัดต่อมาแล้ว อีกทั้งผู้บรรยายเองก็ทราบผลการแข่งขันมาแล้วเช่นกัน

รายการบันทึกเทปการแข่งขันกอล์ฟนั้นก็เช่นเดียวกับฟุตบอล คือมีการตัดต่อเอาช่วงที่ไม่เกี่ยวกับการแข่งขัน เช่น ภาพวิวทิวทัศน์ของสนาม หรือช่วงหยุดพักการถ่ายทอดที่มีการตัดเข้าโฆษณาในช่วงต่างๆออกไป นอกจากนี้ทีมผู้ผลิตทำการคัดเลือกภาพการแข่งขันเฉพาะกลุ่มนักกอล์ฟที่มีชื่อเสียงหรือกลุ่มที่มีความสำคัญกับการแข่งขัน คือกลุ่มของนักกีฬาที่ทำคะแนนดีอยู่ในตารางคะแนนของผู้นำ (Leader board) หรือช่วงพิธีการต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันออกไป แต่ยังคงเก็บภาพช้า ภาพซ้ำของกลุ่มนักกอล์ฟเหล่านั้นไว้ รวมถึงตารางคะแนนและกราฟฟิคสรุปคะแนนต่างๆไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบถึงคะแนนของนักกอล์ฟกลุ่มอื่นที่ถูกตัดภาพออกไปด้วย สำหรับรายการบันทึกเทปการแข่งขันเทนนิส ผู้ผลิตมักตัดต่อเอาช่วงพิธีเปิด ช่วงอบอุ่นร่างกายก่อนการแข่งขัน ช่วงหยุดการแข่งขันระหว่างเกม ระหว่างเซต หรือช่วงที่มีพิธีปิดที่ไม่สำคัญออกไป แต่ก็ยังคงเก็บช่วงเหตุการณ์สำคัญและภาพซ้ำต่างๆไว้เช่นเดียวกับรายการบันทึกเทปการแข่งขันฟุตบอลและกอล์ฟ

นอกจากนี้แล้วยังพบว่ามีการนำเสนอภาพบันทึกการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภทเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้มีเนื้อหาที่หลากหลายประกอบกับการใช้เทคนิคด้านการตัดต่อและการถ่ายทอดเพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาส่วนต่างๆของรายการเข้าไว้ด้วยกัน โดยทั่วไปเนื้อหาของรายการประเภทนี้ก็คือการสรุปข่าวคราวหรือผลการแข่งขันของกีฬาประเภทต่างๆในรอบสัปดาห์ หรืออาจเป็นการรวบรวมภาพการแข่งขันที่น่าสนใจจากรายการต่างๆของกีฬาประเภทใดประเภทหนึ่ง โดยที่ทีมงานผู้ผลิตเลือกตัดต่อเอามาเฉพาะช่วงสำคัญๆ ที่เรียกว่า "ไฮไลท์" (Highlight) มาร้อยเรียงเข้าไว้ในรายการเดียวประกอบด้วยช่วงต่างๆของรายการ มีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้เชื่อมโยงส่วนต่างๆนี้เข้าด้วยกันซึ่งอาจเป็นคนๆเดียวกับผู้บรรยายหรือคนละคนก็ได้ ตัวอย่างเช่น รายการ "เจาะสนาม" ออกอากาศเป็นประจำทุกวันเสาร์ เวลา 15.30-16.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 7 มีผู้ดำเนินรายการ คือ คุณอดิสรณ์ พึ่งยา และคุณศรสุวรรณ ภูวิจิตร ทำหน้าที่เปิดปิดและเชื่อมโยงเนื้อหาส่วนต่างๆของรายการเข้า

ไว้ด้วยกัน โดยมีคุณวีรศักดิ์ นิลกลัด ทำหน้าที่ผู้บรรยาย ในช่วงของภาพไฮไลท์การแข่งขันที่เป็นภาพวีทีอาร์ (VTR) ซึ่งประกอบไปด้วยภาพการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภท หรือตัวอย่างของรายการ "EPL POSTSHOW PREMIERSHIP POSTGAME" ออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์ เวลา 19.30-20.00 น. ทางช่อง ยูบีซี 32 (ESPN) ซึ่งเป็นรายการสรุปผลการแข่งขันพร้อมกับนำเสนอภาพไฮไลท์การแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก จากประเทศอังกฤษ คู่ต่างๆนอกเหนือจากที่มีการถ่ายทอดสดการแข่งขัน รวมทั้งตารางสรุปผลการแข่งขัน และตารางอันดับคะแนน โดยเป็นรายการที่ผลิตมาจากต่างประเทศ แล้วจึงส่งสัญญาณมาออกอากาศที่ประเทศไทย มีผู้บรรยายรายการ คือ คุณ กิตติกร อุดมผล เป็นต้น

2.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนเริ่มการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขัน จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การทำงานของผู้บรรยายในรายการบันทึกเทปการแข่งขันที่เนื้อหาของรายการบางส่วนผ่านการติดต่อมาแล้ว ประกอบกับผู้บรรยายเองก็ทราบผลการแข่งขันมาแล้วเช่นกัน เทคนิคการบรรยายจึงย่อมแตกต่างไปจากการบรรยายรายการถ่ายทอดสดและการบรรยายรายการถ่ายทอดบันทึกการแข่งขัน

“...ไม่จำเป็นต้องเตรียมข้อมูลแบบห้วนแหเหมือนกับการบรรยายรายการสด เพราะว่าทั้งผู้บรรยายและคนดูจะรู้ผลการแข่งขันอยู่แล้ว เรายุ่เองก็รู้ว่าในเกมนั้นๆมีช่วงไหนที่มีเหตุการณ์สำคัญ ก็เข้าไปหาไปเตรียมข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นได้ อาจจะไปเน้นข้อมูลของแชมป์ หรือว่ากลุ่มผู้นำในวันนั้น และก็จะเน้นข้อมูลที่เขาไปใช้วิเคราะห์เกมได้...” (วันปิย สัจจมารงค์, สัมภาษณ์)

การเตรียมข้อมูลสำหรับรายการบันทึกเทปการแข่งขันในกรณีของคุณวันปิย สัจจมารงค์พบว่า ผู้บรรยายรู้ผลการแข่งขันและรู้ว่าได้เกิดเหตุการณ์อะไรบ้างระหว่างเกมอยู่แล้ว จึงเน้นการเตรียมเฉพาะเนื้อหาที่จำเป็นต้องใช้ แต่ต้องเป็นข้อมูลในเชิงลึก และมีความละเอียดมากกว่าที่เตรียมมาใช้บรรยายในรายการถ่ายทอดสด เพื่อประโยชน์ในการนำมาใช้วิเคราะห์เกมการแข่งขัน โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่สำคัญๆในเกมซึ่งผู้บรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันสามารถเตรียมมาล่วงหน้าซึ่งแตกต่างกับการบรรยายในรายการถ่ายทอดสดที่ผู้บรรยายต้องเตรียมข้อมูลต่างๆไว้ก่อนแล้วจึงนำไปวิเคราะห์กับสถานการณ์สดๆระหว่างเกมการแข่งขัน

“...จริงๆแล้ว รายการสดกับรายการเทป มันมีข้อแตกต่างกันไม่มาก ใน เรื่องของการเตรียมตัว เตรียมข้อมูล ก็ต้องหาเหมือนกัน แต่เวลาบรรยายรายการสดก็ต้องเตรียมไว้เยอะกว่า เพราะเราไม่รู้ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นต่อไป แต่ถ้าเป็นเทปเรารู้อยู่แล้ว เราก็เลือกเตรียมได้ ว่าอยากได้อะไรเป็นพิเศษ มันก็จะต่างกันตรงที่ข้อมูลในการพากย์รายการเทปมันต้องลึกกว่า ละเอียดกว่า รายการสด...”(วีรศักดิ์ นิลกลัด, สัมภาษณ์)

สำหรับคุณวีรศักดิ์ นิลกลัด อธิบายถึงวิธีการเตรียมข้อมูลก่อนเริ่มการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันว่ามีความคล้ายคลึงกัน การเตรียมข้อมูลสำหรับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดเพียงแต่ในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันผู้บรรยายสามารถเลือกเตรียมเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นต้องนำไปใช้และเป็นข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งกว่า

เช่นเดียวกับคุณสมชาย ศักดิ์กุลที่กล่าวว่า การเตรียมข้อมูลก่อนการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันมีรูปแบบเดียวกับการเตรียมข้อมูลก่อนการบรรยายรายการถ่ายทอดสด ต่างกันเพียงเล็กน้อยตรงที่ปริมาณของข้อมูลสำหรับการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันนั้นน้อยกว่าและระยะเวลาในการค้นคว้าสั้นกว่า

“...การเตรียมข้อมูลสำหรับรายการเทป พี่ก็เตรียมเหมือนกับรายการสด นั่นละ เพราะแนวทางในการบรรยายระหว่างเทปกับสดมันก็เหมือนกัน แต่เวลาบรรยายสดก็ต้องเตรียมมาเผื่อไว้ก่อน มันก็ต้องเตรียมเยอะกว่าเทปอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นข้อมูลรายการเทป หลังจากที่มีมันแข่งจบแล้ว เราเข้าเน็ต แป๊บเดียว ก็ได้ข้อมูลหมดแล้ว แต่พี่ก็ต้องเข้าไปเอาข้อมูลอื่นๆที่ละเอียดกว่าแค่ผลการแข่งขัน เพราะแค่นั้นมันไม่พอ คนดูเขาต้องการรู้อะไรมากกว่านั้น เขาต้องการข้อมูลในเชิงลึก เราต้องวิเคราะห์เกมให้เขาเข้าใจได้ด้วย...”(สมชาย ศักดิ์กุล, สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างการเตรียมข้อมูลก่อนการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันและรายการถ่ายทอดสด คือ มีวิธีการค้นคว้าและประเภทของข้อมูลเช่นเดียวกัน แต่เป็นการเลือกเตรียมเฉพาะข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อการบรรยายในรายการนั้นๆอีกทั้งระยะเวลาในการค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับการบรรยายรายการบันทึกเทปยังใช้เวลาน้อยกว่าอีกด้วย

2.2 ขั้นตอนขณะทำการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขัน มีการใช้เทคนิคที่แตกต่างจากการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสดหรือการบรรยายถ่ายทอดบันทึกการแข่งขัน คือ

2.2.1 การรับหน้าที่บรรยายรายการทั้งหมดเพียงคนเดียว จากการสังเกตเทปบันทึกการแข่งขันพบว่า ในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันส่วนใหญ่ใช้ผู้บรรยายเพียงคนเดียวซึ่งต่างจากการบรรยายรายการถ่ายทอดสด เนื่องจากการบรรยายในรายบันทึกเทปการแข่งขันนั้นมีระยะเวลาในการออกอากาศสั้นกว่า อีกทั้งผู้บรรยายสามารถทำการศึกษาเทปการแข่งขันมาก่อนล่วงหน้า

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์คุณเอกราช เก่งทุกทาง และคุณพิชญ์ นิลกลัด

“...เวลาพากย์สดมันไม่เนียบหรอก แต่มันได้อารมณ์ ส่วนพากย์เทป ถ้ามันยังไม่ดีเราก็คัดใหม่ได้ และมันก็ควรจะสมบูรณ์แบบกว้างานสด...”(เอกราช เก่งทุกทาง, สัมภาษณ์)

“...การลงเสียงรายการเทป เรายิ่งต้องใช้เวลา ยิ่งต้องพิถีพิถัน เพราะเรามีโอกาสแก้ตัว ไม่เหมือนกับรายการสดที่ผิดไปแล้วก็ผิดไปเลย...”(พิชญ์ นิลกลัด, สัมภาษณ์)

สามารถสรุปได้ว่าการบรรยายรายการถ่ายทอดสดนั้นอาจไม่สมบูรณ์แบบเหมือนบันทึกเทปการแข่งขันเพราะผู้บรรยายอาจเจอปัญหาหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดระหว่างการถ่ายทอดสด ขณะที่การบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันผู้บรรยายมีโอกาสแก้ไขข้อผิดพลาดได้ตลอดเวลาทำให้ผู้บรรยายต้องพิถีพิถันกับการบรรยายให้ออกมาสมบูรณ์ที่สุด ถึงแม้ว่าต้องรับหน้าที่บรรยายแต่เพียงคนเดียวตลอดทั้งรายการ

2.2.2 การสร้างความเป็นเอกภาพของรายการ พบว่าในรายการบันทึกเทปการแข่งขันที่ผ่านการตัดต่อมาแล้วนั้น ผู้บรรยายใช้วิธีการบอกเล่าเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์จริงเช่นเดียวกับการบรรยายในรายการถ่ายทอดสด มีการกล่าวเปิดรายการ แนะนำตัวผู้บรรยาย จนกระทั่งปิดรายการ แต่ต่างกันตรงที่รายการถ่ายทอดสดผู้บรรยายไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง ในขณะที่การบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันผู้บรรยายทราบถึงผลการแข่งขันเหตุการณ์สำคัญในช่วง

เวลาต่างๆของเกมการแข่งขัน ซึ่งจุดนี้เองทำให้ผู้บรรยายสามารถเรียบเรียงเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆได้ง่ายกว่า รู้ว่าจังหวะใดควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด หรือจังหวะไหนควรพูดถึงอะไร

นอกจากนี้ผู้บรรยายยังต้องทำการเชื่อมโยงเนื้อหาของรายการให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจตามเนื้อหาของรายการ เช่น ช่วงพักครึ่งในกีฬาฟุตบอล ช่วงพักการแข่งขันของกีฬาเทนนิส หรือช่วงเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเกมการแข่งขันในกีฬาออลฟุตที่ได้มีการตัดต่อออกไป ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนในเรื่องของเวลาหรือการลำดับภาพได้ โดยผู้บรรยายมักบอกเวลาของการแข่งขัน หรือบอกให้ผู้ชมทราบอีกครั้งว่าภาพการแข่งขันที่เห็นอยู่นี้ได้ผ่านการตัดต่อมาแล้ว เช่น

“...มาชมครึ่งเวลาหลังกันต่อเลยนะครับ...”

“...ตัดกลับมาที่กลุ่มของซิงห์ กันอีกครั้งนะครับ มาดูการเซฟเบอร์ดี ที่หลุม 11 พาร์ 4...”

“...รายการนี้เพิ่งเสร็จสิ้นการแข่งขันไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้วนะครับ และนี่ก็คือคู่ชิงชนะเลิศของรายการซึ่งเป็นการพบกันระหว่าง...”

ในส่วนของการสร้างความเป็นเอกภาพของรายการบันทึกเหตุการณ์การแข่งขันที่เป็นการรวบรวมไฮไลท์จากกีฬาหลากหลายประเภทนั้น กรณีมีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เปิดปิด และพูดเชื่อมโยงช่วงต่างๆในรายการอยู่แล้วนั้น ผู้บรรยายมีหน้าที่ในการบรรยายภาพเหตุการณ์การแข่งขันและเชื่อมโยงเนื้อหาในส่วนของการเล่นคู่ เปลี่ยนประเภทกีฬา เปลี่ยนรายการแข่งขัน หรือการลำดับภาพการแข่งขันที่ทางรายการได้ทำการตัดต่อร้อยเรียงเรื่องราวมาใหม่เพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความสับสน หากว่ารายการนั้นไม่มีผู้ดำเนินรายการ ผู้บรรยายก็ต้องทำหน้าที่ผู้ดำเนินรายการไปพร้อมกับบรรยายด้วย เช่น ตัวอย่างการบรรยายในรายการ “เจาะสนาม” ที่ออกอากาศในวันเสาร์ที่ 1 พ.ย. 2546 เวลา 15.30-16.00น. หลังจากที่ผู้ดำเนินรายการกล่าวเปิดรายการและมีการพูดคุยถึงข่าวคราวความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาประมาณ 2-3 นาที จากนั้นจึงพุดนำเข้าสู่ช่วงแรกของรายการ คือ “Behind The Match” ซึ่งเป็นช่วงสรุปผลการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก อังกฤษ ที่เป็นไฮไลท์ที่สำคัญๆประมาณ 2-3 คู่ จากนั้นก็เป็นหน้าที่ของคุณวีรศักดิ์ นิลกลัดที่จะบรรยายการแข่งขันรวมถึงเชื่อมโยงภาพการแข่งขันที่ผ่านการลำดับภาพจากทีมงานผู้ผลิตรายการไปสู่ผู้ชมที่บ้าน

ตัวอย่าง การบรรยายในรายการบันทึกเทปการแข่งขันแบบหลากหลายประเภท

“...มาเริ่มกันที่ศึกพรีเมียร์ลีก ลีก เมื่อคืนวันเสาร์ที่ผ่านมา ลีดส์ ยูไนเต็ด เล่นที่แอสเลนด์ โรด พบกับอาร์เซนอล ทีมนำของตาราง นาทีที่ 8 อาร์เซนอลได้ประตูนำไปก่อนจากเทียร์ อองรี ยิงลอดใน เจล มาร์ติน ต่อมานาทีที่ 17 เฟรดริก ลุงเบอร์ก จ่ายให้โรแบร์ ปิแรส หลุดเข้าไปยิงเป็นประตูขึ้นนำ 2 ต่อ 0 เดอะกันเนอร์ยังไม่ยอมหยุด คงทำเกมขึ้นบุกอย่างต่อเนื่อง กระทั่งนาทีที่ 33 อองรีขึ้นโหม่งบอล จากการโยนเข้ามาอย่างสวยงามของลุงเบอร์ก ก็สามารถทำประตูที่ 2 ของเขาในเกมนี้ และก็ทำให้หมด ครั้งแรกอาร์เซนอลขึ้นนำลีดส์ ยูไนเต็ด 3 ประตูต่อ 0 ครั้งหลังเล่นไปได้เพียง 5 นาทีกองหลังของลีดส์ ก็พลาดเอง จ่ายลูกคืนหลัง แต่เป็นทางด้านของเทียร์ อองรี เข้ามาตัดบอล ไหลให้กิลแบร์โต้ ซิลวา ยิง ด้วยเท้าขวาระยะ 10 หลาเข้าไปตุงตาข่าย ทั้งลีดส์ ไปเป็น 4 ประตู 0 แต่ ลีดส์ยังคงสู้ ไม่ยอมแพ้ง่ายๆ จนมาประสบความสำเร็จในนาทีที่ 64 อลัน สมิธ หลุดเดี่ยวเข้ายิงลอดขาเคร็ก ไฮโดเวล เป็น ประตูแรกและประตูเดียวของลีดส์ ยูไนเต็ด ครบ 90 นาที ลีดส์ ยูไนเต็ดพ่ายแพ้ให้กับ อาร์เซนอล 1 ประตูต่อ 4 อาร์เซนอลยังคงนำเป็นจ่าฝูงของตาราง มี 27 คะแนน จาก 11 นัด”

จะเห็นได้ว่าผู้บรรยายจำเป็นต้องแจ้งลำดับเวลาที่เกิดเหตุการณ์สำคัญในเกมตลอดเพื่อไม่ ทำให้ผู้ชมไม่สับสนกับเนื้อหาบางส่วนที่ถูกตัดทอนออกไป

การบรรยายในรายการที่ไม่มีผู้ดำเนินรายการ ผู้บรรยายต้องทำหน้าที่เปิดปิดและพูดเชื่อมโยงส่วนต่างๆของรายการ โดยเฉพาะในช่วงเปิดรายการพบว่าผู้บรรยายมักพูดสรุปให้เห็นถึงเนื้อหาทั้งหมดที่ผู้ชมจะได้รับชมในรายการ เช่น ในรายการ “EPL POSTSHOW PREMIERSHIP POSTGAME” ออกอากาศเมื่อวันจันทร์ที่ 23 ธ.ค.2546 เวลา 19.30-20.00น. ซึ่งมีคุณกิตติกร อุดมผลทำหน้าที่บรรยาย

“...เส้นทางของการป้องกันแชมป์ของแมนยูฯนั้น ค่อนข้างยากลำบากนะครับ เพราะสเปอร์ นั้นไม่ยอมง่ายๆ อาร์เซนอลก็ต้องนั่งเหมือนกันครับเมื่อต้องมาเจอกับโบลตันที่อยู่ท้ายตาราง เชลซีก็มี ปัญหาเหมือนกันครับ แม้ว่าวันนี้จะต้องเจอกับฟูแล่ม และก็มึนๆเตะที่ขึ้นมาแจ้งเกิดได้ในพรีเมียร์ลีก ...”

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บรรยายยังคงใช้วาทศิลป์ช่วยในการบรรยายเช่นเดียวกับการบรรยายในรายการถ่ายทอดสดคือมีทั้งแบบเชิญชวนในช่วงเปิดรายการเพื่อต้อนรับผู้ชมเข้าสู่รายการซึ่งมีทั้งการแจ่มและไม่แจ่มให้ผู้ชมทราบว่านี่คือรายการบันทึกเทปการแข่งขัน พร้อมกับแจ่มเนื้อหาโดยรวมในรายการ วาทศิลป์แบบตั้งประเด็นคำถามพบว่าผู้บรรยายมักตั้งเป็นประเด็นคำถามในจังหวะที่เป็นจุดพลิกผันของเกมการแข่งขันเพื่อนำเข้าการวิเคราะห์หรือตอบคำถามหรือตั้งเป็นประเด็นที่ไม่ต้องการคำตอบ วาทศิลป์แบบออกคำสั่งหรือขอร้องผู้บรรยายมักใช้เพื่อต้องการให้ผู้ชมติดตามชมรายการในช่วงต่างๆ หรือในกรณีที่เป็นรายการสรุปผลการแข่งขันที่มีเป็นประจำทุกสัปดาห์ พบว่าผู้บรรยายมีการใช้วาทศิลป์แบบขอร้องให้ติดตามชมรายการนี้ได้ใหม่ในสัปดาห์ต่อไป

ตัวอย่างการใช้วาทศิลป์แบบเชิญชวน

“...สวัสดีครับ คุณผู้ชม วันนี้ยูฟ่าพาท่านมาชมการแข่งขันเทนนิสดับเบิลยูทีเอทัวร์รายการ...”

“...สวัสดีครับ ขอต้อนรับคุณผู้ชมเข้าสู่รายการไฮไลท์การแข่งขันฟุตบอลเยอรมัน บุนเดสลีกา สัปดาห์นี้มีการพลิกล็อกเกิดขึ้นมากมาย...”

“...สวัสดีครับ วันนี้ขอเสนอการแข่งขันเทนนิสเอทีพีทัวร์ นอร์ธเทอร์ดาร์ม โอเพ่น ที่เพิ่งแข่งขันกันเสร็จสิ้นไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว...”

ตัวอย่างการใช้วาทศิลป์แบบตั้งประเด็นคำถาม

“...มากขึ้นที่วันสุดท้ายของการแข่งขัน เริ่มต้น 9 หลุมแรกด้วย 3 โบกี้ ผลงานแบบนี้ไม่รู้ว่าคุณตามแฮนด์สั้นทันหรือเปล่า...”

“...คอยสังเกตจังหวะหลุดขึ้นไปของแคมเบลนะครับ ว่าจะจะเป็นประตูหรือไม่...”

“...โดนไป 2 เบรคพอยต์แบบนี้ ไม่รู้ว่าภราดรจะแก้สถานการณ์อย่างไรล่ะครับ...”

ตัวอย่างการใช้วาทศิลป์แบบออกคำสั่งหรือขอร้อง

“...จับตาดูฟร็ิดคิงส์ลูกนี้ขององรีให้ดีนะครับ...”

“...วันนี้อย่าพลาดช่วงท้ายของรายการเรามีไฮไลท์การแข่งขัน...”

“...สัปดาห์หน้ากลับมาพบกับรายงานผลการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษได้ใหม่...”

สรุปได้ว่าลักษณะสำคัญของการสร้างความเป็นเอกภาพสำหรับการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันกีฬาที่มีเนื้อหาหลากหลายนั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของรายการซึ่งผ่านกระบวนการผลิตซ้ำ

มีการติดต่อลำดับภาพเหตุการณ์ขึ้นมาใหม่ ทำให้มีความกระชับและเหมาะสมกับระยะเวลาในการออกอากาศของรายการ โดยทีมงานผู้ผลิตของแต่ละรายการจะเป็นผู้ตัดสินความเหมาะสมนี้ ซึ่งก็ทำให้รูปแบบการนำเสนอแตกต่างกันไปด้วย แต่ทั้งนี้ในส่วนของสาระหรือเนื้อหาที่มีความสำคัญต้องเกมการแข่งขันยังคงอยู่ครบ อาจกล่าวได้ว่า การบรรยายในรายการบันทึกเทปการแข่งขันกีฬาที่มีเนื้อหาหลากหลายนั้น ผู้บรรยายต้องอาศัยการสรุปความจากเหตุการณ์การแข่งขันทั้งหมดที่ใช้เวลานานมาสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญแล้วอธิบายความให้ได้ในระยะเวลาสั้น อีกทั้งยังต้องเชื่อมโยงเกมการแข่งขันคู่อื่นหรือรายการอื่นให้เกิดความต่อเนื่องโดยอาศัยวาทศิลป์ในแบบต่างๆ ซึ่งช่วยให้ผู้ชมได้รับอรรถรสในการรับชมรายการบันทึกเทปการแข่งขันได้อย่างเต็มที่

2.2.3 การใช้ความเป็นนักแสดงมาช่วยในการบรรยาย จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า รายการกีฬาประเภทบันทึกเทปการแข่งขันกีฬาฟุตบอล กอล์ฟ เทนนิส และรายการบันทึกเทปการแข่งขันกีฬาที่มีเนื้อหาหลากหลายนั้น ผู้บรรยายมักรู้ผลการแข่งขันแล้วเพราะโดยปกติทั่วไปกลุ่มผู้บรรยายเหล่านี้มักทำงานอยู่ในสายอาชีพนักสื่อสารมวลชนด้านกีฬาทำให้ต้องเกาะติดข่าวและทราบผลการแข่งขันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

“...ข้อดีของการบรรยายเทปก็คือ เรารู้เหตุการณ์ข้างหน้าว่าเดี๋ยวมันจะเกิดอะไรขึ้น เราก็เตรียมตัวทำอารมณ์ให้เข้ากับเหตุการณ์นั้นไว้ก่อนได้ อย่างเช่นในการแข่งขันฟุตบอลนัดหนึ่ง เกิดผู้รักษาประตูทำลูกหลุดมือ แล้วกองหน้าของอีกฝ่ายเข้าแย่งและทำประตูได้ ถ้าเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นในการถ่ายทอดสดผู้บรรยายบางทีก็อาจตั้งตัวไม่ทัน จนกระทั่งเกิดเป็นประตูไปแล้วจึงคิดขึ้นได้ว่าควรจะทำอย่างไรดี แต่นั่นอย่างนี้ แต่ถ้าเป็นรายการเทปผู้บรรยายก็เตรียมใช้น้ำเสียงเน้นให้ผู้ชมสนใจตั้งแต่ผู้รักษาประตูปล่อยลูกหลุดมือ และทำให้คู่ต่อสู้ฝ่ายตรงข้ามได้ประตูได้ขึ้นนำไปก่อน...” (สาธิต กรีกุล, สัมภาษณ์)

คุณสาธิต กรีกุล อธิบายถึงข้อได้เปรียบในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันว่า เมื่อผู้บรรยายรู้เหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง ช่วยให้ผู้บรรยายสามารถเตรียมสร้างอารมณ์ ลีลา น้ำเสียง เน้นจังหวะให้ผู้ชมติดตามชมเหตุการณ์สำคัญนั้นได้ทัน ขณะที่การบรรยายรายการถ่ายทอดสดไม่สามารถทำได้

“...การทำเทป เรารู้ผลอยู่แล้วว่าใครแพ้ใครชนะ การเตรียมข้อมูลก็จะคล้ายๆกัน แต่จะต่างกันในเรื่องของอารมณ์ คือ เราจะหลอกตัวเอง เหมือนกับว่าเรากำลังอยู่ในสถานการณ์สดๆ พยายามอยู่กับเกมตลอดเวลา เพราะเรารู้ผลแล้ว แต่บางทีคนดูเขายังไม่รู้ ถ้าเกิดเราพูดมากไป คนดูก็จะไม่สนุก...”(สมชาย คักติกุล, สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์คุณสมชาย คักติกุล พบว่าผู้บรรยายใช้เทคนิคการหลอกตัวเองแก่งัดทำ เหมือนกับที่กำลังบรรยายรายการถ่ายทอดสดอยู่โดยมีสมาธิจดจ่ออยู่ที่เกมการแข่งขัน เพราะบางครั้งผู้ชมบางคนอาจยังไม่ทราบผลการแข่งขันหากผู้บรรยายมีการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการแข่งขันออกไปอาจทำให้ผู้ชมไม่อยากจะชมรายการต่อ

สรุปได้ว่าผู้บรรยายรายการประเภทบันทึกการแข่งขันนั้น มักใช้ลีลาน้ำเสียงช่วยทำให้รายการบันทึกเทปการแข่งขันนั้นยังคงความน่าสนใจอยู่ ซึ่งลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียงของผู้บรรยายแตกต่างกันไปตามประเภทของกีฬา ดังนี้

กีฬาฟุตบอล สำหรับการใช้น้ำเสียงในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันฟุตบอลนั้น ผู้บรรยายมักใช้จินตนาการผสมผสานกับลีลาน้ำเสียงในการบรรยายช่วยเพิ่มอรรถรส กระตุ้นเร้าความรู้สึกตื่นเต้นไปกับเกมการแข่งขันได้มากกว่าการบรรยายเทปบันทึกการแข่งขันกีฬาบาสเกตบอลและเทนนิส ทั้งนี้ก็เพราะรูปแบบของเกมการเล่นที่รวดเร็วกว่า โดยที่ผู้บรรยายทราบว่าจะเกิดเหตุการณ์สำคัญในเกมการแข่งขันมาก่อนล่วงหน้า จึงสามารถใช้เสียงสูงหรือเน้นให้ผู้ชมสังเกตเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า

กีฬาบาสเกตบอล ในขณะที่การใช้น้ำเสียงในการบรรยายเทปการแข่งขันบาสเกตบอล ผู้บรรยายอาจมีการใช้น้ำเสียงที่ตื่นเต้นเร้าใจหรือมีการใช้เสียงอุทานเป็นระยะๆ ในจังหวะที่เป็นระยะพัทธ์ของนักบาสเกตบอลหรือในจังหวะที่นักบาสเกตบอลเกิดการตีผิดพลาด เช่น ตีตกน้ำ ตกหลุมทราย หรือตีออกนอกพื้นที่สนาม เป็นต้น ทั้งนี้ลีลาน้ำเสียงที่ใช้ในการบรรยายนั้นเป็นไปตามอารมณ์ของเกมการแข่งขันโดยพยายามทำให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด

ตัวอย่าง การใช้ลีลาน้ำเสียงในรายการบันทึกเทปการแข่งขันกอล์ฟ

“...แหมให้ไลน์ขวามากไปนิดเดียว...”

“...ไม่น่าเชื่อครับคุณผู้ชม ลูกนี้ น่าจะเซฟโบกี้ กลายเป็นดับเบิลโบกี้ไปซะได้...”

“...อู๊ย ตกน้ำอย่างนี้ ต้องดริอปล่ะครับ...”

กีฬาเทนนิส สำหรับการใช้น้ำเสียงของผู้บรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันเทนนิส พบว่า เป็นไปในลักษณะเดียวกับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดคือ ปลอຍให้อารมณ์และจังหวะของเกมการแข่งขันเป็นตัวกำหนด ทั้งนี้ผู้บรรยายมีการหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการแข่งขันเพื่อช่วยตรึงผู้ชมที่ยังไม่ทราบผลการแข่งขันให้อยากติดตามชมรายการต่อไป

กีฬาหลากหลายประเภท จากการสังเกตจากเทปบันทึกการแข่งขันพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในรายการกีฬาประเภทนี้เป็นการรวบรวมภาพการแข่งขันกีฬาในแต่ละคู่หรือแต่ละรายการเฉพาะช่วงเหตุการณ์ที่สำคัญๆ ผู้บรรยายมักใช้การบรรยายแบบพูดนำเพื่อเข้าภาพการแข่งขันและเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่สำคัญนั้นๆ โดยไม่เน้นการใช้ลีลาน้ำเสียงเพื่อสร้างอารมณ์สนุกสนานตื่นเต้น

จากการศึกษาพบว่า การใช้ลีลาน้ำเสียงในการบรรยายรายการถ่ายทอดสดกับรายการบันทึกเทปการแข่งขันมีความแตกต่างกัน คือ ลีลาน้ำเสียงในการบรรยายรายการถ่ายทอดสดนั้น ผู้บรรยายปลอຍให้อารมณ์ของเกมเป็นตัวนำ เมื่อเกมสนุกหรือมีเหตุการณ์ตื่นเต้นผู้บรรยายปลอຍอารมณ์ร่วมไปกับเกม จังหวะใดที่ไม่น่าสนใจผู้บรรยายก็เปลี่ยนไปเป็นการให้ข้อมูลหรือมีการสนทนาเรื่องอื่นๆ แทน แต่สำหรับในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขัน ต้องยอมรับว่าความน่าสนใจในรายการนั้นน้อยกว่ารายการถ่ายทอดสดอยู่แล้ว ทั้งผู้บรรยายและผู้ชมบางกลุ่มทราบผลและเหตุการณ์ต่างๆ ของการแข่งขัน ทำให้ความรู้สึกตื่นเต้นไปกับเกมหรือเหตุการณ์นั้นน้อยลง จึงเป็นหน้าที่ของผู้บรรยายที่ต้องนำเทคนิคการเป็นนักแสดงมาช่วยเพิ่มลีลาน้ำเสียงในการบรรยาย คือ มีการใช้น้ำเสียงกระตุ้นอารมณ์ของผู้ชมล่วงหน้าก่อนเกิดเหตุการณ์สำคัญในเกมเพื่อไม่ให้ผู้ชมพลาด ขณะที่รายการถ่ายทอดสดผู้บรรยายไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้

2.2.4 การวิเคราะห์เกมการแข่งขันในรายการบันทึกเทปการแข่งขัน จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายมักให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์การแข่งขันในรายการบันทึกเทปการแข่งขันมากเป็นพิเศษ เพราะเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในรายการประเภทนี้ทั้งผู้บรรยายและผู้ชมเองต่างก็ทราบผลการแข่งขันไป

บ้างแล้ว สิ่งหนึ่งที่ช่วยทำให้ผู้ชมได้รับอารมณ์แตกต่างไปจากการชมการถ่ายทอดสดก็คือ การวิเคราะห์ อธิบาย แสดงข้อคิดเห็นต่างๆที่ผู้บรรยายได้ทำการศึกษาค้นคว้ามาเป็นอย่างดี พบว่ามีการบรรยายแบบวิเคราะห์เจาะลึกในรายการบันทึกเทปการแข่งขันมากกว่าในรายการถ่ายทอดสด แต่ทั้งนี้แนวทางของการวิเคราะห์ทั่วไปนั้นมีความคล้ายคลึงกันระหว่างรายการถ่ายทอดสดและรายการบันทึกเทปการแข่งขัน เพียงแค่ผู้บรรยายมีโอกาสเตรียมความพร้อมและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์ให้ดูน่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น

กีฬาฟุตบอล การวิเคราะห์ในรายการบันทึกเทปการแข่งขันฟุตบอล ผู้บรรยายชี้ให้ผู้ชมเห็นถึงจังหวะที่มีการทำประตู มีเหตุการณ์น่าสนใจเกิดขึ้น เช่นเดียวกับการบรรยายรายการถ่ายทอดสด เพียงแต่สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆได้รวดเร็วกว่า ไม่ต้องรอให้มีการฉายภาพซ้ำแล้วจึงแสดงความคิดเห็น เป็นไปในลักษณะของการพูดนำเพื่อเข้าภาพการแข่งขัน มีการบอกให้ผู้ชมสังเกตเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นพร้อมกับให้เหตุผลหรือข้อมูลประกอบ ตัวอย่างเช่น

“...ดูจังหวะขึ้นโหม่งทำประตูของรูดฟานเนสเตอรอย ลูกนี้ซิคครับ เป็นความผิดพลาดของกองหลังลิคส์ครับ ปล่อยให้หลุดไปเหม่งๆ...”

“...เป็นการตัดสินใจที่ดีของผู้รักษาประตูที่ออกมาตดลูกนี้ ไม่อย่างนั้นอาจเป็นประตูที่ 3 ของทางด้านอาร์เซนอล...”

กีฬาอล์ฟ พบว่ารูปแบบในการวิเคราะห์รายการบันทึกเทปการแข่งขันกอล์ฟ ผู้บรรยายเน้นการวิเคราะห์และอธิบายที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะการตี วงสวิง การดูไลน์พัตต์ การตัดสินใจ การแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ หรือการชี้ให้เห็นถึงคะแนนที่คู่ต่อสู้ของผู้นำในตารางคะแนน ซึ่งข้อได้เปรียบของการบรรยายเทปการแข่งขันกอล์ฟก็คือ ผู้บรรยายสามารถทราบผลการตีของนักกอล์ฟล่วงหน้า ทำให้สามารถอธิบายและวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสียของการเล่นในแต่ละลูกได้ดีกว่าการบรรยายสด ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ชมที่ต้องการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการเล่นของตน

“...ดูรู้เลยครับ ลูกนี้ตีสั้นไปจริงๆ สังเกตจากสีหน้าแล้ว เวสวูด ถึงกับสายหัวเลยครับ...”

“...แน่นอนครับการที่ลูกอยู่สูงกว่าเท้าในลักษณะนี้มีโอกาสที่ลูกจะตีออกซ้าย มาดูกันครับ...”

”

“...จับตาดูให้คืนะครับถ้าซิงจ์ เก็บเบอร์ดีหลุมนี้ได้ เขาจะคว้าแชมป์ไปครองทันที...”

“...แหม ลูกนี้ม่อนดีให้ไลน์ขวามากไปหน่อยครับ ลูกเลยเลี้ยงก่อนถึงหลุมไปนิดเดียว...”

กีฬาเทนนิส การวิเคราะห์ของผู้บรรยายในรายการบันทึกการแข่งขันเทนนิสนั้น พบว่ามีความคล้ายคลึงกับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดซึ่งจังหวะที่เปิดโอกาสให้ผู้บรรยายพูดนั้นมีไม่มาก ผู้บรรยายจึงต้องเลือกพูดเฉพาะในสิ่งที่จำเป็นและอาศัยช่วงภาพซ้ำหรือช่วงหยุดการแข่งขันในการวิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลที่ได้เตรียมไว้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับเกมการแข่งขัน มีการชี้ให้ผู้ชมจับตามองในประเด็นหรือจังหวะสำคัญพร้อมกับอธิบายลักษณะการเล่นของนักกีฬา วิเคราะห์ถึงการได้หรือเสียคะแนนในเกมนั้นๆ สังเกตว่าผู้บรรยายมักใช้คำพูดแสดงความมั่นใจในการวิเคราะห์หรือเรียกว่า “ฟันธง” มากกว่าการบรรยายรายการถ่ายทอดสด

“...ถ้าคุณผู้ชมสังเกตให้ดีๆครับ จะเห็นว่าวันนี้แบ็คแฮนด์ของภราดรไม่ค่อยทำงานละครับ...”

“...ลูกลักษณะนี้เผลอไม่ได้ละครับ โดนหยอดครอสคอร์ตแบบนี้ หมดสิทธิ์รับแน่นอน..”

“...ดูซิครับ จาก 3 เกมพอยต์ ตอนนีกลับมามีชีวิตจนได้ ลูกลักษณะนี้ถ้าเรีทรินกลับไปแล้วไม่ลืกลพ โดนบีบแน่นอน...”

กีฬาหลากหลายประเภท พบว่าเนื้อหาของรายการส่วนใหญ่เน้นไปที่การรายงานหรือนำเสนอผลการแข่งขันจากกีฬาประเภทต่างๆจำนวนหลายรายการ ทำให้ผู้บรรยายมีช่วงเวลาในการวิเคราะห์น้อยกว่ารายการบันทึกเทปการแข่งขันกีฬาประเภทเดียว ผู้บรรยายจึงมักหยิบยกเฉพาะคู่แข่งหรือเฉพาะรายการที่มีความสำคัญและน่าสนใจมาวิเคราะห์โดยนำข้อมูลรวมถึงผลการแข่งขันที่ทราบก่อนล่วงหน้ามาชี้ให้ผู้ชมเห็นในประเด็นสำคัญๆได้

“...สัปดาห์นี้ ไฮไลท์การแข่งขันพรีเมียร์ลีกอยู่ที่สนามไอแตรพอร์ด เป็นการพบกันระหว่างแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด และอาร์เซนอล แน่นอนว่านัดนี้เฟอร์ก็ต้องการเก็บ 3 คะแนนเต็มในบ้านของตนเอง ขณะที่เวงเกอร์คงไม่ยอมเสียสถิติการไม่แพ้ใครมา 5 นัดติดต่อกัน...”

“...มาดูที่กลุ่มของผู้นำไซเรน แชนสัน นักกอล์ฟเจ้าถิ่น จบ 3 วันด้วยการทำคะแนนขึ้นนำที่ 2 อยู่ถึง 4 สโตรก ทำให้รอบสุดท้ายเล่นได้อย่างสบายใจขึ้นทั้งนักกอล์ฟทั้งกองเชียร์...”

ถ้าเปรียบเทียบการบรรยายรายการกีฬาทั้ง 2 รูปแบบ การบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสด เป็นเหมือนกับการร้องสดในเวทีคอนเสิร์ต ส่วนการบรรยายรายการกีฬาประเภทเทปบันทึกการแข่งขัน เป็นเหมือนกับการร้องเพลงในห้องอัดเสียง ซึ่งผู้ชมที่ชมการถ่ายทอดสดอยู่ก็ไม่ได้คาดหวังว่าสิ่งที่เขา ได้ยินจะสมบูรณ์แบบ หากแต่เสน่ห์ของรายการกีฬาที่เป็นการถ่ายทอดสดอยู่ที่ความเป็นธรรมชาติ และอารมณ์สนุกสนานตื่นเต้นไปกับเหตุการณ์ในเกมการแข่งขัน ขณะที่การบรรยายรายการบันทึก เทปการแข่งขันเป็นทางเลือกสำหรับผู้ชมที่ไม่สามารถชมการถ่ายทอดสดได้ แม้ว่าความตื่นเต้นเร้าใจ นั้นเทียบกันไม่ได้แต่รูปแบบรายการที่กระชับ มีความหลากหลาย ประกอบกับเทคนิคของผู้บรรยายก็ มีส่วนช่วยให้น่าติดตามได้ไม่แพ้กัน จากการศึกษาเรื่องเทคนิคของการบรรยายรายการกีฬาประเภท ถ่ายทอดสดและประเภทบันทึกเทปการแข่งขันนั้น มีความเหมือนและแตกต่างกันสรุปได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1 รายการกีฬาถ่ายทอดสด 1.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนเริ่มการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสด	พบว่าเทคนิคที่ผู้บรรยายใช้ในการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสดแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ -ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนเริ่มการบรรยาย -ขั้นตอนขณะทำการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสด เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้บรรยายก่อนเริ่มการบรรยายรายการกีฬาประเภทถ่ายทอดสดโดยการเตรียมศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการที่ตนต้องบรรยายให้มีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องต่างๆให้ได้มากที่สุด เพราะในรายการถ่ายทอดสดนั้นไม่มีใครสามารถคาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้บรรยายต้องศึกษาหาข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำและทันต่อเหตุการณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยผู้บรรยายสามารถค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการได้จากแหล่งที่มา 4 แหล่งด้วยกัน คือ -อินเทอร์เน็ต -ผู้บรรยายต่างประเทศ -กราฟฟิคบนหน้าจอโทรทัศน์ -ผู้เกี่ยวข้องหรือเชี่ยวชาญในกีฬานั้น จากการศึกษาพบว่าข้อมูลที่ผู้บรรยายมีการศึกษาก่อนทำการบรรยายรายการกีฬาถ่ายทอดสดทุกครั้งประกอบไปด้วยข้อมูลต่างๆ ดังนี้ 1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทีมหรือนักกีฬาที่ลงแข่งขัน 2. สถิติการแข่งขัน 3. ข้อมูลเกี่ยวกับสนามแข่งขัน 4. ข้อมูลเกี่ยวกับเงินรางวัลของการแข่งขัน ซึ่งข้อมูลแต่ละประเภทนี้มีความเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของกีฬาที่ทำการบรรยาย สรุปได้ดังนี้

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทีมหรือนักกีฬาที่ทำการแข่งขัน	กีฬาฟุตบอล ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆดังนี้ - ข้อมูลทีมแต่ละทีมว่าอยู่ในลีกใดประเทศใด มีประวัติความเป็นมาอย่างไร มีสัญลักษณ์หรือฉายาประจำทีมคืออะไร ผลงานที่สร้างชื่อเสียงหรือผลงานในฤดูกาลแข่งขันที่ผ่านมาเป็นอย่างไร - ข้อมูลของนักกีฬาแต่ละคน เนื่องจากนักฟุตบอลที่มีจำนวนมากซึ่งมาจากหลากหลายลีกหลากหลายประเทศ ทำให้ผู้บรรยายต้องทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชื่อและประวัติต่างๆของนักฟุตบอลแต่ละคน ตำแหน่งการเล่นในทีม ความสามารถหรือจุดเด่น รวมถึงสถานการณ์ล่าสุดเกี่ยวกับอาการบาดเจ็บซึ่งอาจมีผลต่อเกมการแข่งขัน - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้จัดการทีม แม้ว่าไม่ได้มีความสำคัญกับเกมการแข่งขันแต่บ่อยครั้งที่กล้องมักจับภาพของผู้จัดการทีมทำให้บางครั้งผู้บรรยายต้องคอยให้ข้อมูลเสริมเกี่ยวกับผู้จัดการทีมบ้าง <u>กีฬากอล์ฟ</u> พบว่ามีนักกอล์ฟที่ร่วมแข่งขันในแต่ละรายการเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้บรรยายต้องเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกอล์ฟมากตามไปด้วย แต่ทั้งนี้ผู้บรรยายมักให้ความสำคัญกับการเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกอล์ฟที่มีชื่อเสียงไว้ก่อนเพราะมีโอกาสที่กล้องจะจับภาพของคนกลุ่มนี้มากกว่า ขณะเดียวกันก็ต้องเตรียมข้อมูลของนักกอล์ฟหน้าใหม่เผื่อไว้ด้วยเช่นกันโดยขึ้นอยู่กับว่าถ้านักกอล์ฟคนนั้นทำผลงานได้ดีหรือมีโอกาสคว้าแชมป์ในรายการนั้น

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.1.2 ข้อมูลสถิติการแข่งขัน	<u>กีฬาเทนนิส</u> พบว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเทนนิสที่ผู้บรรยายต้องเตรียมศึกษาไว้ล่วงหน้า คือ ประวัติส่วนตัว ชื่อ อายุ ภูมิภาค ส่วนสูง น้ำหนัก ตำแหน่งมือวางอันดับในขณะนั้น รูปแบบหรือสไตล์การเล่น (Style) ความถนัดในการเล่นสนามแบบใด มีอาการบาดเจ็บซึ่งอาจส่งผลต่อการแข่งขันหรือไม่ หากเป็นการถ่ายทอดเทนนิสในระดับแกรนด์สแลมที่มีการแข่งขันพร้อมกันหลายสนาม ซึ่งผู้บรรยายไม่ทราบว่าการแข่งขันจะตัดไปยังคู่ใดทำให้ต้องเตรียมศึกษาหาข้อมูลมาเกือบทุกคู่ที่ทำการแข่งขันในวันนั้นแต่เน้นไปที่คู่ที่ต้องลงแข่งขันในสนามหลัก (Center court) หรือคู่ที่เป็นการพบกันระหว่างนักเทนนิสมือวางอันดับต้นๆของรายการ ซึ่งคาดว่าจะมีการถ่ายทอดสด หรืออาจค้นหาจากอินเทอร์เน็ตขณะที่กำลังบรรยายรายการนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์มากที่สุด
	<u>กีฬาฟุตบอล</u> สถิติที่ผู้บรรยายกีฬาฟุตบอลมักเตรียมไว้เพื่อใช้บรรยายรายการถ่ายทอดสด คือ สถิติการพบกันระหว่างทีมฟุตบอลทั้ง 2 ทีม ว่าเคยพบกันมาทั้งหมดกี่ครั้ง ผลแพ้ชนะที่ผ่านมาในฤดูกาลล่าสุดเป็นอย่างไรส่วนใหญ่สถิติเหล่านี้มักนำมาใช้ในการบรรยายเปิดรายการ รวมถึงตารางสรุปผลคะแนนและอันดับล่าสุดในแต่ละสัปดาห์เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ตลอดจนรายงานสรุปผลการแข่งขันในตอนท้ายของรายการได้

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสนามแข่งขัน	<u>กีฬาอล์ฟ</u> สถิติสำหรับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟนั้น ผู้บรรยายมักเตรียมศึกษาค้นคว้าในเรื่องของสถิตินักกอล์ฟแต่ละคนที่เคยร่วมเล่นในรายการนั้นๆ ว่าเคยทำผลงาน ทำคะแนนไว้เท่าไร รวมถึงสถิติของรายการนั้นๆ ว่าเคยมีใครเป็นแชมป์เก่าบ้าง นอกจากนี้ผู้บรรยายยังต้องรวบรวมสถิติของนักกอล์ฟที่ทำไ้ระหว่างแข่งขันในแต่ละวันโดยการจดบันทึกจากตารางสรุปผลคะแนนที่มักปรากฏในตอนท้ายของรายการเพื่อนำมาประกอบการบรรยายในวันต่อไป <u>กีฬาเทนนิส</u> สถิติของนักเทนนิสที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้นๆ ว่าเคยร่วมทำการแข่งขันมาแล้วกี่ครั้ง ผลงานที่ดีที่สุดที่เคยทำไว้ในรายการนี้ สถิติการพบกันของนักเทนนิสว่าเคยพบกันมาแล้วทั้งหมดกี่ครั้ง ผลแพ้ชนะเป็นอย่างไร รวมถึงสถิติเก่าๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายการด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้บรรยายมักเตรียมมาเองถึงแม้ว่าในรอบลึกๆ ของรายการมักมีกราฟฟิคเปรียบเทียบสถิติของนักเทนนิสปรากฏอยู่ก็ตาม <u>กีฬาฟุตบอล</u> ข้อมูลเกี่ยวกับสนามแข่งขันที่ผู้บรรยายฟุตบอลมักเตรียมไว้ได้แก่ เป็นการแข่งขันที่สนามใด ซึ่งมักนำมาใช้ในช่องเปิดรายการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา ขนาดความจุจำนวนผู้ชม หรือมูลค่าในการสร้างสนามแข่งขัน ซึ่งสามารถนำมาพูดเสริมในช่วงบรรยายระหว่างเกมการแข่งขันได้

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.1.4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับเงินรางวัลการแข่งขัน	<u>กีฬากอล์ฟ</u> การเตรียมศึกษาค้นคว้าข้อมูลสนามแข่งขันสำหรับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดกอล์ฟนั้น ถือได้ว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะสภาพสนามในแต่ละรายการ แม้กระทั่งแต่ละหลุมนั้นส่งผลต่อเกมการแข่งขัน ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับสนามในการบรรยายกอล์ฟประกอบด้วย ชื่อของสนามที่ใช้ในการแข่งขันรายการนั้น แต่ละหลุมมีระยะเท่าไร มีอุปสรรคความยากง่ายในการเล่นอย่างไร และประวัติความเป็นมาของสนามแข่งขัน
	<u>กีฬาเทนนิส</u> ผู้บรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิส มักให้ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสนามแข่งขัน เฉพาะรายการสำคัญ มีประวัติความเป็นมาของรายการที่ยาวนาน หรือที่มีผู้ชมให้ความสนใจ โดยเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของสนาม สถานที่ตั้ง ประเภทของพื้นสนาม ขนาดความจุของผู้ชม เป็นต้น
	<u>กีฬาฟุตบอล</u> เนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลมักให้ความสำคัญกับผลการแข่งขันเพื่อชิงถ้วยรางวัล หรือเพื่อชิงผลคะแนนมากกว่า จากการศึกษาค้นคว้าจึงไม่พบว่าผู้บรรยายฟุตบอลพูดถึงข้อมูลประเภทนี้

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.2 ขั้นตอนขณะทำการบรรยายรายการถ่ายทอดสด	<u>กีฬากอล์ฟ</u> เงินรางวัลสำหรับผู้ชนะในการแข่งขันกอล์ฟโดยเฉพาะที่เป็นรายการจากต่างประเทศมักมีมูลค่าสูงและมีการรวบรวมข้อมูลที่เรียกว่าเงินรางวัลรวม (Order of merits) ของนักกอล์ฟในแต่ละทัวร์มาประกอบการบรรยายด้วย ซึ่งผู้บรรยายมักนำข้อมูลเกี่ยวกับเงินรางวัลมาใช้เปิดประเด็นให้ผู้ชมติดตามลุ้นไปกับนักกีฬาและการแข่งขัน <u>กีฬาเทนนิส</u> การเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับเงินรางวัลในการแข่งขันเทนนิสก็เช่นเดียวกับการเตรียมในการแข่งขันกอล์ฟ ทั้งนี้เพราะเงินรางวัลของการแข่งขันรายการระดับนานาชาตินั้นค่อนข้างสูงผู้บรรยายจึงให้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเงินรางวัลสำหรับผู้ชนะเพื่อจูงใจให้ผู้ชมร่วมลุ้นไปกับนักกีฬา หลังจากที่ผู้บรรยายได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลข้างต้นมาเป็นอย่างดีแล้ว เมื่อเข้าสู่ขั้นตอนการบรรยายรายการถ่ายทอดสด จากการศึกษาพบว่า ผู้บรรยายมีการใช้เทคนิคในการบรรยาย ดังนี้ -การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้บรรยายหลัก (Commentator) และผู้บรรยายร่วม (Co-commentator) (กรณีที่เป็นการบรรยาย 2 คน) -การสร้างความเป็นเอกภาพของรายการ -ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียง และการออกเสียง -การวิเคราะห์เกมการแข่งขัน ซึ่งสรุปได้ตามประเภทของกีฬา ดังนี้

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.2.1 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้บรรยาย	กีฬาฟุตบอล ผู้บรรยายหลัก ทำหน้าที่กล่าวเปิดรายการ แนะนำการแข่งขัน แนะนำตนเองและผู้บรรยายร่วม เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันจึงทำหน้าที่บรรยายเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นระหว่างเกมว่าใครยืนอยู่ในตำแหน่งใด ใครกำลังครองบอล ใครเป็นฝ่ายทำเกมอยู่ในขณะนั้น และเมื่อจบรายการผู้บรรยายหลักจึงกล่าวสรุปผลการแข่งขันและกล่าวปิดรายการ ผู้บรรยายร่วม ทำหน้าที่บรรยายสอดแทรกข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา โดยเริ่มจากข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับสนามแข่งขันในช่วงเปิดรายการ เป็นผู้อ่านรายชื่อนักกีฬา รวมถึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬาเพิ่มเติมแก่ผู้ชม และเมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายร่วมจึงหาจังหวะหรือช่องว่าง เช่น จังหวะที่เกมหยุดลงชั่วคราวหรือจังหวะที่มีการฉายภาพช้า (Slow motion) เป็นต้น เพื่อวิเคราะห์และแสดงทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่น่าสนใจซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขันเพิ่มเติมจากผู้บรรยายหลัก กีฬากอล์ฟ สำหรับการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟพบว่า มีทั้งที่บรรยายคนเดียวและบรรยาย 2 คน ในกรณีที่เป็นการบรรยายร่วมกันระหว่างผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมนั้น มักเป็นไปในลักษณะของการแบ่งปันข้อมูล เป็นบทสนทนาถามตอบเพื่อให้อีกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น หรืออาจเป็นการแบ่งครึ่งช่วงระยะเวลาของการแข่งขัน ซึ่งการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บรรยายกอล์ฟนั้นไม่มีความชัดเจนเหมือนกับการแบ่งบทบาทหน้าที่ของผู้บรรยายฟุตบอล ซึ่งส่วนใหญ่ผู้บรรยายหลักมักมีอาวุโสสูงกว่าหรือมีประสบการณ์สูงกว่า

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.2.2 การสร้างความเป็นเอกภาพของรายการ	<u>กีฬาเทนนิส</u> เนื่องจากธรรมชาติของการชมกีฬาเทนนิสนั้นต้องการความเจียบในจังหวะที่นักกีฬาใช้สมาธิในการเล่น ผู้บรรยายจึงมีจังหวะให้พูดน้อยกว่าฟุตบอลและกอล์ฟ นอกจากนี้ยังพบว่าในการบรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทนนิสนั้นมีทั้งการบรรยายคนเดียวและการบรรยาย 2 คน ในกรณีที่บรรยายร่วมกันมีการแบ่งบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกัน คือ ผู้บรรยายหลัก มีหน้าที่กล่าวเปิดรายการ แนะนำตนเองและผู้บรรยายร่วม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเทนนิสเมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายหลักเริ่มอธิบายเกม แจ้งผู้ชมว่าเป็นเกมเสิร์ฟของใคร มีการขานคะแนนให้ผู้ชมทราบเป็นระยะๆ ตลอดจนสรุปการแข่งขันในแต่ละเกม แต่ละเซต และกล่าวปิดรายการ ผู้บรรยายร่วม มีหน้าที่เสริมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬา สถิติต่างๆที่เตรียมมาพร้อมกับจุดบันทึกสถิติที่เกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขัน เช่น สถิติการเสิร์ฟเอส (Aces serve) สถิติการเสิร์ฟลูกแรก (First serve) สถิติการเบรกเกมเสิร์ฟ (Break point) สถิติการเสียลูกดับเบิลฟอลท์ (Double false) สถิติการตีเสียเอง (Unforced error) เป็นต้น ซึ่งบางครั้งสถิติต่างๆเหล่านี้ มีสรุปเป็นกราฟฟิคขึ้นมาที่หน้าจอ ทั้งนี้ผู้บรรยายเองก็ต้องคอยบันทึกไว้ด้วยเพื่อใช้ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องที่สุดก่อนพูดออกไป ผู้บรรยายเป็นผู้ร้อยเรียงเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมดในรายการ ตั้งแต่ช่วงเปิดรายการ เข้าสู่การแข่งขัน จนกระทั่งปิดรายการ เพื่อเรียบเรียงเหตุการณ์ต่างๆซึ่งไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น โดยการใช้วาทศิลป์แบบเชยชวน แบบตั้งเป็นประเด็นคำถาม แบบออกคำสั่งหรือขอร้อง เพื่อให้ผู้ชมติดตามชมตลอดทั้งรายการพร้อมกับ

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
	สอดแทรกข้อมูลที่ได้เตรียมมาเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ชมก่อนชมรายการซึ่งมีความแตกต่างกันไปดังนี้ <u>กีฬาฟุตบอล</u> การพูดเปิดรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอล ผู้บรรยายมักเริ่มด้วยการกล่าวทักทาย แนะนำตนเอง แนะนำรายการ แนะนำทีมแข่งขัน แนะนำสนาม รายชื่อผู้เล่นทั้ง 2 ทีม เมื่อเข้าสู่ช่วงการแข่งขันผู้บรรยายร้อยเรียงราวตามลำดับเวลาของการแข่งขัน เมื่อจังหวะที่เป็นการฉายภาพช้า ช่วงพักครึ่งเวลาของการแข่งขัน หรือมีเหตุทำให้เกมการแข่งขันต้องหยุดลงชั่วคราว ผู้บรรยายต้องทำเชื่อมโยงภาพเหตุการณ์ต่างๆ ให้เกิดความต่อเนื่องตลอดทั้งรายการ โดยใช้ข้อมูลที่เตรียมมาผสมผสานกับความคิดเห็นสอดแทรกเมื่อมีโอกาส จนเมื่อการแข่งขันจบลงผู้บรรยายทำการสรุปผลการแข่งขัน ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในการแข่งขัน พร้อมกับกล่าวปิดรายการ <u>กีฬากอล์ฟ</u> ผู้บรรยายเริ่มต้นด้วยการทักทายสวัสดิ์ผู้ชม แนะนำรายการ สนามแข่งขัน ที่สำคัญคือแจ้งให้ผู้ชมได้ทราบว่าเป็นการถ่ายทอดสดการแข่งขันของวันที่เท่าไร หากเป็นการถ่ายทอดสดการแข่งขันในวันแรก ผู้บรรยายต้องแจ้งให้ทราบถึงลำดับการตีของนักกอล์ฟว่า นักกอล์ฟคนสำคัญนั้นอยู่ในกลุ่มใดบ้าง สำหรับการบรรยายเปิดรายการในวันที่ 2, 3 และ 4 ของการแข่งขันมีความแตกต่างกันตรงที่

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
	หลังจากจบการแข่งขันในแต่ละวันจะมีการจัดกลุ่มจัดลำดับการตีใหม่ ทำให้ผู้บรรยายต้องคอยแจ้งให้ผู้ชมทราบถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ เพื่อให้ผู้ชมไม่สับสนกับการชม นอกจากนี้ผู้บรรยายยังมีการสอดแทรกข้อมูลของนักกอล์ฟที่สร้างผลงานได้ดีในแต่ละวันเมื่อใกล้จบภาพนักกอล์ฟคนนั้น ผู้บรรยายมีการเปรียบเทียบผลงานของนักกอล์ฟในแต่ละวันว่าทำคะแนนได้ดีขึ้นหรือแย่ลงเพื่อเตือนความจำให้กับผู้ชม เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายใช้วิธีการอธิบายเกมการแข่งขันตามลำดับหลุม ตามลำดับการตีของนักกอล์ฟ สลับกับการปล่อยให้ผู้ชมได้ฟังเสียงบรรยากาศของสนามแทนการพูด จนเมื่อใกล้จบรายการผู้บรรยายต้องกล่าวสรุปผลการแข่งขันว่าใครคือผู้นำในแต่ละวัน แจ้งเวลาในการถ่ายทอดสดการแข่งขันในวันต่อไป กรณีที่เป็นการแข่งขันวันสุดท้ายผู้บรรยายต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ชนะและเงินรางวัลที่ได้รับ <u>กีฬาเทนนิส</u> ผู้บรรยายเริ่มรายการด้วยการทักทายผู้ชมพร้อมกับแนะนำตัวและรายการที่กำลังถ่ายทอดสดอยู่เช่นเดียวกับการบรรยายเปิดรายการฟุตบอลและกอล์ฟ หากต่างกันตรงที่ผู้บรรยายเทนนิสนั้น มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬาทั้ง 2 คนอย่างละเอียดมากกว่า รวมถึงการเปรียบเทียบสถิติของนักกีฬา พร้อมกับเชื่อมโยงการแข่งขันในแต่ละเกมแต่ละเซตที่การแข่งขันต้องหยุดลงชั่วคราวเพื่อไม่ให้ผู้ชมรู้สึกเบื่อ ตลอดจนสรุปการแข่งขันทั้งหมดก่อนจบการถ่ายทอดสดและปิดรายการ

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.2.3 ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียง และการเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับประเภทของกีฬา	จากการศึกษาพบว่าเมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันแล้ว ผู้บรรยายมีการใช้ลีลาน้ำเสียงเพื่อสร้างความสนุกสนานและมีการเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับประเภทของกีฬาเพื่อเพิ่มอรรถรสให้กับการแข่งขัน ซึ่งลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียงเพื่อการบรรยายมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของกีฬาดังนี้
1.2.3.1 ลีลาและจังหวะในการใช้น้ำเสียง	<u>กีฬาฟุตบอล</u> อารมณ์ของเกมการแข่งขันฟุตบอลมีความสนุกสนาน ตื่นเต้นเร้าใจ มีจังหวะที่พลัดกันรุกและรับอยู่ตลอดเวลา ผู้บรรยายจึงสร้างอารมณ์ร่วมไปกับการแข่งขัน ประกอบกับการใช้ลีลาน้ำเสียงสร้างความสนุกสนานเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญหรือจังหวะที่น่าตื่นเต้นเกิดขึ้นโดยการใช้น้ำเสียงที่ดังหรือสูงขึ้น ทำให้ผู้ชมบางคนที่ไม่ได้จ่อจอยอยู่กับหน้าจอโทรทัศน์หันกลับมาดูเหตุการณ์นั้นได้ทันเวลาผู้บรรยายมักเริ่มใช้น้ำเสียงที่สูงขึ้นเพื่อให้ผู้ชมร่วมลุ้นตามไปด้วย ยิ่งเมื่อมีการเลี้ยงบอลเข้าไปในกรอบเขตโทษผู้บรรยายหลักยิ่งใช้น้ำเสียงที่สูงขึ้นหรือพูดเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวะที่มีการทำประตูหรือจังหวะที่ผู้รักษาประตูสามารถป้องกันการยิงของฝ่ายตรงข้ามได้ ผู้บรรยายก็ใช้ลีลาน้ำเสียงแสดงความรู้สึกได้ในจังหวะที่เหมาะสม <u>กีฬากอล์ฟ</u> รูปแบบของการแข่งขันกอล์ฟนั้นค่อนข้างช้า ความสนุกสนานอยู่ที่การได้รับชมลีลาท่าทางการตีของนักกอล์ฟ ผู้บรรยายจึงมักเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ฟังเสียงบรรยายกาศสนาม เสียงการหวดลูก

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.2.3.2 การเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับประเภทกีฬา	กอล์ฟ แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น เช่น นักกอล์ฟพัตต์ทำเบอร์ดี ทำโฮล-อิน-วัน ได้ หรือแก้สถานการณ์ต่างๆได้ดี ผู้บรรยายจึงใช้ลีลาน้ำเสียงแสดงความตื่นเต้น หรือเสียงอุทานแสดงความเสียดายเมื่อนักกอล์ฟตีลูกผิดพลาด โดยเฉพาะเมื่อจังหวะที่นักกอล์ฟกำลังพัตต์(Putt) ผู้บรรยายมักปล่อยให้ลูกวิ่งไปก่อนสักพักเพื่อดูทิศทาง <u>กีฬาเทนนิส</u> ธรรมชาติในการรับชมการแข่งขันเทนนิสก็เช่นเดียวกับกอล์ฟคือ ผู้บรรยายปล่อยเสียงบรรยายภาคในสนามในจังหวะสำคัญๆที่นักกีฬาต้องการสมาธิโดยเฉพาะจังหวะในการเสิร์ฟ แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือจังหวะที่นักกีฬาจบแต้มได้อย่างสวยงาม ผู้บรรยายก็มีการใช้เสียงสูงแสดงความยินดีกับผลงานของนักกีฬา <u>กีฬาฟุตบอล, กอล์ฟ และเทนนิส</u> พบว่าผู้บรรยายควรเป็นผู้ที่เข้าใจรูปแบบการแข่งขันของกีฬาและสามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับประเภทของกีฬาที่ตนบรรยายได้เป็นอย่างดี ซึ่งต้องเป็นคำที่กระชับเพื่อช่วยประหยัดคำพูดเมื่อผู้บรรยายต้องการสรุปประโยคให้สั้นเพื่อพูดได้ทันเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพูดเหล่านั้นต้องสามารถแสดงความรู้สึกหรือแสดงอารมณ์ของเกมการแข่งขันได้เป็นอย่างดี

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
1.2.4 สามารถวิเคราะห์เกมการแข่งขัน	พบว่าผู้บรรยายมีการวิเคราะห์การแข่งขันกีฬาแต่ละประเภทดังนี้ <u>กีฬาฟุตบอล</u> สรุปการวิเคราะห์เกมการแข่งขันฟุตบอลได้ดังนี้ -มีการอธิบายในสิ่งที่ผู้ชมอาจไม่ได้สังเกตเห็น -มีการชี้ให้เห็นลักษณะการเล่นว่าเป็นไปตามกติกาการแข่งขันที่กำหนดไว้หรือไม่ -ชี้ประเด็นสำคัญหรือน่าสนใจให้ผู้ชมจับตามอง -วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆโดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับกีฬานักกีฬา และสถิติต่างๆ <u>กีฬาบาสเกตบอล</u> สรุปการวิเคราะห์เกมการแข่งขันบาสเกตบอลได้ดังนี้ -อธิบายและวิเคราะห์ถึงลักษณะและเทคนิคของนักกีฬา -วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆโดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับการแข่งขัน นักกีฬา และสถิติต่างๆ -ชี้ประเด็นสำคัญหรือน่าสนใจให้ผู้ชมจับตามอง -มีการชี้ให้เห็นข้อดี และข้อเสียของนักกีฬาพร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ไข -มีการวิเคราะห์จากลักษณะท่าทางและการแสดงออกของนักกีฬา <u>กีฬาเทนนิส</u> สรุปการวิเคราะห์เกมการแข่งขันเทนนิสได้ดังนี้ -มีการอธิบายถึงลักษณะการตีได้หรือเสียของนักกีฬาในแต่ละคะแนน -มีการชี้ให้เห็นข้อดี และข้อเสียของนักกีฬาพร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

เทคนิคการบรรยายรายการวิทยุ	ประเภทของรายการกีฬา
2. เทคนิคการบรรยายรายการกีฬาประเภทบ้นทีกเทปการแข่งขัน 2.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนเริ่มบรรยายรายการบ้นทีกเทปการแข่งขัน	-ชี้ให้เห็นสถานการณ์ได้เปรียบหรือเสียเปรียบของนักกีฬา -การอ้างอิงการวิเคราะห์จากผู้บรรยายต่างประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่าแนวทางการวิเคราะห์เกมการแข่งขันของผู้บรรยายนั้นอ้างอิงมาจาก -ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาของผู้บรรยาย -ข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาก่อนล่วงหน้า -ข้อมูลที่ได้ระหว่งการบรรยาย คือ จากผู้บรรยายต่างประเทศ และจากสถิติที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขัน จากการศึกษาพบว่ารายการบ้นทีกเทปการแข่งขันนั้น มีรูปแบบในการบรรยาย 2 ลักษณะ คือ -การบรรยายสัญญาณภาพผ่านดาวเทียมพร้อมทั้งบ้นทีกเทปเพื่อออกอากาศในภายหลัง พบว่า มีเทคนิคในการทำงานเช่นเดียวกับการบรรยายรายการถ่ายทอดสด -การบรรยายรายการบ้นทีกเทปการแข่งขัน คือ การบรรยายภาพการแข่งขันที่แข่งเสร็จสิ้นไปแล้ว อีกทั้งเนื้อหาบางส่วนของรายการอาจถูกตัดต่อออกไป ซึ่งผู้บรรยายมักทราบผลการแข่งขันมาแล้ว จากการศึกษาไม่พบว่ามีควมแตกต่างในเรื่องประเภทของข้อมูลที่ผู้บรรยายต้องเตรียมก่อนเริ่มการบรรยายรายการบ้นทีกเทปการแข่งขัน คือ มีการค้นคว้าหาข้อมูลประเภทเดียวกัน แต่เนื่องจากผู้บรรยายรู้ผลการแข่งขันพร้อมกับรู้ว่าได้เกิดเหตุการณ์สำคัญอะไรขึ้นบ้างระหว่งเกมการแข่งขัน จึงสามารถเลือกเตรียมเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ โดยต้องเป็นข้อมูลที่มีความละเอียดและลึกซึ้งมากกว่าการเตรียมข้อมูลสำหรับการบรรยายรายการถ่ายทอดสด เพื่อ

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
2.2 ขั้นตอนขณะทำการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขัน 2.2.1 การรับหน้าที่บรรยายรายการเพียงคนเดียว 2.2.2 การสร้างความเป็นเอกภาพในรายการบันทึกเทปการแข่งขัน	นำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เกมการแข่งขัน โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญๆ ในเกมการแข่งขันซึ่งผู้บรรยายสามารถเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบรรยายได้ตรงประเด็นมากกว่า พบว่ามีการใช้เทคนิคที่แตกต่างจากการบรรยายรายการถ่ายทอดสด ดังนี้ - การรับหน้าที่บรรยายรายการทั้งหมดเพียงคนเดียว - มีการสร้างความเป็นเอกภาพในรายการที่ผ่านการตัดต่อเนื้อหาบางส่วนออกไป - การใช้ความเป็นนักแสดงมาช่วยในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขัน - การวิเคราะห์เกมในรายการบันทึกเทปการแข่งขันในลักษณะมันใจ ในรายการบันทึกเทปการแข่งขันส่วนใหญ่มักใช้ผู้บรรยายเพียงคนเดียว เนื่องจากระยะเวลาในการออกอากาศสั้นกว่ารายการถ่ายทอดสด อีกทั้งผู้บรรยายสามารถศึกษาเทปการแข่งขันมาก่อนล่วงหน้า ช่วยให้วางแผนการบรรยายหรือทำบทบรรยายได้ อีกทั้งเมื่อเกิดการผิดพลาดขึ้นในเวลาทำการบรรยายไม่ว่าจังหวะใดก็ตามสามารถกลับมาแก้ไขลงเสียงใหม่ได้ตลอดเวลาจนกว่าจะเป็นที่พอใจ ขณะที่การบรรยายรายการถ่ายทอดสดผู้บรรยายไม่มีโอกาสแก้ตัวทำให้ผู้บรรยายเพียงคนเดียวต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วมเหมือนในรายการถ่ายทอดสด พบว่าเนื้อหาของรายการบันทึกเทปการแข่งขันกีฬา มักผ่านการตัดต่อเอาเนื้อหาบางส่วนของรายการออกไป ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนในเรื่องของเวลาหรือการลำดับภาพได้ ดังนั้นผู้บรรยายกีฬาจึงใช้วิธีการเชื่อมโยงเนื้อหาต่างๆ เพื่อสร้างความ

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
	เป็นเอกภาพของรายการโดยการใช้วาทศิลป์แบบเชิญชวน แบบตั้งเป็นประเด็นคำถาม แบบออกคำสั่งหรือขอร้อง ดังนี้ <u>กีฬาฟุตบอล</u> ในรายการบันทึกเทปการแข่งขันฟุตบอล พบว่าเนื้อหาในช่วงเปิดรายการ ช่วงพักระหว่างการแข่งขัน ช่วงเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเกมการแข่งขัน และช่วงจบเกมการแข่งขัน มักถูกตัดออกไปเพื่อสร้างความกระชับให้กับรายการ ดังนั้นผู้บรรยายต้องทำหน้าที่เชิญชวนผู้ชมเข้าสู่รายการพร้อมกับให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬาและรายละเอียดของการแข่งขันอย่างครบถ้วนภายในเวลาอันจำกัด เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันอาจมีบางช่วงของรายการที่ไม่มีเหตุการณ์สำคัญซึ่งมักถูกตัดต่อออกไป ผู้บรรยายใช้วิธีการลำดับเหตุการณ์โดยแจ้งให้ผู้ชมทราบว่าขณะนี้เป็นการแข่งขันในนาทีที่เท่าไร หรือเข้าสู่เกมการแข่งขันครั้งหลังโดยไม่มีช่วงพักครึ่ง กระทั่งสรุปเหตุการณ์ต่างๆ รวมถึงผลการแข่งขันได้ก่อนหมดเวลา ซึ่งต่างจากการบรรยายรายการถ่ายทอดสดที่ผู้บรรยายมักรอเสียงนกหวีดจากกรรมการเสียก่อนจึงสรุปผลการแข่งขัน <u>กีฬากอล์ฟ</u> เนื้อหาของรายการบันทึกเทปการแข่งขันกอล์ฟนั้นมักเป็นการเลือกนำเสนอเฉพาะกลุ่มของนักกอล์ฟที่มีชื่อเสียงหรือนักกอล์ฟที่ทำคะแนนได้ดีในแต่ละวัน โดยผู้บรรยายเปิดรายการด้วยการแจ้งลำดับการออกรอบของนักกอล์ฟ เมื่อเข้าสู่เกมการแข่งขันผู้บรรยายต้องแจ้งชื่อนักกอล์ฟ แจ็งหลุมพร้อมกับรายละเอียดของหลุมที่นักกอล์ฟกำลังทำการแข่งขันอยู่ รวมถึงคะแนนในขณะนั้นด้วย และเมื่อใกล้จบรายการผู้บรรยายต้องทำการสรุปผลการแข่งขันทั้งหมด

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
	โดยเน้นแจ้งคะแนนเฉพาะกลุ่มผู้นำ หรือในการแข่งขันวันสุดท้ายผู้บรรยายควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ชนะของรายการนั้นๆอย่างสรุป <u>กีฬาเทนนิส</u> เนื้อหาของรายการบันทึกเทปการแข่งขันเทนนิสที่มักถูกตัดออกไป คือ ช่วงอบอุ่นร่างกายก่อนการแข่งขัน ช่วงพักระหว่างเกม ช่วงพักระหว่างเซต ช่วงจบการแข่งขัน หรือช่วงมอบรางวัลในการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศ ทำให้ผู้บรรยายต้องเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้ที่ถูกตัดออกไปให้ผู้ชมทราบว่าขณะนี้เป็นการแข่งขันในเซตใด เกมเสิร์ฟของใคร คะแนนในขณะนี้เป็นอย่างไรรวมทั้งสรุปผลของการแข่งขันทั้งหมด ก่อนปิดรายการ <u>กีฬาหลากหลายประเภท</u> พบว่าเนื้อหาของรายการประเภทสรุปผลการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภทหลากหลายรายการนี้มีการสร้างความเป็นเอกภาพของรายการได้ 2 รูปแบบ คือ มีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้เปิดปิดรายการ และเชื่อมโยงช่วงต่างๆในรายการเข้าด้วยกัน ผู้บรรยายจึงรับหน้าที่บรรยายภาพการแข่งขันและเชื่อมโยงเนื้อหาเฉพาะในส่วนของการเล่นคู่ เปลี่ยนรายการ เปลี่ยนประเภทกีฬา เฉพาะช่วงใดช่วงหนึ่ง กับผู้บรรยายทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ดำเนินรายการและผู้บรรยายในเวลาเดียวกัน ซึ่งผู้บรรยายเองต้องทำหน้าที่ในการเปิดปิด และเชื่อมโยงเนื้อหาในทุกช่วงของรายการเข้าด้วยกันตามการลำดับภาพของทีมงานผู้ผลิตรายการ โดยที่ผู้บรรยายต้องเลือกสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญๆมาอธิบายความให้กับผู้ชมได้ในระยะเวลาอันสั้น

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
2.2.3 การใช้ความเป็นนักแสดงมาช่วยในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขัน	เนื่องจากรายการประเภทนี้ผู้บรรยายรู้ผลการแข่งขันล่วงหน้าแล้วทำให้ความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจไปกับเหตุการณ์ของการแข่งขันน้อยลงไป ผู้บรรยายจึงจำเป็นต้องใช้ความเป็นนักแสดงด้วยลีลาน้ำเสียงช่วยให้รายการบันทึกเทปการแข่งขันนั้นยังคงความสนุกสนานอยู่ ดังนี้ <u>กีฬาฟุตบอล</u> การใช้ลีลาน้ำเสียงในการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันฟุตบอล พบว่าผู้บรรยายมีการใช้จินตนาการผสมผสานกับลีลาน้ำเสียงเพื่อช่วยเพิ่มอรรถรส และช่วยกระตุ้นเร้าให้ผู้ชมรู้สึกสนุกสนานไปกับการแข่งขันได้ โดยที่ผู้บรรยายทราบว่าจะเกิดเหตุการณ์สำคัญในเกมมาก่อนล่วงหน้าแล้ว ผู้บรรยายจึงสามารถใช้เสียงสูงหรือเน้นให้ผู้ชมสังเกตเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า <u>กีฬากอล์ฟ</u> พบว่าผู้บรรยายกอล์ฟมีการใช้ลีลาน้ำเสียงที่ตื่นเต้นเร้าใจในจังหวะที่มีเหตุการณ์ตื่นเต้นเร้าใจ มีการใช้เสียงอุทานเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการเน้นให้ผู้ชมจับตามองเหตุการณ์สำคัญ ทั้งนี้ลีลาน้ำเสียงที่ใช้ในการบรรยายเป็นไปตามจังหวะและอารมณ์ของเกมการแข่งขัน โดยพยายามทำให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด <u>กีฬาเทนนิส</u> ลีลาน้ำเสียงที่ผู้บรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันเทนนิสแสดงออกมานั้นเช่นเดียวกับการบรรยายรายการบันทึกเทปการแข่งขันอื่นๆ คือ ปล่อยให้อารมณ์ของเกมการแข่งขันเป็นตัวกำหนดลีลาน้ำเสียง ในบางครั้งพบว่าผู้บรรยายบางคนพยายามสร้างความรู้สึกให้เหมือนกับการบรรยายสดมากที่สุด คือ ไม่มีการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการแข่งขัน

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
2.2.4 การวิเคราะห์เกมการแข่งขันในรายการบันทึกลงการแข่งขัน	<u>กีฬาหลากหลายประเภท</u> เมื่อเนื้อหาของรายการเป็นการรวบรวมภาพการแข่งขันในกีฬาแต่ละคู่หรือแต่ละรายการเฉพาะช่วงเหตุการณ์ที่สำคัญๆ ทำให้ผู้บรรยายนั้นสามารถใช้ลีลาน้ำเสียงสร้างความสนุกสนานให้กับรายการได้อย่างต่อเนื่อง หรือในบางรายการที่เป็นสรุปผลการแข่งขันกีฬารายการต่างๆ โดยเฉพาะรายการสรุปผลการแข่งขันฟุตบอลจำนวนหลายๆคู่ ผู้บรรยายมักใช้วิธีพุดนำภาพหรือบอกให้ผู้ชมทราบผลการแข่งขันก่อนโดยไม่เน้นลีลาน้ำเสียง พบว่าในการบรรยายรายการบันทึกลงการแข่งขันผู้บรรยายให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์เกมการแข่งขันมากเป็นพิเศษทั้งนี้เพราะเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในรายการผู้บรรยายหรือผู้ชมต่างก็รู้ผลการแข่งขันอยู่แล้ว การวิเคราะห์ อธิบาย แสดงข้อคิดเห็นต่างๆโดยอาศัยข้อมูลที่ได้เตรียมศึกษาค้นคว้ามาเป็นอย่างดีจึงเป็นสิ่งที่ทำให้การรับชมรายการบันทึกลงการแข่งขันมีอรรถรสที่แตกต่างกันออกไปจากรายการถ่ายทอดสด ผู้บรรยายมีการวิเคราะห์เกมในรายการบันทึกลงการแข่งขัน ดังนี้ <u>กีฬาฟุตบอล</u> ผู้บรรยายพยายามชี้ให้ผู้ชมเห็นถึงจังหวะที่มีการทำประตูหรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์นั้นๆได้ล่วงหน้าหรือไม่ต้องรอให้มีการฉายภาพซ้ำ เป็นไปในลักษณะของการเกริ่นนำภาพ ชี้ประเด็นให้ผู้ชมคอยสังเกตเหตุการณ์สำคัญที่กำลังเกิดขึ้น พร้อมกับอธิบายให้เหตุผลและข้อมูลประกอบ

เทคนิคการบรรยายรายการรายกีฬา	ประเภทของรายการกีฬา
	<u>กอล์ฟ</u> ผู้บรรยายใช้การอธิบายหรือชี้ให้เห็นเหตุการณ์ลักษณะหรือเทคนิคการเล่น การตัดสินใจของนักกอล์ฟ โดยใช้ความรู้ ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับนักกีฬา รวมถึงสนามแข่งขัน ทั้งนี้ผู้บรรยายที่ทราบผลของการแข่งขันแล้ว จึงสามารถอธิบายและวิเคราะห์ได้ดีกว่าการบรรยายรายการสด ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ชมที่ต้องการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้เป็นแนวทางในการเล่นกอล์ฟของตน <u>เทนนิส</u> การวิเคราะห์เกมการแข่งขันเทนนิสในรายการบันทึกเทปการแข่งขันและในรายการถ่ายทอดสดนั้นมีความคล้ายคลึงกัน คือ ผู้บรรยายต้องอาศัยช่วงเวลาในการฉายภาพช้าหรือจังหวะที่เกมการแข่งขันหยุดลงชั่วขณะเพื่อวิเคราะห์การได้หรือเสียคะแนนของนักเทนนิสในแต่ละลูกที่มีความสำคัญหรือน่าสนใจ ชี้ให้เห็นข้อผิดพลาดและแนวทางการแก้ไข พร้อมกับย้ำคะแนนและสถานการณ์ได้เปรียบเสียเปรียบ โดยผู้บรรยายมักใช้ข้อมูลที่เป็นสถิติระหว่างการแข่งขันประกอบการวิเคราะห์จากผู้บรรยายต่างประเทศมาอ้างอิงกับผลการตีของนักเทนนิส นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บรรยายมักใช้คำพูดที่แสดงออกถึงความมั่นใจในสิ่งที่ตนวิเคราะห์มากกว่าในการบรรยายรายการถ่ายทอดสด <u>กีฬาหลากหลายประเภท</u> เนื้อหาของรายการเน้นหนักไปที่การสรุปผลการแข่งขันกีฬารายการต่างๆหรือประเภทต่างๆ ทำให้ผู้บรรยายมีช่วงในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆน้อย ผู้บรรยายจึงใช้วิธีหยิบยกมาเฉพาะคู่ เฉพาะรายการที่มีความสำคัญและน่าสนใจมาวิเคราะห์โดยนำข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเกมการแข่งขันซึ่งได้ศึกษามาก่อนล่วงหน้าชี้ให้ผู้ชมเห็นถึงประเด็นสำคัญๆเหล่านั้นได้

จากการศึกษาในเรื่องเทคนิคการบรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์ข้างต้นนั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Whannel ในเรื่องของบทบาทหน้าที่ผู้บรรยายรายการกีฬา คือ เป็นผู้สร้างความบันเทิง (Light Entertainment) พบว่า ผู้บรรยายมีการสร้างสีสัน ความตื่นเต้น สนุกสนานเร้าใจให้กับรายการด้วยลีลาและจังหวะของการใช้น้ำเสียงที่เป็นไปตามรูปแบบและอารมณ์ของกีฬาในแต่ละประเภท บทบาทการเป็นผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร (Journalism) จากการศึกษาพบว่า ผู้บรรยายมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทีมหรือนักกีฬา, สถิติการแข่งขัน, ข้อมูลสนามแข่งขันและเงินรางวัลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามาอย่างดีนำมารายงานให้กับผู้ชมได้รับทราบ รวมถึงบทบาทการเป็นผู้ถ่ายทอดศิลปะและการละคร (Drama) ผู้วิจัยพบว่า ผู้บรรยายมีการใช้ศิลปะในการพูดหรือวาทศิลป์แบบเชิญชวนแบบตั้งประเด็นคำถาม แบบออกคำสั่งหรือขอร้อง เพื่อสร้างเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ในรายการให้สอดคล้องกัน สร้างอารมณ์และความรู้สึกให้ผู้ชมอยากติดตามชมการแข่งขันจนจบรายการ นอกจากนี้ผู้บรรยายยังต้องใช้ศิลปะการแสดงทางน้ำเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรยายรายการบันทึกเหตุการณ์แข่งขันที่ตนเองรู้ผลการแข่งขันอยู่แล้วแต่ยังต้องบรรยายให้รายการคงความน่าสนใจได้ใกล้เคียงกับรายการถ่ายทอดสด

สำหรับแนวคิดของ Hyde ในเรื่องแนวทางและวิธีปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์ที่นำมาเป็นกรอบในการศึกษาถึงเทคนิคการบรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์ ผู้วิจัยพบเช่นเดียวกันว่า ผู้บรรยายนั้นต้องสามารถอธิบาย ดีความ และชี้ประเด็นหรือเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจุดหมกมุ่นของการแข่งขันและต้องมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุได้อย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบว่าแนวทางวิเคราะห์เกมการแข่งขันของผู้บรรยายนั้นอ้างอิงมาจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาของผู้บรรยายเอง จากข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาก่อนล่วงหน้า และจากข้อมูลที่ได้ระหว่างการบรรยาย คือ จากผู้บรรยายต่างประเทศ และจากสถิติที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขัน ผู้บรรยายควรมีการศึกษาค้นคว้าและตรวจสอบข้อมูลที่ได้เตรียมมาใช้ในการบรรยายตลอดจนข้อมูลสถิติต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขันให้ถูกต้องและมั่นใจเสมอก่อนพูดออกไป ทั้งนี้พบว่าผู้บรรยายมีการใช้เทคนิคการจดบันทึกด้วยตนเองระหว่างการบรรยายเพื่อตรวจสอบกับผู้บรรยายต่างประเทศหรือตรวจสอบกับกราฟฟิคที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอโทรทัศน์ซึ่งหากไม่มั่นใจแล้ว Hyde เสนอแนะว่าไม่ควรพูดออกไป ขณะเดียวกันระหว่างเกมการแข่งขันพบว่าผู้บรรยายมีการทบทวนผลการแข่งขันเป็นระยะๆ ทั้งนี้ผู้บรรยายตระหนักดีว่าผู้ชมบางคนอาจไม่ได้ชมการแข่งขันตลอดทั้งรายการจึงควรหาจังหวะที่เหมาะสมในการแจ้งผลการแข่งขัน นอกจากนี้แล้วยังพบว่าผู้บรรยายอาศัยจังหวะที่การแข่งขันหยุดลงชั่วคราวหรือมีการฉายภาพซ้ำสอดแทรกข้อมูลหรือทัศนคติของตนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์

นั้นลงไปได้อีกเช่นกัน ขณะเดียวกันผู้บรรยายโดยเฉพาะกีฟากอล์ฟและเทนนิสพบว่ามีการใช้เสียงบรรยายภาคในสนามแข่งขันให้เป็นประโยชน์โดยที่ผู้บรรยายมีการหยุดพูดในจังหวะที่นักกีฬาต้องใช้สมาธิ ต้องการรอฟังเสียงกรรมการ หรือเสียงเหล็กกระทบลูกกอล์ฟ เป็นต้น ซึ่งเป็นเสียงที่ผู้ชมต้องการฟังและมีผลต่อการแข่งขัน นอกจากนี้ Hyde ยังมีการกล่าวถึงการทำหน้าที่ผู้บรรยายต้องทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยค้นพบว่า ในบางรายการโดยเฉพาะรายการถ่ายทอดสดมักมีผู้บรรยาย 2 คนทำให้ต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ระหว่างผู้บรรยายหลักและผู้บรรยายร่วม มีการตกลงทำความเข้าใจในเรื่องการออกเสียงเรียกชื่อนักกีฬาให้ถูกต้องตรงกันตามสากล มีการแบ่งปันข้อมูลที่ได้ค้นคว้ามาก่อนที่จะเริ่มการบรรยาย และเมื่อเข้าสู่การบรรยายผู้บรรยายทั้ง 2 คนที่เคยทำงานร่วมกันมาเป็นระยะเวลาหรือเคยร่วมงานกันมาก่อนย่อมได้เปรียบกว่าเพราะได้มีโอกาสเรียนรู้จังหวะในการพูด มีการส่งสัญญาณเพื่อรับและส่งบทสนทนาระหว่างกัน ขณะที่การบรรยายในรายการถ่ายทอดสดบางรายการหรือรายการบันทึกเทปการแข่งขันที่มักใช้ผู้บรรยายคนเดียว ทำให้ผู้บรรยายต้องกำหนดแนวทางและรับหน้าที่ในการบรรยายให้ผู้ช้ได้รับอรรถรสไม่แตกต่างจากการรับชมรายการที่มีผู้บรรยาย 2 คน

สำหรับการก้าวเข้ามาเป็นผู้บรรยายรายการโทรทัศน์นั้นเป็นเรื่องที่น่าสนใจเช่นกัน หลายต่อหลายคนอาจเคยตั้งคำถามว่า การเป็นผู้บรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์นั้นต้องมีคุณลักษณะ มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ หรือทักษะพิเศษอย่างไร ทำให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายทั้ง 12 คน และการสังเกตจากคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในการบรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์ ซึ่งเป็นที่มาของการศึกษาถึงคุณลักษณะการเป็นผู้บรรยายรายการกีฬาทางโทรทัศน์ซึ่งจะนำเสนอในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย